

A FOGLALKOZTATHATÓSÁGOT, A MÉLTÁNYOSSÁGOT ÉS AZ ALKALMAZKODÓKÉPESSÉGET SZOLGÁLÓ OKTATÁS

JELENTÉS A SZAKÉRTŐI DELPHI-KUTATÁSRÓL

2013. február 18.

A jelentés szerkesztői:

Váradi Balázs vezető kutató

Sütő Timea elemző

Készítette a Budapest Szakpolitikai Elemző Intézet Kft. a Magyar Pedagógiai Társaság megrendelésére.

Tartalom

Tartalom	1
A kutatás	2
Válaszadók	3
Eredmények	5
További értelmezési kategóriák	23
Eltérések a lekérdezés fázisaiban	31
Mellékletek	33
A1. Melléklet: Válaszok gyakorlati oktatással való érintkezés gyakorisága szerint	33
A2. Melléklet: Válaszok korcsoport szerint	52
A3. Melléklet: Integráció megítélése szerint	71
B. Melléklet: A két lekérdezési körben adott válaszok eltérése	90
D. Melléklet: Szöveges hozzászólások	102

A kutatás

A Budapest Szakpolitikai Intézet a Magyar Pedagógiai Társaság által vezetett, a Haza és Haladás Alapítvány által megrendelt, az oktatáspolitikai stratégia kidolgozására vonatkozó munkájának részeként az oktatásüggyel kapcsolatban szakértőnek tekinthető személyek véleményét tudakolta meg, két lépcsőben, ún. Delphi-módszerrel.

A kutatást a Budapest Intézet részéről Váradi Balázs vezette, Sütő Timea hajtotta végre és a válaszadók listájának összeállításában Nagy Edit működött közre. Köszönjük Adamecz Annának a jelentéshez fűzött észrevételeit valamint a 2013. március 1.-én rendezett szakami workshop résztvevőinek építő hozzászólásait.

A megkérdezettek listáját egy sor, az oktatásüggyel kapcsolatban autoritással megnyilvánuló nevet tartalmazó listából (rendezvények előadói, releváns területen akadémiai címmel rendelkezők, szakpolitikai döntés-előkészítésben részt vevők, legfontosabb stake-holderek vezető képviselői) a kutatást vezető csapat (Nahalka István, Lannert Judit, Radó Péter, Trencsényi László) véleményét kikérve úgy állítottuk össze, hogy köztük egyaránt legyenek oktatásgazdászok vagy -szociológusok, neveléstudományi szakértők, az oktatást támogató pedagógiai területek vezetői, szakértői, pedagógusszervezetek vezetői, szakértői, oktatási intézmények és az oktatással kapcsolatban álló más intézmények vezetői, szakértői, (volt vagy jelenlegi) oktatáspolitikai döntéselőkészítők és (volt vagy jelenlegi) oktatási intézményt fenntartó szervezetek vezetői, szakértői, és közülük olyanok kerüljenek a listára, akikről eddigi munkásságuk alapján (pl. szakkikkek írása, konferenciákon tartott előadások, szakértői grémiumokban való részvétel) vélelmezhetjük, hogy reflektált véleményük van az oktatásüggynek legalább egyes területeiről. A megkérdezettek közé bekerültek a kutatást vezető csapat – a fenti kritériumoknak értelemszerűen eleget tevő – tagjai is.

A kérdéseket részben a párhuzamosan folyó, Lannert Judit által összeállított és a TÁRKI által végrehajtott pedagógus-lekérdezésből emeltük át, részben a továbbiakban releváns szakpolitikai alternatívák megválaszolását segíteni igyekezve, a kutatást vezető csapattal egyetértésben állítottuk össze.

A kérdéssort a kutatásban résztvevők (háttértanulmányok szerzői, monitoring bizottság) egy szélesebb körén teszteltük is – nekik ezúton is köszönjük segítségüket.

A kutatást online, a SurveyMonkey online szoftverével végeztük el. A szoftver lehetőséget nyújt korlátlan kérdésszámú kérdőív összeállítására, különböző típusú kérdések alkalmazásával. A kutatás során a három- illetve ötfokú skálát, a sorbarendezést, az egy vagy több feleletválasztós illetve nyílt végű kérdéseket használtuk.

A szoftver belső rendszerének segítségével online generált meghívó-leveleket küldtünk ki, ezeket szintén a beépített rendszer révén tartottuk nyilván. A kérdőíveket anonim módon kezeltük, a rendszer jóvoltából viszont nyomon tudtuk követni, hogy valaki válaszolt-e vagy sem, avagy nem kívánt a lekérdezésben részt venni. Ez utóbbi csoportba tartozókat a második lekérdezés során már nem kértük fel a kérdőív kitöltésére.

A beérkező válaszokat a szoftver saját szerverén tárolja, ezeket .xls illetve .csv formátumban töltöttük le, majd a STATA program segítségével elemeztük.

A megkérdezettek mintájának összeállításának módja és az elemszám jellemzően nem teszi lehetővé statisztikailag megbízható következtetések levonását. A Delphi módszertan inkább a megkérdezettek kollektív bölcsességének elicitálását célozza olyan kérdésekben, melyekre más módszertannal nem vagy nem teljesen tudunk válaszolni. Így segíthet abban is, hogy a szakpolitikai javaslatot kidolgozó csapat számára azonosítsa, mely területeken tér el saját véleménye a magyar szakértői közvélekedéstől, és ezáltal arra kényszerítse, ezeken a területeken különösen alaposan vizsgálja meg, nem téved-e, illetve abban is, hogy azonosítsa, mely kérdésekben van legalább a szakértők egy jelentős részhalmazával nagyjából egyetértés, és mivel kapcsolatban kell érveivel a szakértői közvéleményt is megfordítania.

A kutatás menetrendje

A lekérdezés első köre 2012. december 21. és 2013 január 4. között zajlott.

Az első körben válaszoló szakértők véleményét beépítettük a kérdőívbe, majd arra kértük a válaszadókat, válaszolják meg újra a kérdéseket. A szakértői válaszok ismeretében így lehetőségük nyílt megerősíteni vagy megváltoztatni korábbi vélekedésüket.

A lekérdezés második köre 2013. január 14. és 20. között zajlott.

Válaszadók

A megkérdezettek száma:

- első kör: 200
- második kör: 186 (előző körben a további megkeresést elutasítók száma: 14)

Válaszolóok száma:

- első kör: 118
 - részleges választ adók száma (nem jutottak a kérdőív végégre): 38
 - teljes választ adók száma: 80
 - gyakorló pedagógusok száma: 17
- második kör: 82
 - részleges választ adók száma (nem jutottak a kérdőív végégre): 26
 - teljes választ adók száma: 56
 - gyakorló pedagógusok száma: 14

Kétszer (másodszor is) válaszolóok száma: 71

- teljes választ adók száma: 68

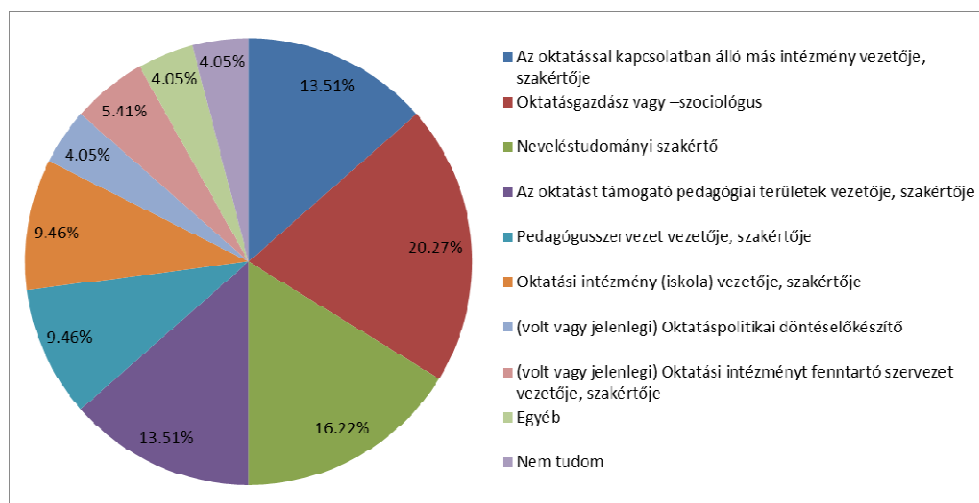
Összesített válaszok (a másodszor is válaszolók esetében csak a második választ figyelembe véve)

- Válaszolók száma összesen: 127
- Részleges választ adók száma: 59
- Teljes választ adók száma: 68
- Gyakorló pedagógusok száma: 16

Válaszadók önbesorolás szerint:

A válaszadókat arra kértük, jelöljék meg azt a – legfeljebb három – kategóriát, amely leginkább közel áll ahhoz, ahogyan önmagukat jellemeznék. Alább az így kapott 74 válasz százalékos megoszlása olvasható.

Típus	db	%
Az oktatással kapcsolatban álló más intézmény vezetője, szakértője	10	13.51
Oktatásgazdász vagy –szociológus	15	20.27
Neveléstudományi szakértő	12	16.22
Az oktatást támogató pedagógiai területek vezetője, szakértője	10	13.51
Pedagógusszervezet vezetője, szakértője	7	9.46
Oktatási intézmény (iskola) vezetője, szakértője	7	9.46
(Volt vagy jelenlegi) oktatáspolitikai döntéshozó	3	4.05
(Volt vagy jelenlegi) oktatási intézményt fenntartó szervezet vezetője, szakértője	4	5.41
Egyéb	3	4.05
Nem tudom	3	4.05
Összesen	74	100

Eredmények

Az alábbiakban először a kérdőív egyes kérdéseire kapott válaszok alapvető statisztikai adatait vázoljuk fel (válaszolók száma, átlagértékek, középértékek, százalékos megoszlás). A kérdések kérdőívvel megegyező formája a (külön csatolt) C. mellékletben tekinthető meg. Itt az összesített válaszokat vizsgáljuk, a másodszor is válaszolók esetében csak a második választ figyelembe véve. Itt pusztán az eredmények bemutatása a célunk, az interpretációt az olvasóra bízunk. Ezután a válaszok néhány további kategória szerinti, mélyebb vizsgálatok adódó legérdekesebb eredményeket mutatjuk röviden be.

Az egyes kérdésblokkok elején a válaszadók megjegyezheték, hogy az adott területen teljes átlátással bíró szakértőként, egyes részterületek szakértőjeként vagy laikusként kívánnak válaszolni.

A kérdések kiértékelésében szakértőnek tekintettük az illető részterületen magát szakértőnek vagy rész-szakértőnek valló válaszadókat – elsősorban az ő válaszaikra voltunk kíváncsiak. Ugyanakkor fontosnak tartottuk megjeleníteni az illető kérdéscsoporttal kapcsolatban magukat laikusnak nyilvánító válaszait is, hiszen ez is érdekes összehasonlítások alapjaként szolgálhat.

Az egyes kérdésblokkok végén a válaszolóknak lehetőségük nyílt a kérdések kapcsán felmerült észrevételeiket, esetleges policy-javaslatukat szöveges hozzászólásban megfogalmazni. Ezeket a D. Mellékletben mutatjuk be.

I.Blokk: Össztársadalmi és oktatáspolitikai problémák, célok, igények és súlyok

1. Szakértője Ön ennek a területnek?

	db	%
Szakértő	57	44.19%
Bizonyos területek rész-szakértője	45	34.88%
Nem tartja magát szakértőnek, nem kíván válaszolni	4	3.1%
Nem tartja magát szakértőnek, szeretne válaszolni (laikus)	23	17.83%
Összesen	129	100%
Szakértőnek értékelt	102	79.07%

2. A következő össztársadalmi célok Ön szerint mennyire fontosak? Ha az ország költségvetése 100 forint lenne, melyikre mennyit kellene költeni? Kérjük, ne lépje túl a 100-at. Tehát mennyit költene

	Szakértő	Laikus
a. egészségügyi ellátásra?	18.37	17.33
b. oktatásra?	19.88	18.33
c. közbiztonságra?	8.56	9.58
d. helyi vállalkozások támogatására?	6.81	8.25
e. szociális ellátásra, kiadásokra?	15.54	13.5
f. lakásépítésre, felújításra, vásárlásra?	6.33	7.5
g. közműfejlesztésre, útépítésre, közlekedésre?	9.33	10.08
h. honvédelemre, államigazgatásra?	6.9	6.25
i. környezetvédelemre?	8.29	9.17

3. Az oktatáson belül annak különböző szintjei Ön szerint mennyire fontosak? Ha az ország költségvetéséből 100 forintot szánnak oktatásra, melyikre mennyit kellene költeni? Kérjük, ne lépje túl a 100-at. Tehát mennyit költene a(z)...

	Szakértő	Laikus
a. óvodára?	16.8	15.77
b. általános iskolára?	25.48	23.23
c. középiskolára?	18.89	18.31
d. szakképzésre?	15	16.92
e. felsőoktatásra?	16.18	16.62
f. kiegészítő pedagógiai szolgáltatásokra?	7.64	9.15

4. Ön az alábbi feladatokat mennyire tartja fontosnak az iskolában?

A válaszadókat arra kértük, 1-3 skálán értékeljék az egyes feladatokat. Alább a válaszok átlagértéke olvasható.

	Szakértő	Laikus
a. az egyéni képességek fejlesztése	2.98	3
b. vallásos nevelés	1.2	1.23
c. a gondolkodás, az értelem fejlesztése	2.98	3
d. tudományos ismeretek átadása	2.29	2.46
e. a magyar hagyományok megismertetése	2.2	2
f. idegen nyelvek tanítása	2.97	3
g. szeretetteljes bánásmód	2.85	2.92
h. tisztességre, erkölcsre nevelés	2.59	2.62
i. másokkal való együttműködésre nevelés	2.97	3
j. felkészítés a továbbtanulásra	2.53	2.69
k. egy jó szakma elsajátítása	2.42	2.54
l. játék, szórakozás, kellemes elfoglaltságok	2.12	2.23
m. az anyanyelv megfelelő elsajátítása	2.92	2.85
n. rendre, fegyelemre nevelés	2.08	2
o. szexuális nevelés	2.29	2.23
p. politikai, állampolgári nevelés	2.69	2.62
q. megfelelő étkezés, napközi ellátás	2.63	2.77
r. a közösségi szellem fejlesztése	2.81	3
s. mozgás és sportolási lehetőség biztosítása	2.78	2.85
t. a haza szeretetére nevelés	2.24	2.15
u. környezeti nevelés	2.73	2.77
v. egészségnevelés	2.8	2.77
w. fogyasztói tudatosságra nevelés	2.46	2.46
x. versenyszellem erősítése	1.73	1.77
y. a tanulás tanítása	2.98	3

5. Ön szerint a gyermek mely életkorától kell a pályaválasztással, a folyamatos pályakereséssel intézményesen (az adott életkor természetének megfelelő metodikával) foglalkozni? (egyet választhat)

Szakértő	Laikus
----------	--------

	db	%	db	%
6-9 éves	5	7.58	0	0
9-13 éves	18	27.27	3	23.08
14-18 éves	43	65.15	10	76.92
Összesen	66	100	13	100

6. Ön szerint ki tudja legjobban, milyen kompetenciákra lesz leginkább szüksége a munkaerőpiacnak a tanulók életének aktív szakasza során? (legfeljebb hármat választhat)

	Szakértő		Laikus	
	db	%	db	%
a. A tanulók	7	3.89	1	2.44
b. A szülők	29	16.11	4	9.76
c. A pedagógusok	16	8.89	1	2.44
d. A pályaválasztási tanácsadók	39	21.67	10	24.39
e. Az oktatáskutatók	45	25.00	10	24.39
f. A keretszámokat megszabó állami szabályozók	0	0.00	0	0.00
g. A munkaadókat tömörítő kamarák	31	17.22	10	24.39
h. A munkaügyi központok	13	7.22	5	12.20
Összesen	180	100	41	100

7. Kinek mennyire dolga Ön szerint a pályaválasztásban segíteni a diákoknak (beleértve a következő iskolafok megválasztását is)?

A válaszadókat arra kértük, 1-5 skálán értékeljék az egyes szereplőket. Alább a válaszok átlagértéke olvasható.

	Szakértő	Laikus
--	----------	--------

a. A szaktanárnak	3.55	3.79
b. Az osztályfőnöknek	4.44	4.43
c. A családnak	4.76	4.93
d. Az államnak, központi információval	3.94	3.93
e. A pályaválasztással foglalkozó szakszolgálatnak	4.44	4.43
f. A munkaadóknak, szervezeteiknek	3.55	3.14

8. A következő kompetenciák mennyire fontosak Ön szerint a foglalkoztathatóság szempontjából?

A válaszadókat arra kértük, 1-5 skálán értékeljék az egyes kompetenciákat. Alább a válaszok átlagértéke olvasható.

	Szakértő	Laikus
a. Anyanyelven folytatott kommunikáció	4.84	4.85
b. Idegen nyelveken folytatott kommunikáció	4.61	4.69
c. Matematikai kompetencia	3.82	3.85
d. Alapvető kompetenciák a természet- és műszaki tudományok terén	3.76	3.77
e. Digitális kompetencia	4.76	5
f. A tanulás megtanulása	4.96	4.92
g. Interperszonális, interkulturális és szociális kompetencia	4.75	4.69
h. Vállalkozói kompetencia	3.75	3.46
i. Művészeti-esztétikai kifejezőképesség	3.3	3.08

9. Az oktatás intézményrendszerében a szereplők közt melyiknek mennyire feladata a társadalmi esélykülönbségek csökkentése?

A válaszadókat arra kértük, 1-5 skálán értékeljék az egyes szereplőket. Alább a válaszok átlagértéke olvasható.

	Szakértő	Laikus
a. Állami oktatásirányítás	4.89	5
b. Állami fejlesztéspolitika	4.76	4.75
c. Önkormányzati fenntartók	4.54	4.83

d. Alapítványi fenntartók	3.95	4.25
e. Egyházi fenntartók	4.17	4.33
f. Óvodák	4.75	5
g. Általános iskolák	4.76	5
h. Középiskolák, szakképző intézmények	4.57	4.92
i. Felsőoktatási intézmények	3.83	4.42
j. Felnőttképző intézmények, vállalkozások	3.67	4
k. „Második esély” képzési intézmények	4.63	4.75
l. „Civil kezdeményezések”, segítő alapítványok, nonprofit kezdeményezések	4.16	4.17

10. Ön szerint a társadalmi esélykülönbségek csökkentésének mennyire jó eszközei a következők?

A válaszadókat arra kértük, 1-5 skálán értékeljék az egyes eszközöket. Alább a válaszok átlagértéke olvasható.

	szakértő	laikus
a. Az együttnevelés jogi eszközökkel való kötelezővé tétele	3.42	3.5
b. Az intézményfenntartás önkormányzati szintről magasabb (pl. kistérségi v. központi) szintre emelése	3.04	2.6
c. Országosan egységesített tanterv	1.87	1.7
d. Komprehenzív iskola bevezetése, elterjesztése	3.75	3.8
e. Felzárkóztatási plusz év az oktatás szintjei között	2.8	2.7
f. „Második esély” képzési lehetőségek	4	4.3

g. Külön osztályok szervezése és kiemelt forrásokkal való felzárkóztatásuk	2.24	2.5
h. Helyi ágazatközi együttműködés az oktatási intézmény körül	4.04	3.9
i. A hátrányos helyzetű tanulókkal foglalkozó pedagógusok kiemelt bérezése	4.09	4.1
j. A hátrányos helyzetű térségekben végzett oktatási munka kiemelt finanszírozása	4.51	4.4
k. A pedagógusok módszertani eszközkészletének bővítése	4.71	4.8
l. A pedagógusok attitűdjének megváltoztatása	4.55	4.8
m. Toleranciára nevelés	4.24	4.2
n. A hátrányos helyzetűek tanulásra ösztönzése anyagi eszközökkel	3.53	3.3
o. A hátrányos helyzetűek iskolalátogatásra ösztönzése támogatások megvonásával	2.07	2.4

II. Blokk: makró-intézmények, ösztönzők (fenntartás, intézményrendszer, finanszírozás, tanfelügyelet)

12. Szakértője Ön ennek a területnek?

	db	%
Szakértő	39	43.82%
Bizonyos területek rész-szakértője	22	24.72%
Nem tartja magát szakértőnek, nem kíván válaszolni	6	6.74%
Nem tartja magát szakértőnek, szeretne válaszolni (laikus)	22	24.72%
Összesen	89	100%
Szakértőnek értékelt	61	68.53%

13. A pedagógus munka minősége szempontjából mennyire tartja fontosnak a következő elemeket? Kérem, rangsorolja!

Az egyes elemekhez rendelt sorszámot szoroztuk az előfordulás számával, majd a kapott összértékeket sorba állítottuk, így jutottunk az alább fölvázolt átlag-sorrendhez.

	Szakértők	Laikus
a. Szűrés a felsőoktatásban	11	8
b. Szűrés a pályára kerüléskor	7	3
c. A fizetések emelése	1	1
d. Pedagógusok külső értékelése szakmai standardok alapján	3	2
e. Pedagógusok vezetői értékelése	2	5
f. Iskolák külső értékelése	5	7
g. A fizetések nagyobb mértékű differenciálása	6	6
h. A pályáról az alkalmatlanok elbocsátása	9	9
i. A foglalkoztatás rugalmasságának növelése	12	12
j. Továbbképzésekre támogatás	10	10
k. Ösztöndíj a pedagógus hallgatóknak	13	13
l. Szakmai támogatás biztosítása a pedagógusoknak	4	4
m. Nevelőtestületek belső önértékelése	8	11

14. Általában Magyarországon a nem egyházi nem magán fenntartású intézmények esetében Ön szerint kinek kellene meghozni a következő döntéseket?

	Állam				Önkormányzat				Intézmény			
	szakértő		laikus		szakértő		laikus		szakértő		Laikus	
	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%	db	%
a. Pedagógiai program jóváhagyása	13	27.66	4	26.67	26	55.32	4	26.67	8	17.02	7	46.67
b. Tantárgyfelosztás jóváhagyása	5	10.87	1	6.67	6	13.04	2	13.33	35	76.09	12	80.00
c. SZMSZ elfogadása	3	6.25	1	6.25	8	16.67	2	12.50	37	77.08	13	81.25
d. Egyes pedagógusok alkalmazása/elbocsátása	4	8.16	1	6.25	6	12.24	0	0.00	39	79.59	15	93.75

e.Igazgató kinevezése/felmentése	7	14.89	2	12.50	37	78.72	14	87.50	3	6.38	0	0.00
f.Tanulók felvétele	3	6.12	1	6.67	3	6.12	1	6.67	43	87.76	13	86.67
g.Indítható osztályok számának és létszámának meghatározása	8	16.67	3	18.75	35	72.92	13	81.25	5	10.42	0	0.00
h.Házirend elfogadása	1	2.08	0	0.00	1	2.08	0	0.00	46	95.83	16	100

15. Eltekintve a konkrét hazai mechanizmusoktól, Ön szerint mi a gyermekek különböző képzés- és iskolatípusokba való szétválogatódásának/szétválasztásának ideális életkora? (év)

	Szakértő	Laikus
Átlagérték	13.9	14
Középérték	14	14

16. Ön szerint mennyire fontos, hogy a különböző fenntartású (egyházi, magán, önkormányzati) iskolák állami finanszírozása azonos, tehát szektorsemleges legyen?

A válaszadókat arra kértük, válaszukat 1-5 skálán jelöljék meg. Alább a válaszok átlagértéke olvasható.

Szakértő	Laikus
4.5	5

17. Egy olyan fenntartási modellben, ahol a nem egyházi, nem magán intézmények fenntartása önkormányzati, vagy, kis önkormányzatok esetén kötelező kistérségi társulási feladat, a következő intézményfinanszírozási formák Ön szerint mennyire teremtenek kedvező körülményeket a sikeres munkára az oktatási intézményekben?

A válaszadókat arra kértük, 1-5 skálán értékeljék az egyes intézményfinanszírozási formákat. Alább a válaszok átlagértéke olvasható.

Szakértő	Laikus
----------	--------

a. Elsősorban a tanulócsoporthoz kötött, normatív	3.38	3
b. Elsősorban a tanulók számához kötött, normatív	3.69	3.9
c. Elsősorban intézményenként a korábbi évek finanszírozásához kötött, fix összegű	1.74	1.5
d. Elsősorban tanulók teszt- vizsga- vagy szintmérésben elért javulásához kötött, normatív	2.49	2.8
e. Összetett, normatív	4.49	4.5
f. Nagymértékben pályázati elemeket is tartalmazó	2.36	2.4
g. Nagymértékben kiegészítő normatívákat tartalmazó	3.13	3
h. Elsősorban a fenntartó diszkrecionális döntésétől függő	1.59	1.4

18. Ön a központi bérfinanszírozást vagy inkább a korábbi gyakorlatot (decentralizált) tartja jónak a hatékony oktatásfinanszírozás szempontjából?

	szakértő		Laikus	
	db	%	db	%
Központi	12	25.00	3	21.43
Decentralizált	36	75.00	11	78.57
Összesen	48	100.00	14	100.00

19. Ön szerint kellene-e differenciálni a pedagógusbérezésben?

	szakértő		Laikus	
	db	%	db	%
Igen	49	94.23	16	100
Nem	3	5.77	0	0
Összesen	52	100	16	100

20. Amennyiben az előző kérdésben nem a b. opciót választotta, Ön szerint milyen alapon differenciáljanak a pedagógusbérezésben? (többet is választhat)

Az alábbi táblázatban jelöltük, hogy az egyes szempontokat hány válaszadó választotta, majd az összes válasza vetítve az egyes szempontokhoz százalék-értékeket rendeltünk.

	szakértő		laikus	
	db	%	db	%
a. Életkor	24	8.36	5	5.43
b. Végzettség	31	10.80	9	9.78
c. Munka nehézsége (SNI, hátrányos helyzetűekkel foglalkozás)	44	15.33	15	16.30
d. Munka/feladat összetettsége	39	13.59	16	17.39
e. Szakmai standardok alapján versenyvizsga eredmény alapján	17	5.92	6	6.52
f. A szakmai vezető, iskolaigazgató véleménye alapján	30	10.45	7	7.61
g. A kliensek véleménye alapján (tanuló, szülő)	34	11.85	11	11.96
h. A pedagógus kompetenciájának ritkasága alapján	15	5.23	3	3.26
i. A munkaidő alapján	21	7.32	7	7.61
j. Tanulói eredmények alakulása alapján	32	11.15	13	14.13
Összesen	287	100	92	100

21. Mennyire ért egyet a következő állításokkal? Egy olyan fenntartási modellben, ahol a nem egyházi, nem magán intézmények fenntartása önkormányzati, vagy, kis önkormányzatok esetén kötelező kistérségi társulási feladat...

A válaszadókat arra kértük, 1-5 skálán jelöljék meg, mennyire értenek egyet az egyes állításokkal. Alább a válaszok átlagértéke olvasható.

	Szakértő	Laikus
a. ...nincs szükség az iskolák munkájának állami értékelésére	1.58	1.53
b. ...arra van szükség, hogy az állam az intézményeket tájékoztató céllal, mérésekkel segítse	4.35	4.33
c. ...arra van szükség, hogy az állam erre hivatott intézménye (pl. tanfelügyelet) az értékelésen kívül azonosítsa az intézmények szakmai támogatás igényeit is	4.1	4.67
d. ...arra van szükség, hogy az állam olyan iskolai szintű értékelést végezzen, amit a fenntartó figyelembe vehet az iskolával kapcsolatos döntéseiben	4.4	4.53
e. ...az iskolával kapcsolatos állami értékelésnek legalább bizonyos esetekben (pl. súlyosan alulteljesítő iskolák) legyen kötelezően hatása az iskola működésére	4.33	4.4

BUDAPEST
INTÉZET

f. ...az állam (ill. a nevében fellépő értékelő szervezet, hálózat) igyekezzon minél mélyebben, ahol lehet, egyes tanárokig lebonthatóan értékelni a pedagógiai munkát (szakfelügyelet).	2.42	2.93
g. ...az állami értékelés eredménye hasson az egyes pedagógus fizetésére/előmenetelére is	2.35	2.67

BUDAPEST
INTÉZET

III. Blokk: Intézkedések, az eszközök értékelése

23. Szakértője Ön ennek a területnek?

	db	%
Szakértő	29	35.37%
Bizonyos területek rész-szakértője	22	26.83%
Nem tartja magát szakértőnek, nem kíván válaszolni	8	9.76%
Nem tartja magát szakértőnek, szeretne válaszolni (laikus)	23	28.05%
Összesen	82	100%
Szakértőnek értékelt	51	62.20%

24. Ön szerint az elmúlt évek során, 2011-ig bevezetett, alábbi intézkedéseknek egy 1-től 5-ig terjedő skálán (1: egyáltalán nem ... 5: rendkívüli mértékben) mennyire volt egyáltalán hatásuk az intézményekben folyó munkára; mennyire javították a foglalkoztathatóságot; mennyire csökkentették a társadalmi egyenlőtlenségeket illetve mennyire járultak hozzá ahhoz, hogy az oktatás változó világunkhoz való rugalmas alkalmazkodást szolgálja?

A válaszadókat arra kértük, 1-5 skálán értékeljék az egyes intézkedéseket. Alább a válaszok átlagértéke olvasható.

BUDAPEST
INTÉZET

	Hatása volt		Javította a foglalkoztathatóságot		Csökkentette a társadalmi egyelőtlenségeket		Hozzájárult az oktatási rendszer rugalmasságához	
	szakértő	laikus	Szakértő	Laikus	szakértő	laikus	szakértő	laikus
a. Iskolaszék intézménye (1993)	2.15	1.57	1.24	1.00	1.48	1.14	2.30	1.71
b. Integrált, többcélú helyi közoktatási-közművelődési intézmények (ÁMK-k) legitimációja (1993)	3.29	3.43	2.71	2.71	3.32	2.86	3.65	3.57
c. Késleltetett szakképzés (1996)	3.47	3.00	2.79	2.00	3.18	2.25	2.97	2.50
d. IKT eszközök az iskolákban (pl. Sulinet, SDT, stb.) (1997)	3.72	3.44	3.28	2.89	3.08	3.33	3.42	3.56
e. Továbbképzési rendelet, normatív keret biztosítása (1997-2009)	3.67	3.67	2.82	2.33	2.76	2.67	3.36	3.17
f. A tankötelezettség határának 16 évről 18-ra emelése (1997-2011)	3.60	3.67	3.31	3.00	3.54	3.22	2.94	2.89
g. A NAT és a helyi tanterv közé iktatott kötelező kerettanterv bevezetése (2000)	3.29	2.67	1.68	1.67	2.03	2.50	1.71	2.50
h. Kompetenciamérés bevezetése (2001)	4.25	3.90	2.92	2.30	3.00	2.80	3.03	3.10
i. A közalkalmazotti fizetésemelés (2002)	3.21	3.38	2.38	2.63	1.91	2.00	1.91	2.13
j. Kötelező minőségbiztosítás az iskolákban (2002)	3.08	3.00	2.36	2.00	2.64	2.14	2.67	2.43

BUDAPEST
INTÉZET

k. IPR megjelenése és a hozzá kapcsolódó fejlesztési folyamat (2004)	3.43	3.60	2.93	3.00	3.50	3.20	3.20	3.00
l. A kirekesztés tilalmának részletes kifejtése, szankcionálása (2005)	3.35	3.63	2.44	2.50	3.06	2.88	2.50	2.50
m. Nem szakrendszerű oktatás a 5. 6. osztályban (2004)	2.69	2.83	2.41	2.33	2.72	2.17	2.88	2.67
n. Középiskolai idegennyelvi előkészítő évfolyam (2004-2011)	3.69	4.22	3.89	3.78	2.77	3.44	3.57	3.89
o. Kompetenciacsomagok rendelkezésre bocsátása (2005)	3.27	3.63	2.85	2.63	3.00	3.00	3.21	3.25
p. Érettségi reform (2005)	4.30	4.56	3.36	3.11	2.94	2.78	3.39	3.56
q. Az évismétlés szülői jóváhagyáshoz kötése az 1-3 osztályban (2005-2011)	3.23	3.25	2.14	2.13	2.74	2.75	2.57	3.13
r. A kötelező szöveges értékelés az 1-3 osztályban (2005-2011)	3.41	3.33	2.21	2.33	2.76	2.44	2.85	3.44
s. TISzK-ek kialakítása (2006)	3.29	3.25	3.00	2.88	2.52	2.25	2.74	2.63

IV. Blokk: Pedagógusoknak szánt kérdések

26. Ön gyakorló pedagógus?

	db	%
Igen	16	19.75
Nem	65	80.25
Összesen	81	100

Az alábbiakban csak a magukat pedagógusnak valló válaszadók válaszaiank átlagértékeit vázoljuk:

27. Ön szerint külön kell-e képezni az általános iskolai és középiskolai tanárokat?

	db	%
Igen	5	38.46
Nem	8	61.54
Összesen	13	100

28. Ön szerint milyen szerkezetű legyen a pedagógusképzés? (egyet választhat)

	db	%
a. Osztatlan ötéves pedagógusképzés	2	15.38
b. Osztatlan négy éves tanítói, öt éves tanári képzés	1	7.69
c. Tudományterületi (szaktantárgyi) alapképzés után pedagógiai mesterképzés	1	7.69
d. Tudományterületi (szaktantárgyi) és pedagógiai képzést egyaránt tartalmazó alapképzés majd mesterképzés	9	69.23
Összesen	13	100

29. A képzés alatt mennyi idő intenzív, iskolában töltött gyakorlatot tart célravezetőnek? (egyet választhat)

	db	%
a. Több, mint egy tanév	2	15.38
b. Egy tanév	11	84.62
c. Félév	0	0.00
d. Félévnél kevesebb	0	0.00
Összesen	13	100

30. Egyetért-e azzal, hogy a végzés után egy sikeres szakvizsgával záruló gyakornoki idő után kapjanak a pedagógusok kinevezést?

	db	%
Igen	11	91.67
Nem	1	8.33
Összesen	12	100

31. Milyen arányt tart ideálisnak egy kétszakos tanár képzése során? (válasszon egyet a legördülő menüsorból)

Első szak		
	db	%
a.0%	0	0.00
b.20%	0	0.00
c.33%	6	50.00
d.40%	4	33.33
e.50%	2	16.67
Összesen	12	100

Második szak		
	db	%
a.0%	0	0.00
b.20%	4	33.33
c.33%	5	41.67
d.40%	2	16.67
e.50%	1	8.33
Összesen	12	100

BUDAPEST
INTÉZET

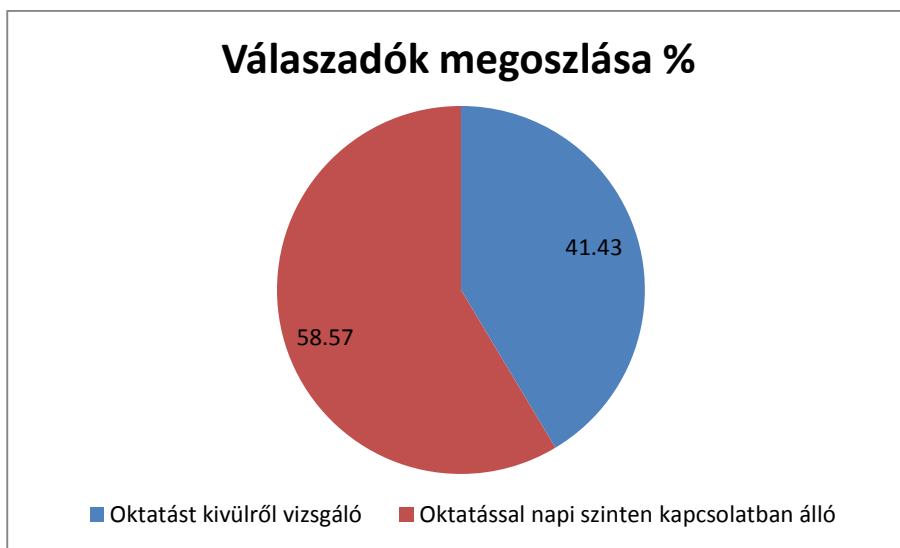
Pedagógus-mesterség, nevelés		
	db	%
a.0%	0	0.00
b.20%	3	25.00
c.33%	5	41.67
d.40%	2	16.67
e.50%	2	16.67
Összesen	12	100

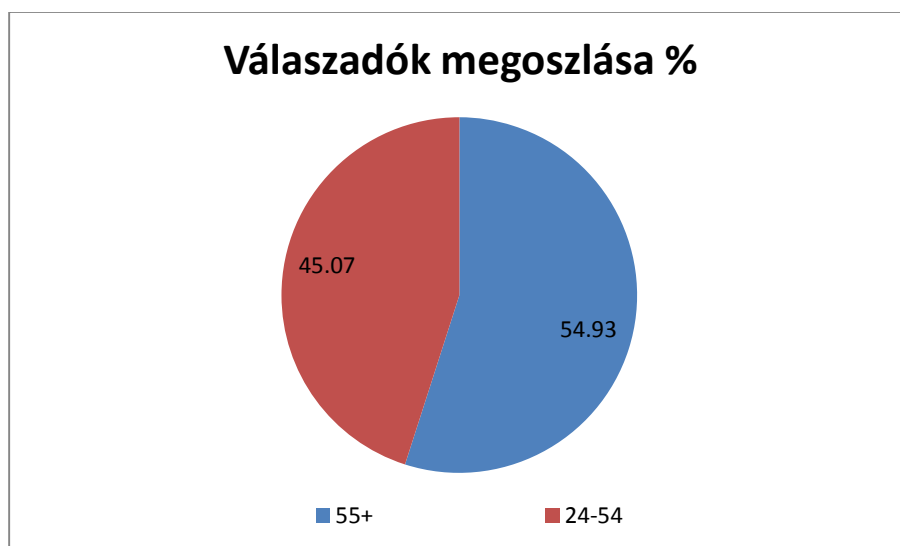
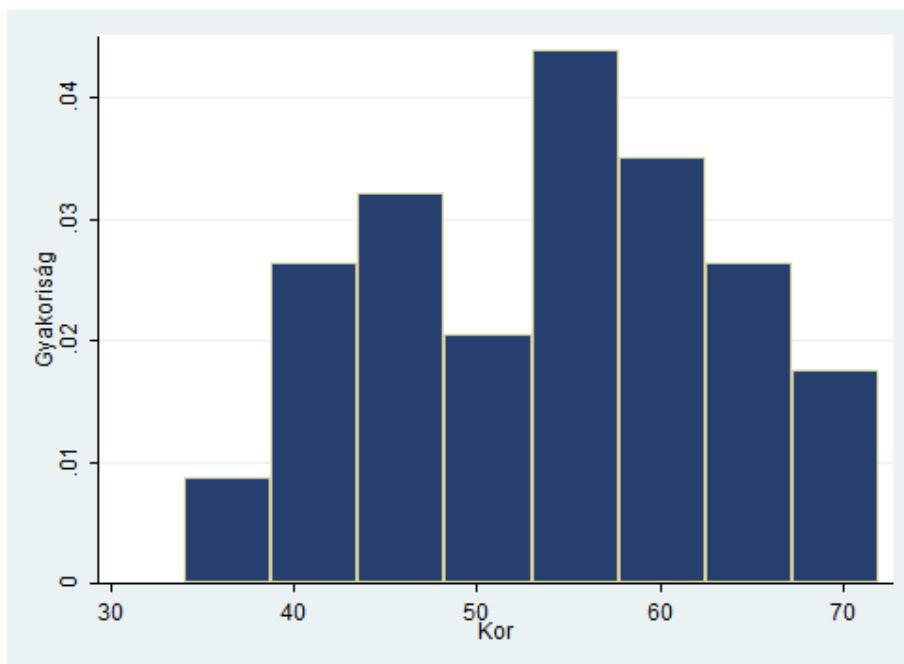
BUDAPEST
INTÉZET

További értelmezési kategóriák

A válaszadókat jellemzőik szerint csoportosítottuk. Előbb aszerint, **mennyire állnak kapcsolatban az oktatás gyakorlatával**. Két kategóriát különböztettünk meg: az oktatással napi szinten kapcsolatban állókat, illetve az oktatás gyakorlatát kívülről szemlélőket. Véleményünk szerint, szerepükből adódóan az oktatással napi szinten kapcsolatban állnak a gyakoroló pedagógusok, az oktatási intézmények (pl. iskolák) vagy oktatással kapcsolatban álló más intézmények vezetői és szakértői, illetve az oktatást támogató pedagógiai területek vezetői, szakértői. Az oktatást kívülről szemlélők közé soroltuk a volt vagy jelenlegi oktatáspolitikai döntéshozókat, oktatásgazdászokat és -szociológusokat, az oktatási intézményt fenntartó szervezetek vezetőit, szakértőit, a neveléstudományi szakértőket illetve a pedagógusszervezetek vezetőit, szakértőit.

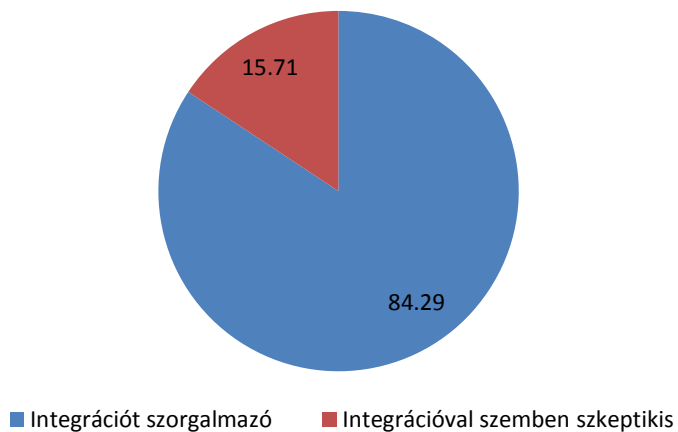
Másodszor a válaszolókat **koruk szerint** csoportosítottuk. A kategóriák a 25-54 év közötti illetve az 55 éves és annál idősebb szakértőket különböztetik meg.

Harmadszor aszerint válogattuk szét a válaszadókat, hogy **mennyire értenek egyet az integrációval**. A kategorizálás alapjául a kérdőív 10. kérdésének c. és o. pontjait választottuk, azt, hogy a válaszadó egy 1-5 skálán a társadalmi esélykülönbségek csökkentésének mennyire jó eszközének tartja, az országosan egységesített tantervet illetve a hátrányos helyzetűek iskolalátogatásra ösztönzése támogatások megvonását. A bármely pontban 3-asnál kisebb értéket választókat gondoltuk az integráció híveinek, míg a 3-as vagy nagyobb értéket választókat az inkább szegregáció felé hajlóknak.

Válaszadók megoszlása %

Alább a válaszadásban a fenti értelmezési kategóriák szerinti, markánsnak tekinthető különbségeket vesszük sorra. Ezekre a megfigyelésekre fokozottan vonatkozik az egész felvétel statisztikai értelmezésének korlátait hangsúlyozó figyelmeztetés: az alábbi különbségeknek maximum hipotézis-generáló szerepük lehet, illetve kiemelik, melyek azok a kérdések, ahol a válaszok az értelmezési kategóriák szerint különösen inhomogénnek tűnnek.

Gyakorlati oktatással való érintkezés gyakorisága szerint

Az oktatás gyakorlati oldalával való találkozás gyakorisága szerinti megosztás esetén leginkább arra voltunk kíváncsiak, mennyire tér el a gyakorló pedagógusok, intézményfenntartók közvetlen tapasztalatokon alapuló véleménye az oktatáskutatók és oktatáspolitikai szakértők közvetett forrásokból fakadó vélekedésétől.

A viszonylag markánsnak tűnő különbségek a következők. A gyakorlati szakemberek jelentősen (több, mint két százalékponttal) többet költenének oktatásra, mint az oktatást kívülről szemlélő szakértők. Ezzel szemben az elméleti szakértők sokkal többet szánnának szociális ellátásokra. Ez az eredmény megegyezik a Társi által a lakosság és a pedagógusok körében végzett 2012. decemberi oktatásügyi közvélemény-kutatásának eredményeivel, mely szerint a lakosság a legtöbbet szociális ellátásokra költene, szemben a pedagógusokkal, akik oktatásra szánnák az állami költségvetés számottevő részét. (ld. A1. Melléklet 2. kérdés)

Az oktatás egyes területeit tekintve a gyakorlati szakértők leginkább az általános iskolát és a szakképzést finanszíroznák nagyvonalúan, míg az oktatáskutatók többet költenének felsőoktatásra. (ld. A1. Melléklet 3. kérdés)

Szembetűnő eltérés jelentkezik a két csoport képviselői között abban a kérdésben, hogy az oktatás mely szereplői tudja legjobban, milyen kompetenciákra lesz leginkább szüksége a munkaerőpiacnak a tanulók életének aktív szakasza során. Mindkét csoport kiemelten bízik a pályaválasztási tanácsadóknak, az oktatáskutatóknak (bár maguk a kutatók sokkal inkább), valamint a munkaadókat tömörítő kamarákban. Az oktatást kívülről vizsgálók ugyanakkor sokkal jobban bíznak a szülők döntésében, mint az oktatással napi szinten kapcsolatban állók, akik a munkaügyi központokat is jó információforrásnak vélik. Egyik csoport sem gondolja úgy, hogy a keretszámokat megszabó állami szabályozók kompetensek lennének ebben a kérdésben. (ld. A1. Melléklet 6. kérdés)

Az esélyegyenlőség biztosításának kérdésében mindkét kategória véleménye szerint leginkább az állami oktatásirányítás feladata a társadalmi esélykülönbségek csökkentése. Szembetűnő eltérés csak a felsőoktatási intézmények esetén tapasztalható. Az oktatással gyakorlati szinten foglalkozó válaszadók szerint ennek sokkal inkább feladata ez, mint a külső szakértő társaik szerint. (ld. A1. Melléklet 9. kérdés) A társadalmi esélykülönbségek csökkentésének egyes eszközeit is értékelték a szakértők. A gyakorlati szakértők sokkal inkább szorgalmazzák a külön osztályok szervezését és felzárkóztatását, mint az oktatást külső szemmel nézők, de egyik csoport sem tartja ezt a lépést igazán jó eszköznek. (ld. A1. Melléklet 10. kérdés)

A pedagógus munka minőségének javítása érdekében, mindkét csoport leginkább a fizetések emelését tartja elsődleges eszköznek. Megoszlanak a vélemények azonban pedagógusok vezetői értékelésével valamint a pedagógusok szakmai támogatásával kapcsolatban. Előbbit a gyakorlati, utóbbit az elméleti szakértők tartják jelentősen fontosabbnak (ld. A1. Melléklet 13. kérdés)

Ami a nem egyházi nem magán fenntartású intézményekre vonatkozó döntések szintjét illeti, a legtöbb kérdésben mindkét csoport az intézményi autonómia mellett foglal állást. Ugyanakkor az oktatás gyakorlati oldalával sűrűbben érintkezők bizonyos kérdésekben sokkal inkább támogatják a

központi vagy helyi önkormányzati döntéshozó rendszert. Eképpen a pedagógiai program jóváhagyásában és az indítható osztályok számának és létszámának meghatározásában kiemelt szerepet tulajdonítanak az állami és helyi önkormányzati döntéshozóknak. (ld. A1. Melléklet 14. kérdés). Ezzel szemben központi a bérfinanszírozás kérdésében az oktatást kívülről vizsgálók valamivel elfogadóbbak, bár mindkét csoport nagymértékben a decentralizált bérfinanszírozást támogatja (ld. A1. Melléklet 18. kérdés)

A pedagógusbérezés differenciálását is mindkét csoport erősen szorgalmazza, de meglehetősen eltérő szempontok szerint. Az elméleti oktatási szakértők nagyobb szerepet tulajdonítanak a munka nehézségének (SNI, hátrányos helyzetűekkel való foglalkozás), a végzettségnek, az életkornak valamint a pedagógusi kompetenciák ritkaságának. Ezzel szemben a gyakorlati oldal szakértői szerint a szakmai vezető/iskolaigazgató véleménye is sokat kellene, hogy nyomjon a latban. A kliensek véleményét mindkét csoport egyformán ítéli meg. (ld. A1. Melléklet 20. kérdés)

Az elmúlt évek során, 2011-ig bevezetett intézkedések értékelésében is tapasztalhatók eltérések. Az érettségi reformot és az iskolákban bevezetett IKT eszközöket az oktatást kívülről vizsgálók nagyobb hatásúnak értékelik, mint a gyakorlati szakértők, akárcsak az 1-3 osztályban kötelezővé tett szöveges értékelést vagy az évismétlés szülői jóváhagyáshoz való kötését. Az iskolai gyakorlatot testközelből ismerők viszont a közalkalmazotti fizetésemelést, a kompetenciamérés bevezetését valamint a kompetenciacsomagok rendelkezésre bocsátását értékelik hatásosabbnak külső szakértő társaiknál (ld. A1. Melléklet 24. kérdés)

Korcsoport szerint

A korcsoport szerinti megosztás esetén leginkább arra voltunk kíváncsiak, melyek azok a kérdések, melyekben a fiatalabbak (25-54 évesek) véleménye lényeges eltér az idősebbekétől (55 év felettiek).

Mindkét csoport az állami források jelentős részét költené oktatásra, a fiatalabbak viszont valamivel többet. A fiatalok szintén többet költenének környezetvédelemre, helyi vállalkozások támogatására, de honvédelemre, államigazgatásra is. Az idősebbek ezzel szemben egészségügyi ellátásokra és szociális kiadásokra fordítanak többet. (ld. A2. Melléklet 2. kérdés). Az oktatás egyes területeit tekintve a fiatalabbak többet költenének óvodára és kiegészítő pedagógiai szolgáltatásokra, és majdnem ugyanennyivel kevesebbet a felsőoktatásra és általános iskolára. (ld. A2. Melléklet 3. kérdés)

Abban a kérdésben, hogy az oktatás mely szereplői tudják legjobban, milyen kompetenciákra lesz leginkább szüksége a munkaerőpiacnak a tanulók életének aktív szakasza során, figyelemreméltó az eltérés. Mindkét csoport kiemelten bízik a pályaválasztási tanácsadókban és az oktatáskutatókban, de az utóbbiakban a fiatalabbak sokkal inkább. A munkaadókat tömörítő kamaráknak is mindannyian nagy jelentőséget tulajdonítanak, a fiatalabbak viszont sokkal nagyobb, mint az idősebbek, akárcsak a munkaügyi központok esetén. A szülők ítélőképességében a fiatalok valamivel jobban bíznak, mint az idősebbek, a pedagógusokéban

viszont egyáltalán nem. Egyik csoport sem gondolja úgy, hogy a keretszámokat megszabó állami szabályozók kompetensek lennének ebben a kérdésben. (ld. A2. Melléklet 6. kérdés)

A foglalkoztathatóság szempontjából az idősebbek fontosabbnak értékelik a művészeti-esztétikai kifejezőkészséget valamint a vállalkozói és műszaki kompetenciákat, mint a fiatalabbak. (ld. A2. Melléklet 8. kérdés)

A pedagógus munka minőségének javítása érdekében, mindkét csoport leginkább a fizetések emelését tartja elsődleges eszköznek. Megoszlanak a vélemények azonban pedagógusok pályára kerülésekor való szűrése és továbbképzések támogatása esetén. Előbbit az idősebbek, utóbbit a fiatalabbak tartják fontosabbnak (ld. A2. Melléklet 13. kérdés)

A nem egyházi nem magán fenntartású intézményekre vonatkozó döntéshozatal szintjéről is eltérően vélekednek a fiatalok és idősek. A házirend elfogadása, a tanulók felvétele, a pedagógusok alkalmazása/elbocsátása valamint a tantárgyfelosztás jóváhagyása mindkét korcsoport szerint az intézmény hatásköre kell legyen, bár a pedagógusok alkalmazásának kivételével az idősebbek minden esetben nagyobb arányban támogatják ezt. Az indítható osztályok számának és létszámának meghatározása valamint az igazgató kinevezése/felmentése mindkét csoport szerint egyértelműen önkormányzati feladat. A fiatalabbak viszont átlagosan nagyobb szerepet tulajdonítanak az állami döntéshozásnak, különösen az indítható osztályok számának és létszámának meghatározásában és a pedagógiai program jóváhagyásában. (ld. A2. Melléklet 14. kérdés) Emellett a központi a bérfinanszírozás kérdésében a fiatalabbak az elfogadóbbak, bár mindkét csoport nagymértékben a decentralizált bérfinanszírozást támogatja (ld. A2. Melléklet 18. kérdés)

A pedagógusbérezés differenciálását is mindkét csoport erősen szorgalmazza, de a szempontok megítélésben eltérések mutatkoznak. Az fiatalok nagyobb szerepet tulajdonítanak a végzettségnek, valamint a munka összetettségének. Az idősebbek az életkort és a munka nehézségét (SNI, hátrányos helyzetűekkel való foglalkozás) inkább figyelembe vennék és fontosabbnak gondolják azt is, hogy a kliensek véleménye is hasson a bérezésre. (ld. A2. Melléklet 20. kérdés)

Az elmúlt évek során, 2011-ig bevezetett intézkedések hatásosságának értékelését tekintve nagyobb eltérések az évisméltés szülői jóváhagyáshoz való kötésének illetve az integrált, többcélú helyi közoktatási-közművelődési intézmények legitimációjának tekintetében mutatkoznak. Ezeket az idősebbek jóval jobbnak ítélik, mint a fiatalok. A tankötelezettség határának 16-ról 18-ra való emelését az idősebbek jobbnak értékelik, különösen a foglalkoztathatóság szempontjából, mint a fiatalok. A középiskolai idegennyelvi előkészítő évfolyamot is jobbnak ítélik az idősebbek, főként az esélyegyenlőtlenségek csökkentésére mért hatását tekintve. (ld. A2. Melléklet 24. kérdés)

Az integráció megítélése szerint

Arra is kíváncsiak voltunk, hogyan változik a szakértők véleménye aszerint, mennyire értenek egyet az iskolai integrációval. A mintánk viszont meglehetősen egyenlőtlen, a megkérdezettek csak nem egészen 16%-a szkeptikus az integrációval szemben. Ráadásul az integrációval szemben

szkeptikusak döntő része másodjára már nem töltötte ki végig a kérdőívet, így az eredményekben a két alcsoport eltérő elemszáma miatt és a különböző kitöltési fázisok miatt további torzítások is előfordulhatnak.

Kézenfekvő módon, az integrációt szorgalmazók többet költenének az oktatásra, szociális ellátásokra, de egészségügyi ellátásokra és környezetvédelemre is. Ezzel szemben az integrációval szemben skeptikus szakértők többet szánának a helyi vállalkozások támogatására, közbiztonságra, közműfejlesztésre és lakásépítésre. (ld. A3. Melléklet 2. kérdés) Mindkét csoport leginkább az általános iskolai oktatásba fektetné az oktatásra szánt források jelentős részét. Az integrációt szorgalmazók többet költenék a felsőoktatásra, az integrációval szemben skeptikusak, inkább kiegészítő pedagógiai szolgáltatásokra és szakképzésre fordítanának többet. (ld. A3. Melléklet 3. kérdés)

Az előző két megosztás kategóriáinak képviselői között nem mutatkozott különösebb eltérést az iskola feladatainak megítélésben. Az integráció megítélése viszont több ponton is megosztja a szakértőket. Az integrációval szemben skeptikus szakértők sokkal fontosabbnak tartják a versenyszellem erősítését, a haza szeretetére való nevelést, a rendre és fegyelemre való nevelést, a vallásos nevelést és a szexuális nevelést, mint az integrációt szorgalmazó társaik. (ld. A3. Melléklet 4. kérdés)

Az eltérések abban a kérdésben is nagyok, hogy az oktatás mely szereplői tudják legjobban, milyen kompetenciákra lesz leginkább szüksége a munkaerőpiacnak a tanulók életének aktív szakasza során. Mindkét csoport bíz a pályaválasztási tanácsadók és az oktatáskutatók véleményében, az integrációt szorgalmazók valamivel jobban. Az integrációval szemben skeptikusak kiemelt fontosságot tulajdonítanak a munkaügyi központoknak és a munkaadókat tömörítő kamaráknak, viszont sokkal kevésbé bíznak a pedagógusok és szülők megítélésében, mint azok, akik az integráció mellett teszik le voksukat. (ld. A3. Melléklet 6. kérdés)

A pedagógus munka minőségének javítása érdekében, mindkét csoport fontosnak tartja a fizetések emelését, de az integrációval szemben skeptikus szakértők esetében a pedagógusok szakmai standardok alapján való külső értékelése áll az első helyen. Ezt az integrációt szorgalmazók csak a negyedik legfontosabb szempontnak tartják. Az integráció hívei a pedagógusok szakmai támogatását nagyon fontosnak tartják, szemben az integrációt megkérdőjelezőkkel, akik ezt a 9. helyre sorolták. (ld. A3. Melléklet 13. kérdés)

Az integráció megítélése kéz a kézben jár a nem egyházi, nem magán fenntartású intézményekre vonatkozó döntéshozatal szintekről való vélekedéssel. Az integrációval szemben skeptikus válaszadók sokkal nagyobb szerepet tulajdonítanak a központi döntéshozásnak, egyértelmű intézményi autonómiát csak a házirend elfogadásában és a tanulók felvételében javasolnak. (ld. A3. Melléklet 14. kérdés) Ez összefügg azzal is, hogy az integrációt nem szorgalmazók sokkal inkább egyetértenek az intézmények a pedagógiai munka állami értékelésével valamint azzal, hogy az állami értékelés eredménye hasson a pedagógusbérezésre is. (ld. A3. Melléklet 21. kérdés)

A nem egyházi, nem magán oktatási intézmények egyes lehetséges finanszírozási formái is megosztják a válaszadókat. Az integrációval szemben skeptikus szakértők sokkal jobbnak értékelik a nagymértékben pályázati elemeket is tartalmazó, az elsősorban a fenntartó diszkrecionális döntésétől függő, az elsősorban intézményenként a korábbi évek finanszírozásához kötött, fix

összegű valamint a nagymértékben kiegészítő normatívákat tartalmazó támogatási formákat, mint az integrációt szorgalmazó társaik. (ld. A3. Melléklet 17. kérdés)

Az előző két megosztás kategóriáinak képviselői között nem mutatkozott szembetűnő eltérés a decentralizált bérfinanszírozás támogatottságát illetően. Az integrációról alkotott vélemény viszont egyértelműen megosztja a szakértőket ebben a kérdésben. Az integrációval szemben szkeptikus válaszadók több, mint 2/3-a inkább a központi bérfinanszírozást tartja jónak, míg az integráció híveinek 80%-a inkább a decentralizációt szorgalmazza. (ld. A3. Melléklet 18. kérdés)

A pedagógusbérezés differenciálását is mindkét csoport erősen szorgalmazza, a szempontok megítélésben a várható eltérések mutatkoznak. Az integrációt szorgalmazók sokkal nagyobb fontosságot tulajdonítanak a pedagógusi munka nehézségének (SNI, hátrányos helyzetűekkel foglalkozás) és a tanulói eredmények alakulásának. Az integrációval szemben szkeptikus szakértők nagyobb szerepet tulajdonítanak a szakmai vezetők/iskolaigazgatók véleményének és a versenyvizsgák eredményeinek. (ld. A3. Melléklet 20. kérdés)

Az elmúlt évek során, 2011-ig bevezetett intézkedések értékelését tekintve szintén megmutatkoznak a véleménybeli eltérések. Az integrációval szemben szkeptikus szakértők átlagosan sikeresebbnek ítélték a legtöbb intézkedést, mint az integrációt szorgalmazó társaik, különösen a közalkalmazotti fizetésemelést, az IPR megjelenését és a hozzá kapcsolódó fejlesztési folyamatot, a továbbképzési rendelet, normatív keret biztosítását, a tankötelezettség határának 16 évről 18-ra emelését, sőt, még az évisméltás szülői jóváhagyáshoz kötését is. (ld. A3. Melléklet 24. kérdés)

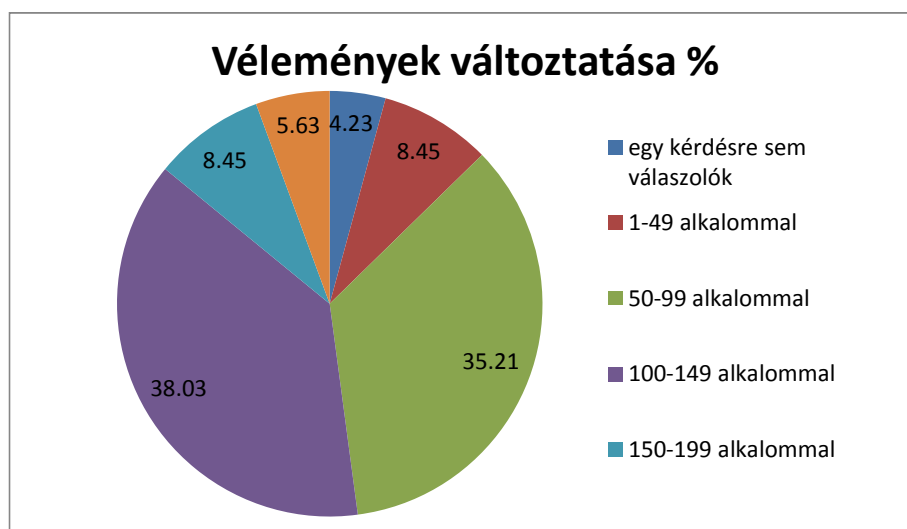

Eltérések a lekérdezés fázisaiban

A kérdőív második kitöltésében 82 válaszadó vett részt, közülük 71-en az első körben is válaszoltak kérdéseinkre, ebből 3-an bejelentkeztek ugyan, de nem töltötték ki a kérdőívet- Így 68 olyan válaszadó volt, akinek első és második körös válaszát összehasonlíthattuk. Arra voltunk kíváncsiak, az ő véleményük hogyan változott az első kör átlágának megismerése után, a második kitöltés alkalmával.

A kérdőívben összesen 39 kérdés volt. Leszámítva a szöveges hozzászólásokat és személyes kérdéseket (születési dátum, önbesorolás stb.) a kérdezetteknek 225 esetben kellett válaszolniuk, értékelniük egy kérdőív kitöltése során. Ez azt jelenti, hogy a második kitöltés alkalmával maximum 225 esetben változtathatták meg véleményüket. Ezzel a lehetőséggel minden válaszadó élt legalább egy alkalommal.

Válasz-változtatások száma a második fázisban	fő	%
egy kérdésre sem válaszolók	3	4.23
1-49 alkalommal	6	8.45
50-99 alkalommal	25	35.21
100-149 alkalommal	27	38.03
150-199 alkalommal	6	8.45
200 vagy több alkalommal	4	5.63
Összesen	71	100

A fent használt kategóriák szerint megbontva a válaszadókat, azt találjuk, hogy az idősebbek inkább voltak készek az első kör átlagos válaszainak fényében újragondolni a válaszaikat, mint a fiatalok.

Változtatások száma	55+		24-54	
	fő	%	fő	%
1-49 alkalommal	1	3.70	4	12.50
50-99 alkalommal	11	40.74	11	34.38
100-149 alkalommal	12	44.44	12	37.50
150-199 alkalommal	2	7.41	2	6.25
200 vagy több alkalommal	1	3.70	3	9.38
Összesen	27	100	32	100

Változtatások száma	Oktatást kívülről vizsgáló		Oktatással napi szinten kapcsolatban álló	
	fő	%	fő	%
1-49 alkalommal	0	0.00	4	10.81
50-99 alkalommal	12	54.55	10	27.03
100-149 alkalommal	7	31.82	18	48.65
150-199 alkalommal	2	9.09	2	5.41
200 vagy több alkalommal	1	4.55	3	8.11
Összesen	22	100	37	100

Változtatások száma	Integrációt szorgalmazó		Integrációval szemben szkeptikus	
	fő	%	fő	%
1-49 alkalommal	4	7.02	0	0.00
50-99 alkalommal	22	38.60	2	50.00
100-149 alkalommal	23	40.35	2	50.00
150-199 alkalommal	5	8.77	0	0.00
200 vagy több alkalommal	3	5.26	0	0.00
Összesen	57	100	4	100

Az egyes kérdésekre a két körben beérkezett válaszok varianciája alapján egyértelműen kimutatható az első körös válaszok ismeretének hatása a második körben. Az esetek túlnyomó többségében a variancia csökkent a második körben, míg az átlag leginkább ugyanaz maradt. Ebből, illetve a véleményváltoztatás gyakoriságából következtethetünk arra, hogy a második körben válaszolók inkább igazodtak az első körben kialakult szakértői válasz-átlagokhoz, mintsem saját eltérő vélekedésükhöz rgaszkodtak volna. (ld. B Melléklet)

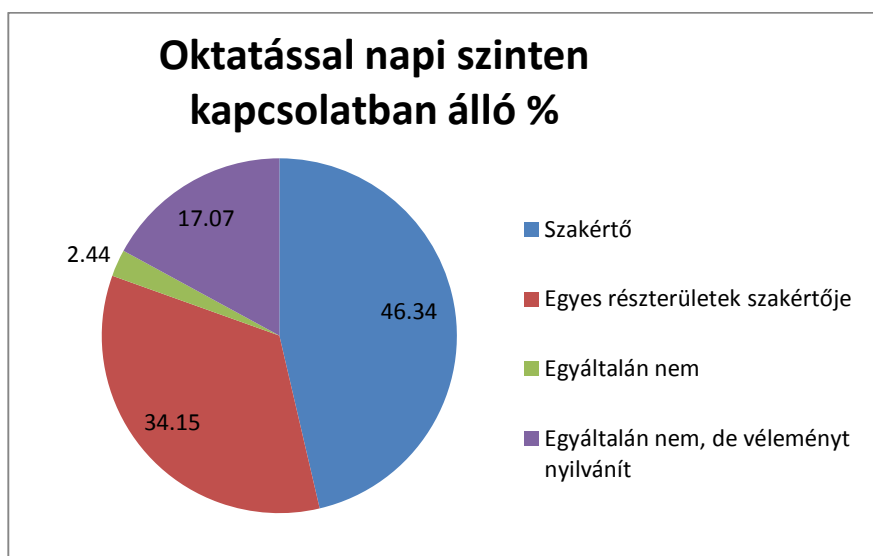
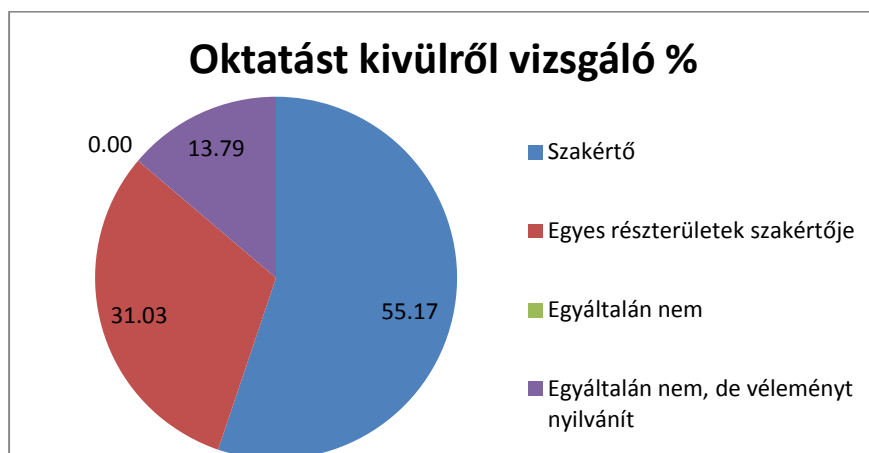
BUDAPEST
INTÉZET

Mellékletek

A1. Melléklet: Válaszok gyakorlati oktatással való érintkezés gyakorisága szerint

„Össztársadalmi és politikai problémák, célok, igények, súlyok” blokk kérdései

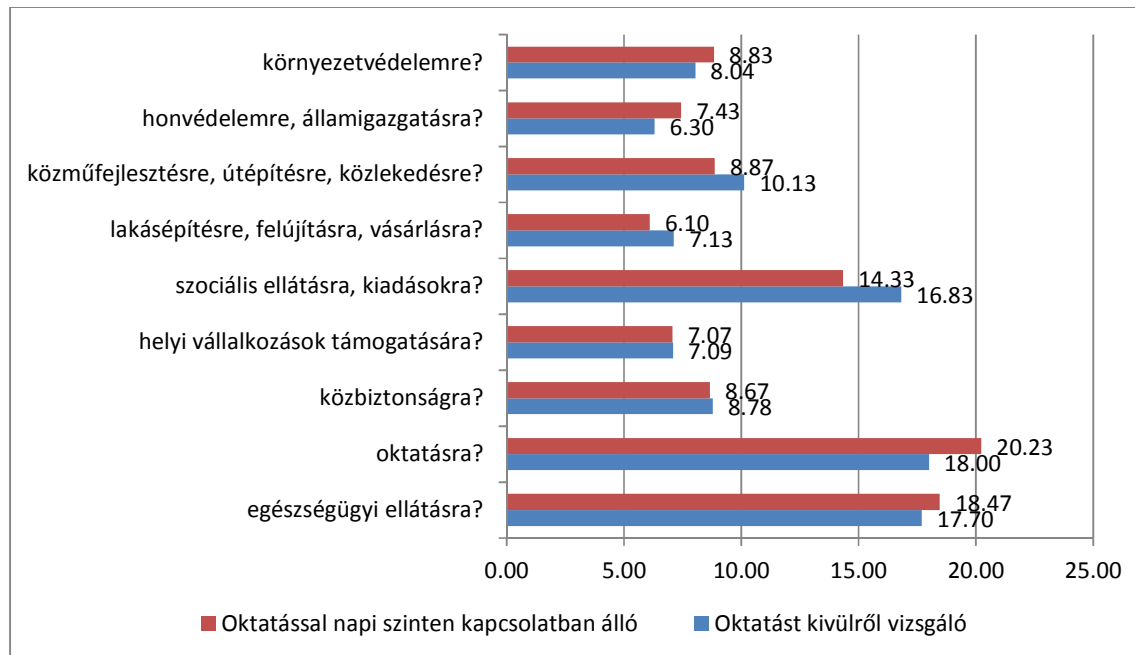
1. Szakértője Ön ennek a területnek?

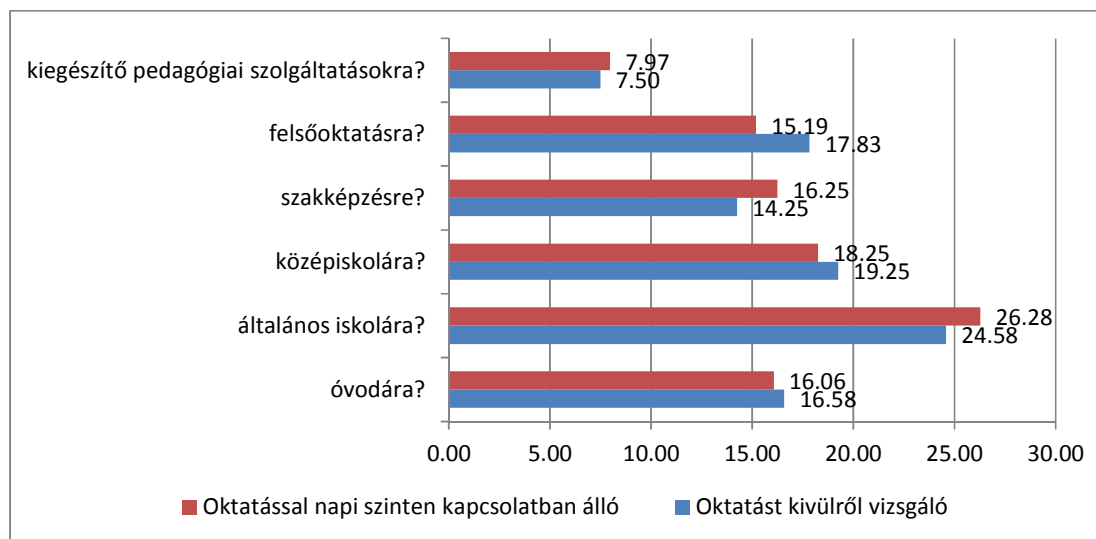

BUDAPEST
INTÉZET

2. A következő állami célok Ön szerint mennyire fontosak? Ha az ország költségvetése 100 forint lenne, melyikre mennyit kellene költeni? Kérjük, ne lépje túl a 100-at. Tehát mennyit költene

3. Az oktatáson belül annak különböző szintjei Ön szerint mennyire fontosak? Ha az ország költségvetéséből 100 forintot szánnak oktatásra, melyikre mennyit kellene költeni? Kérjük, ne lépje túl a 100-at. Tehát mennyit költene a(z)...

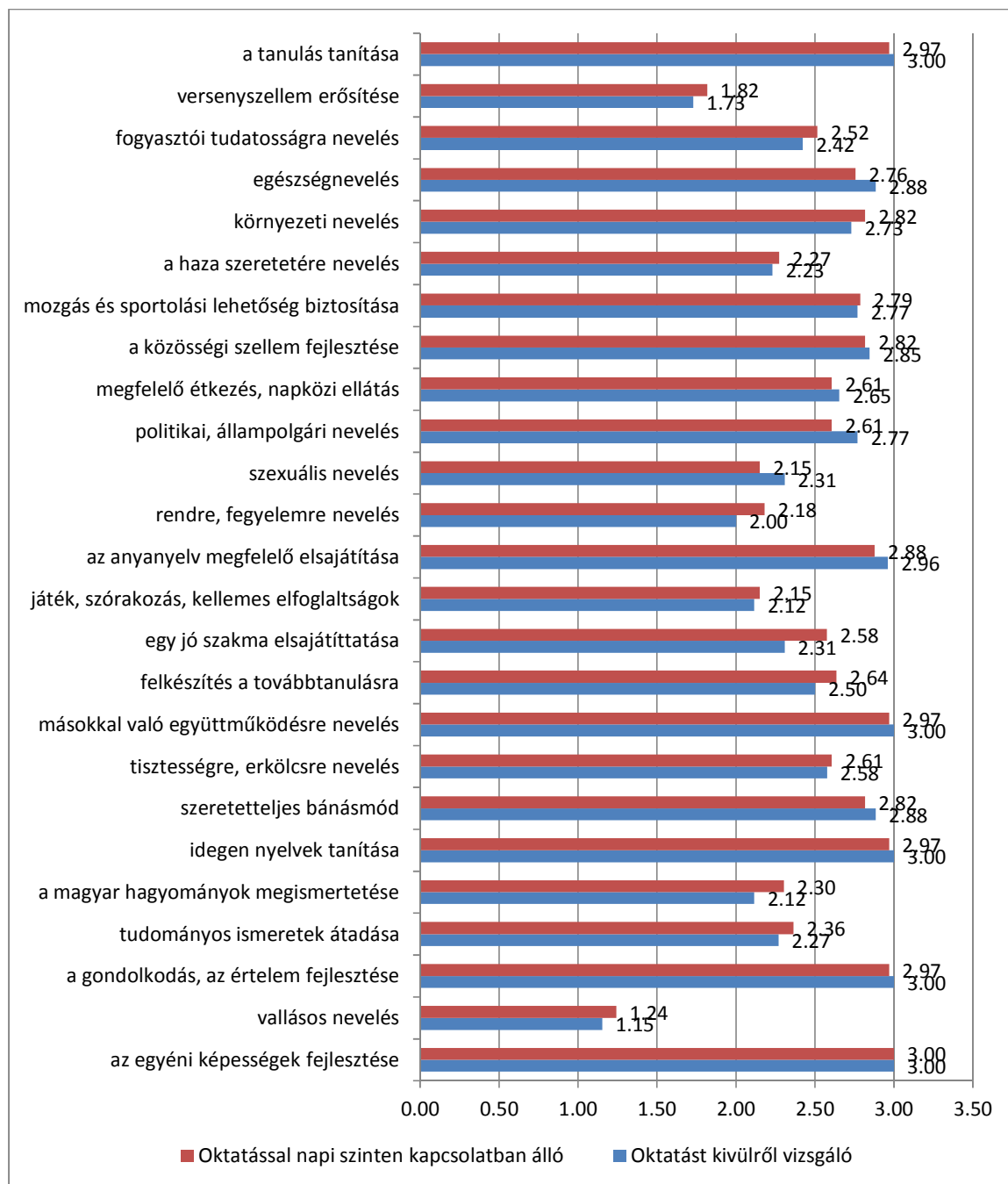

BUDAPEST
INTÉZET

4. Ön az alábbi feladatokat mennyire tartja fontosnak az iskolában?

A válaszadókat arra kértük, 1-3 skálán értékeljék az egyes feladatokat. Alább a válaszok átlagértéke olvasható.

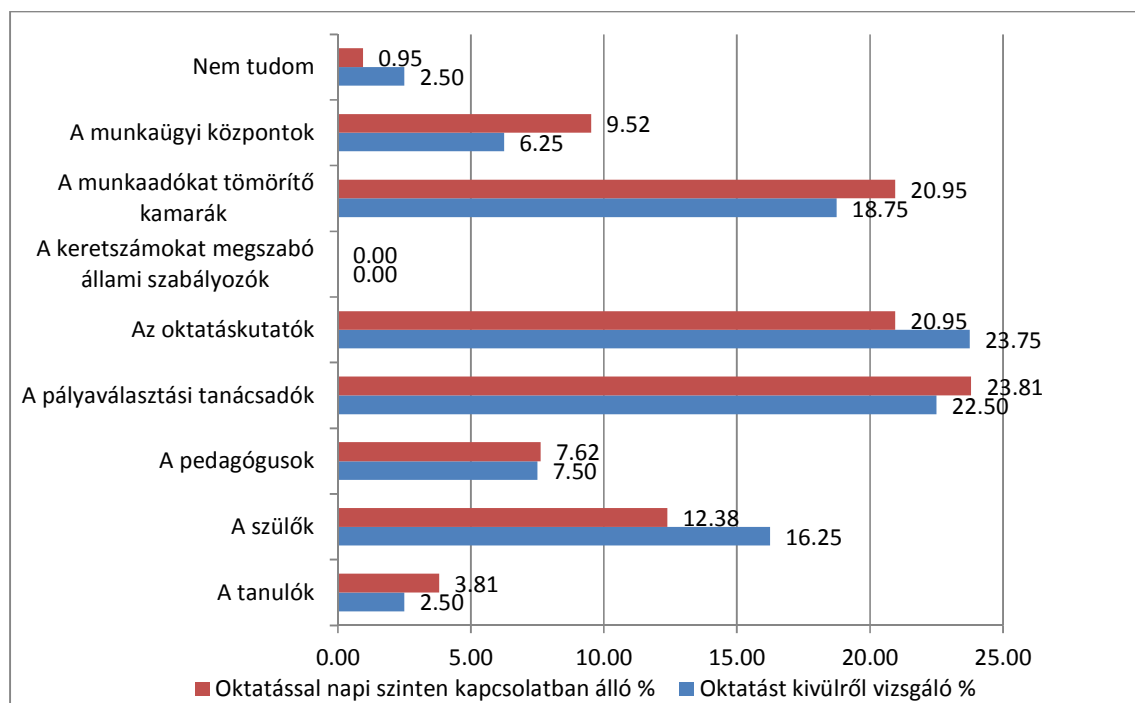

5. Ön szerint a gyermek mely életkorától kell a pályaválasztással, a folyamatos pályakereséssel intézményesen (az adott életkor természetének megfelelő metodikával) foglalkozni? (egyet választhat)

Ebben a kérdésben nem tapasztaltunk jelentős eltérést a két kategória képviselői között.

6. Ön szerint ki tudja legjobban, milyen kompetenciákra lesz leginkább szüksége a munkaerőpiacnak a tanulók életének aktív szakasza során? (legfeljebb hármat választhat)

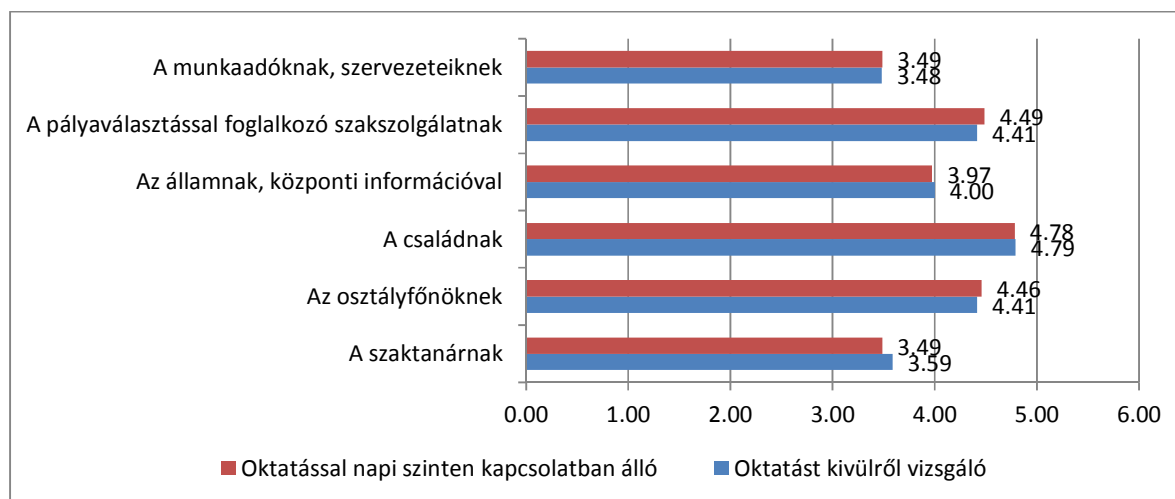

BUDAPEST
INTÉZET

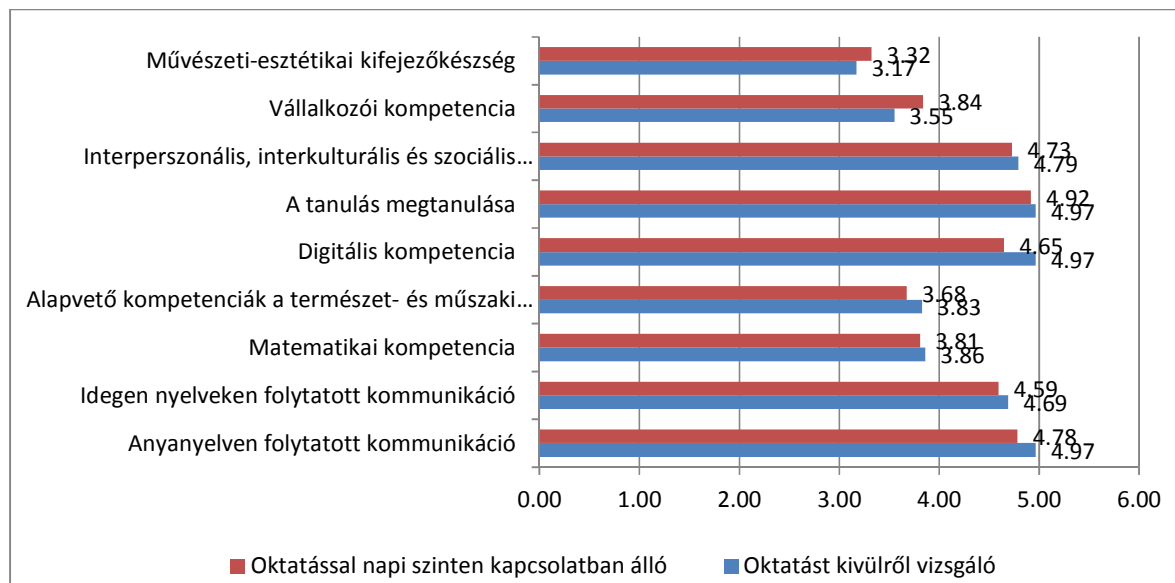
7. Kinek mennyire dolga Ön szerint a pályaválasztásban segíteni a diákoknak (beleértve a következő iskolafok megválasztását is)?

A válaszadókat arra kértük, 1-5 skálán értékeljék az egyes szereplőket. Alább a válaszok átlagértéke olvasható.

8. A következő kompetenciák mennyire fontosak Ön szerint a foglalkoztathatóság szempontjából?

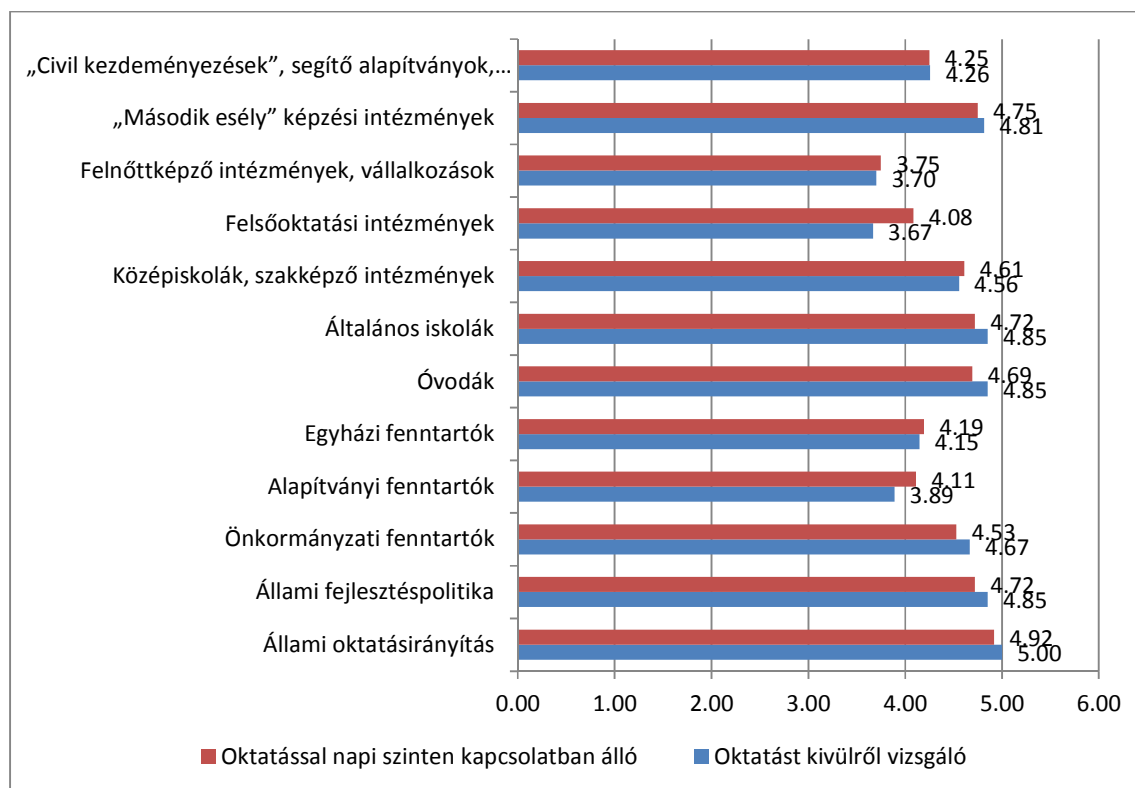
A válaszadókat arra kértük, 1-5 skálán értékeljék az egyes kompetenciákat. Alább a válaszok átlagértéke olvasható.

9. Az oktatás intézményrendszerében a szereplők közt melyiknek mennyire feladata a társadalmi esélykülönbségek csökkentése?

A válaszadókat arra kértük, 1-5 skálán értékeljék az egyes szereplőket. Alább a válaszok átlagértéke olvasható.

BUDAPEST
INTÉZET

10. Ön szerint a társadalmi esélykülönbségek csökkentésének mennyire jó eszközei a következők?

A válaszadókat arra kértük, 1-5 skálán értékeljék az egyes eszközöket. Alább a válaszok átlagértéke olvasható.

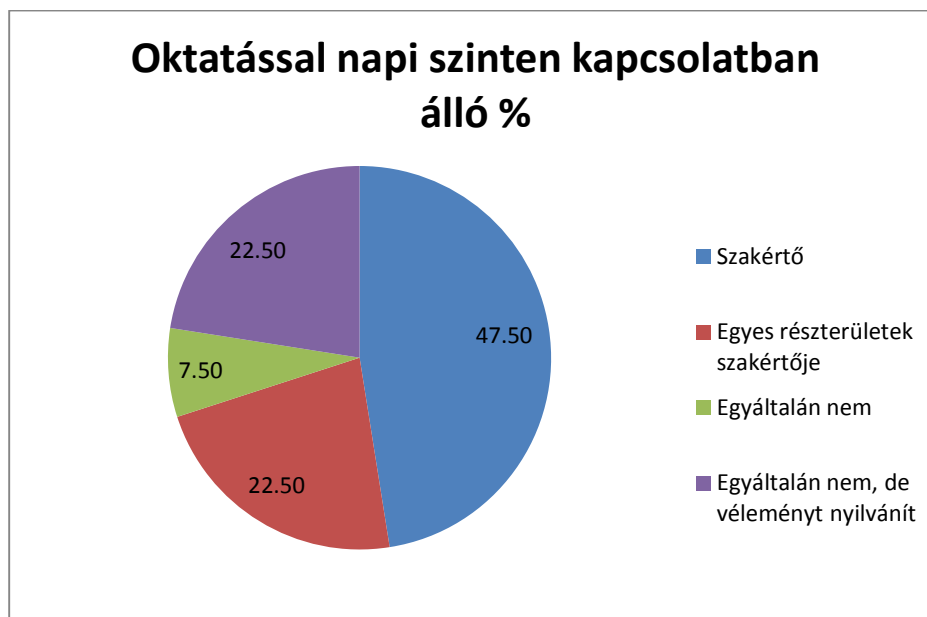
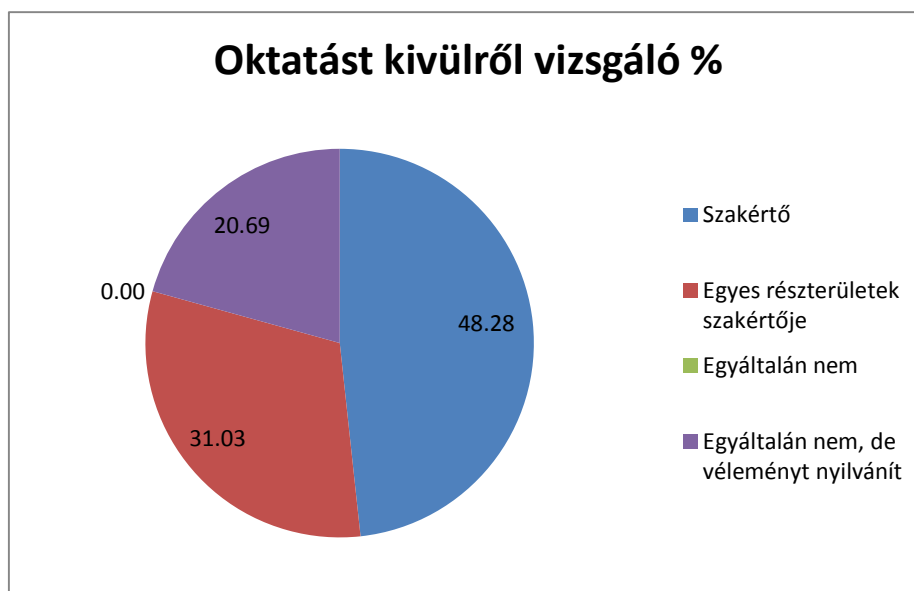

BUDAPEST
INTÉZET

„Makró-intézmények, ösztönzők (fenntartás, intézményrendszer, finanszírozás, tanfelügyelet)” blokk kérdései

12. Szakértője Ön ennek a területnek?

13. A pedagógus munka minősége szempontjából mennyire tartja fontosnak a következő elemeket? Kérem, rangsorolja!

Az egyes elemekhez rendelt sorszámot szoroztuk az előfordulás számával, majd a kapott összértékeket sorba állítottuk, így jutottunk az alább fölvázolt átlag-sorrendhez.

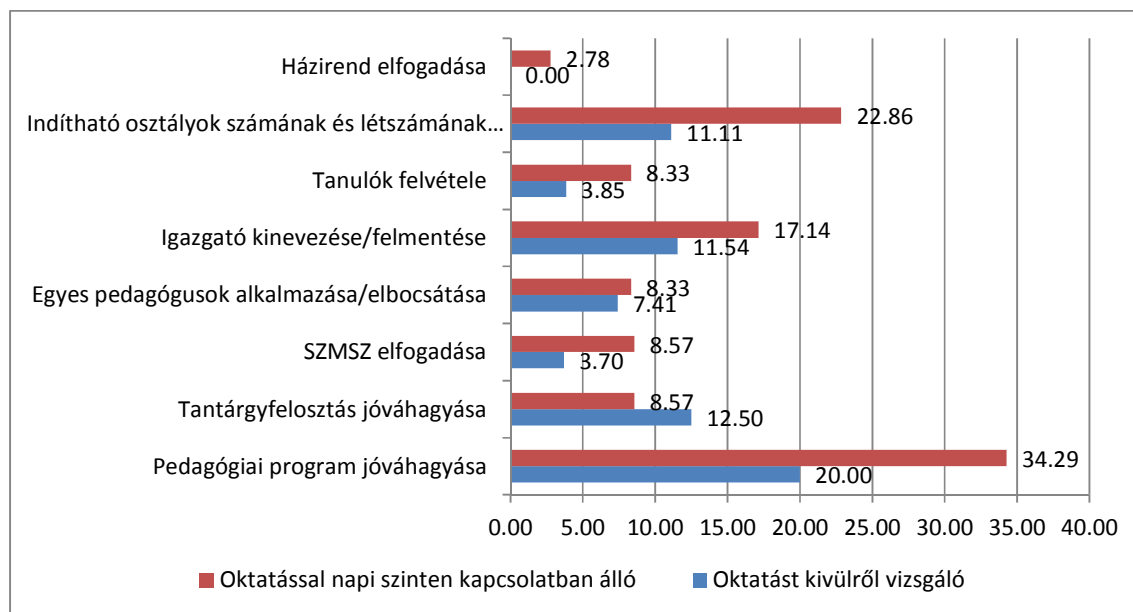
	Oktatást kívülről vizsgáló	Oktatással napi szinten kapcsolatban álló
a. Szűrés a felsőoktatásban	10	11
b. Szűrés a pályára kerüléskor	7	6
c. A fizetések emelése	1	1
d. Pedagógusok külső értékelése szakmai standardok alapján	3	3
e. Pedagógusok vezetői értékelése	5	2
f. Iskolák külső értékelése	6	4
g. A fizetések nagyobb mértékű differenciálása	4	7
h. A pályáról az alkalmatlanok elbocsátása	8	10
i. A foglalkoztatás rugalmasságának növelése	12	12
j. Továbbképzésekre támogatás	11	9
k. Ösztöndíj a pedagógus hallgatóknak	13	13
l. Szakmai támogatás biztosítása a pedagógusoknak	2	5
m. Nevelőtestületek belső önértékelése	9	8

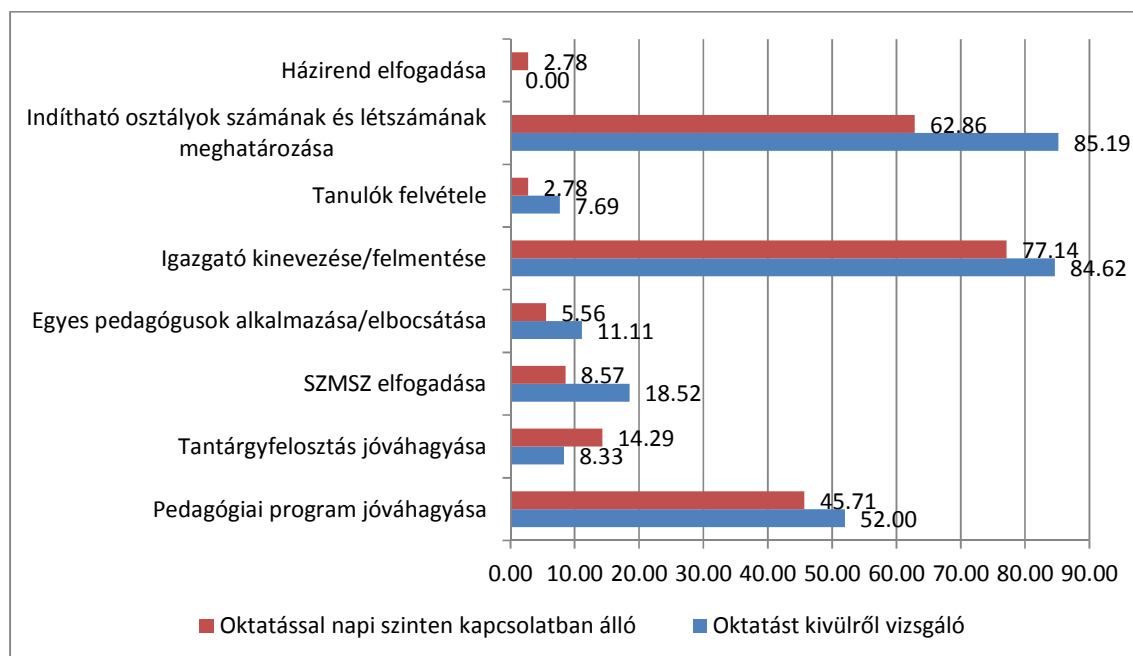
BUDAPEST
INTÉZET

14. Általában Magyarországon a nem egyházi nem magán fenntartású intézmények esetében Ön szerint kinek kellene meghozni a következő döntéseket?

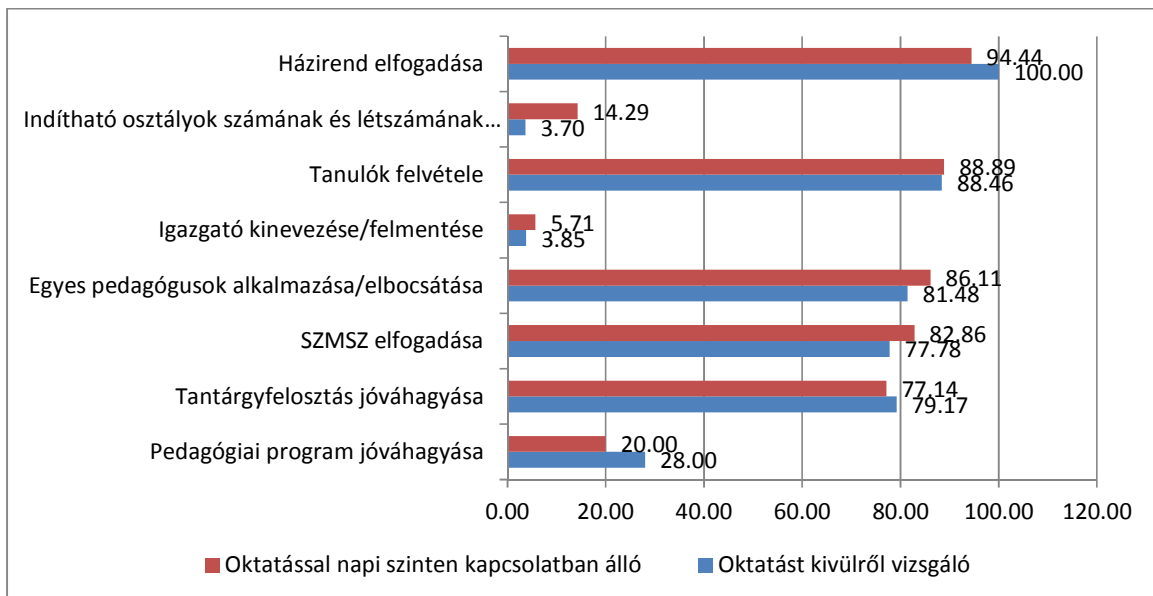
Az állam feladata

Az önkormányzat feladata

Az intézmény feladata

15. Eltekintve a konkrét hazai mechanizmusoktól, Ön szerint mi a gyermekek különböző képzés- és iskolatípusokba való szétválogatódásának/szétválasztásának ideális életkora? (év)

	Oktatást kívülről vizsgáló	Oktatással napi szinten kapcsolatban álló
Javasolt átlagéletkor (év)	13.69	14.14

16. Ön szerint mennyire fontos, hogy a különböző fenntartású (egyházi, magán, önkormányzati) iskolák állami finanszírozása azonos, tehát szektorsemleges legyen?

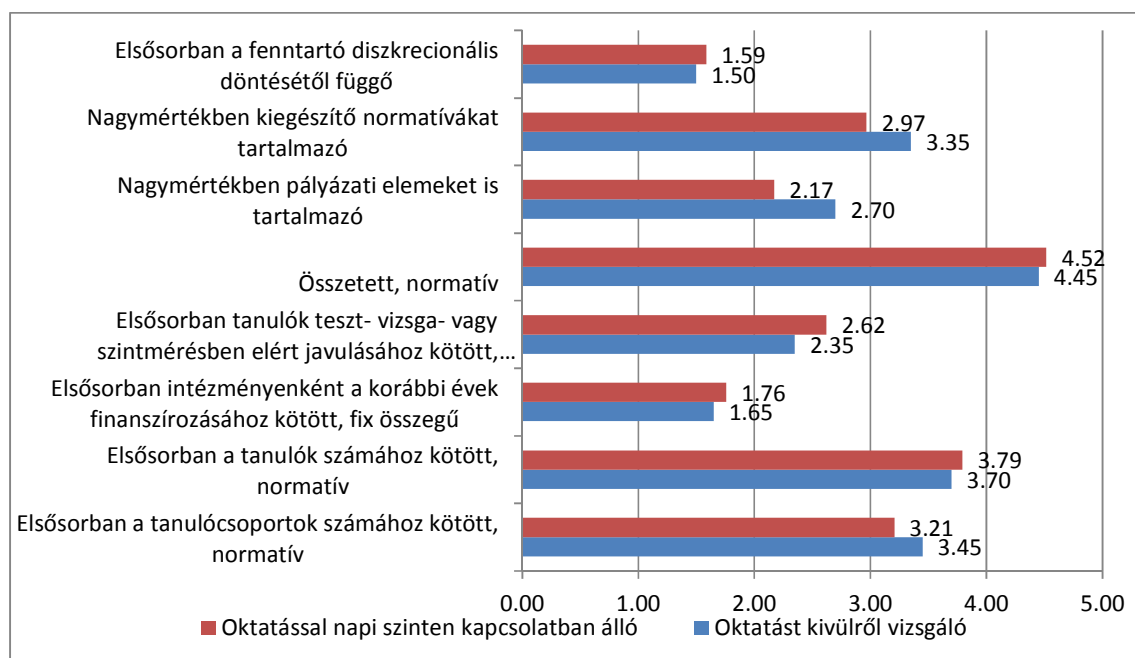
A válaszadókat arra kértük, válaszukat 1-5 skálán jelöljék meg. Alább a válaszok átlagértéke olvasható.

	Oktatást kívülről vizsgáló	Oktatással napi szinten kapcsolatban álló
Átlag	4.72	4.61

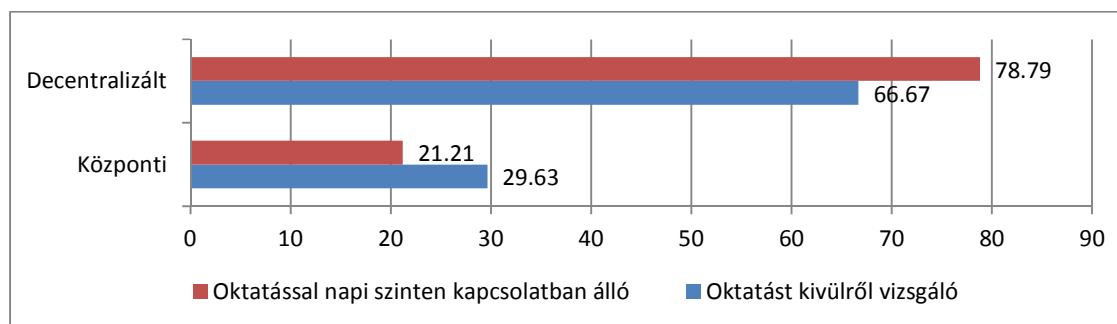

17. Egy olyan fenntartási modellben, ahol a nem egyházi, nem magán intézmények fenntartása önkormányzati, vagy, kis önkormányzatok esetén kötelező kistérségi társulási feladat, a következő intézményfinanszírozási formák Ön szerint mennyire teremtenek kedvező körülményeket a sikeres munkára az oktatási intézményekben?

A válaszadókat arra kértük, 1-5 skálán értékeljék az egyes intézményfinanszírozási formákat. Alább a válaszok átlagértéke olvasható.

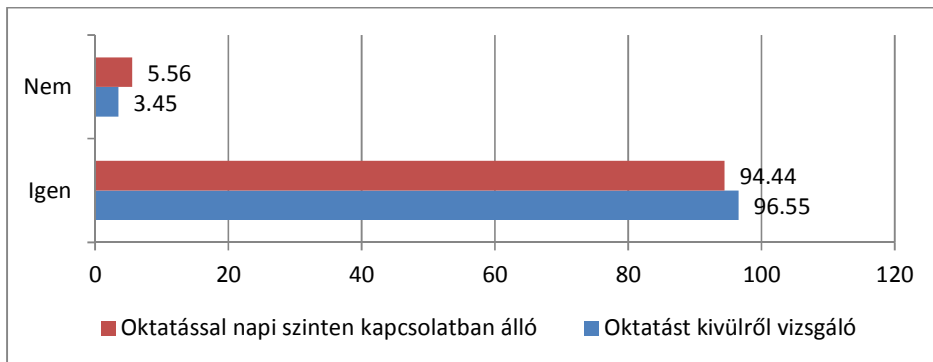

18. Ön a központi bérfinanszírozást vagy inkább a korábbi gyakorlatot (decentralizált) tartja jónak a hatékony oktatásfinanszírozás szempontjából?

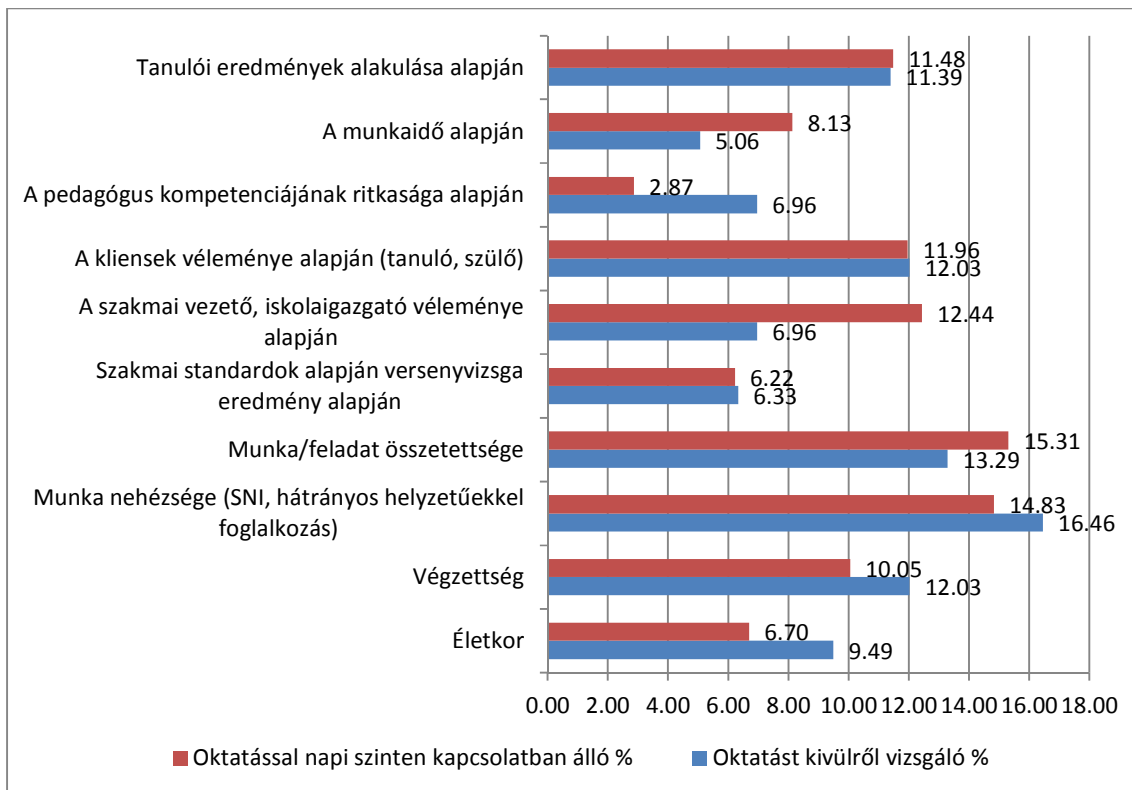

19. Ön szerint kellene-e differenciálni a pedagógusbérezésben?

20. Amennyiben az előző kérdésben nem a b. opciót választotta, Ön szerint milyen alapon differenciáljanak a pedagógusbérezésben? (többet is választhat)

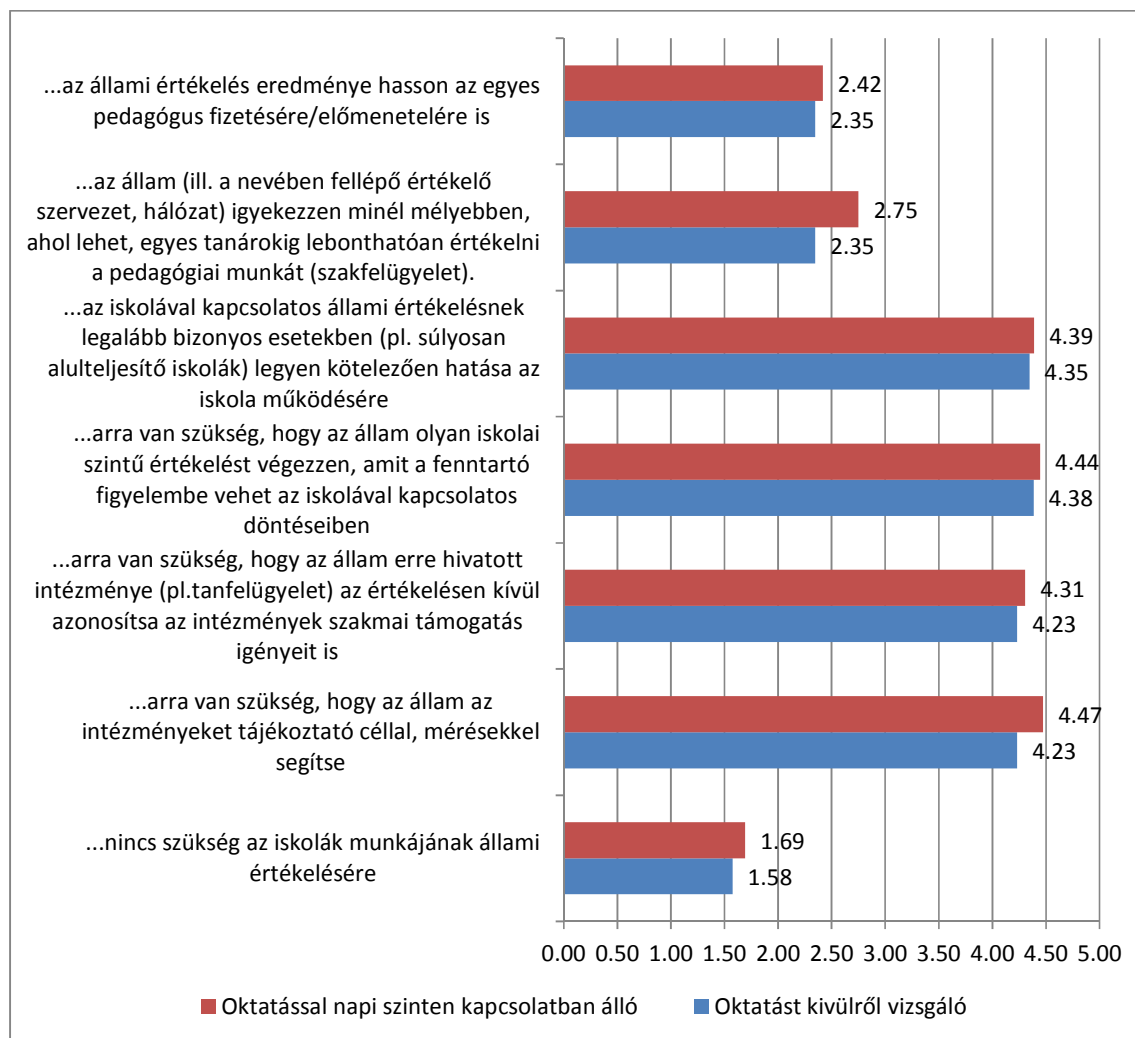
Az alábbi táblázatban jelöltük, hogy az egyes szempontokat hány válaszadó választotta, majd az összes válasza vetítve az egyes szempontokhoz százalék-értékeket rendeltünk.

21. Mennyire ért egyet a következő állításokkal? Egy olyan fenntartási modellben, ahol a nem egyházi, nem magán intézmények fenntartása önkormányzati, vagy, kis önkormányzatok esetén kötelező kistérségi társulási feladat...

A válaszadókat arra kértük, 1-5 skálán jelöljék meg, mennyire értenek egyet az egyes állításokkal. Alább a válaszok átlagértéke olvasható.

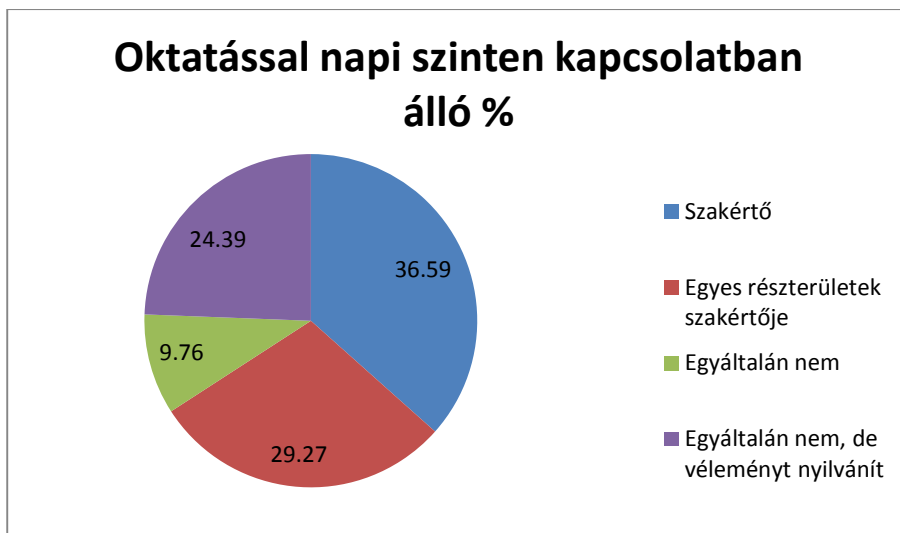
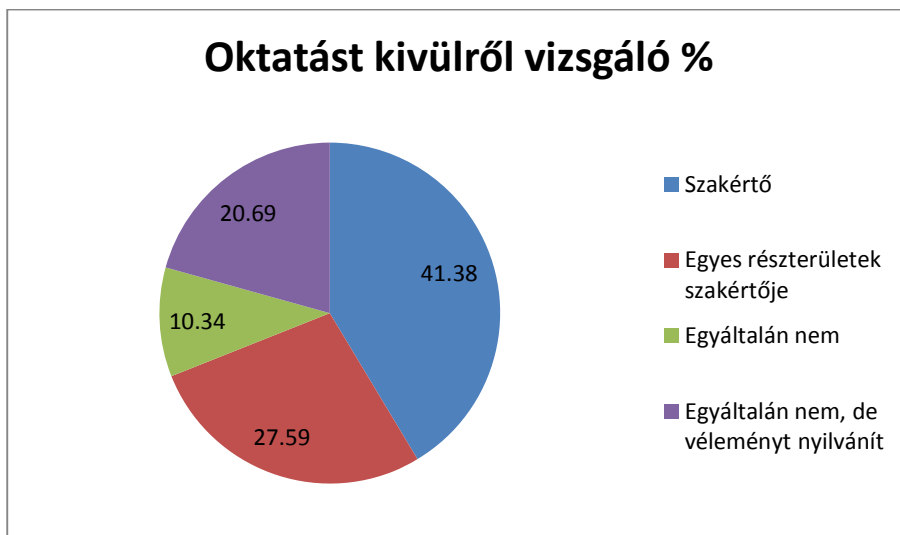

BUDAPEST
INTÉZET

„Intézkedések, az eszközök értékelése” blokk kérdései

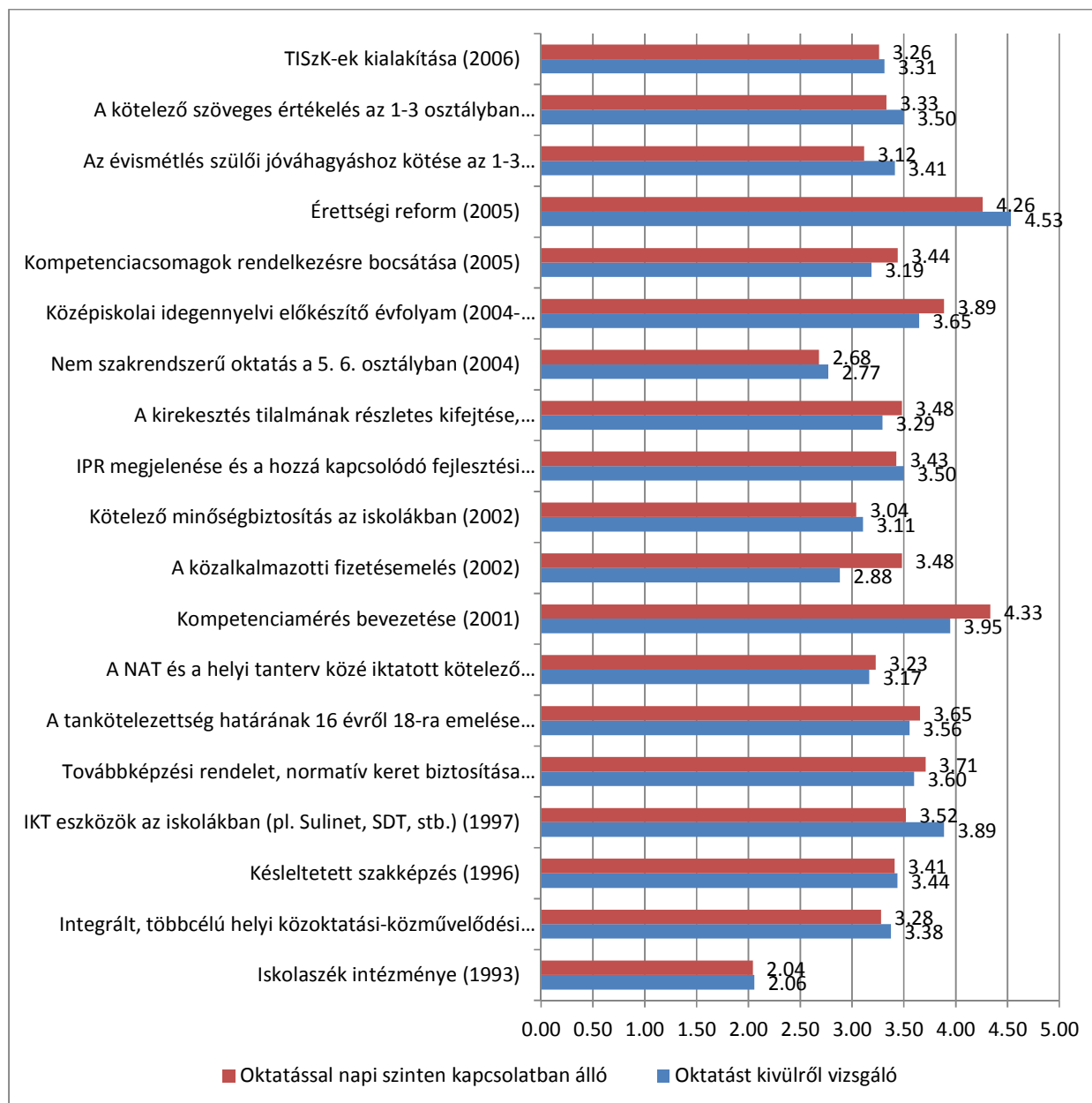
23. Szakértője Ön ennek a területnek?

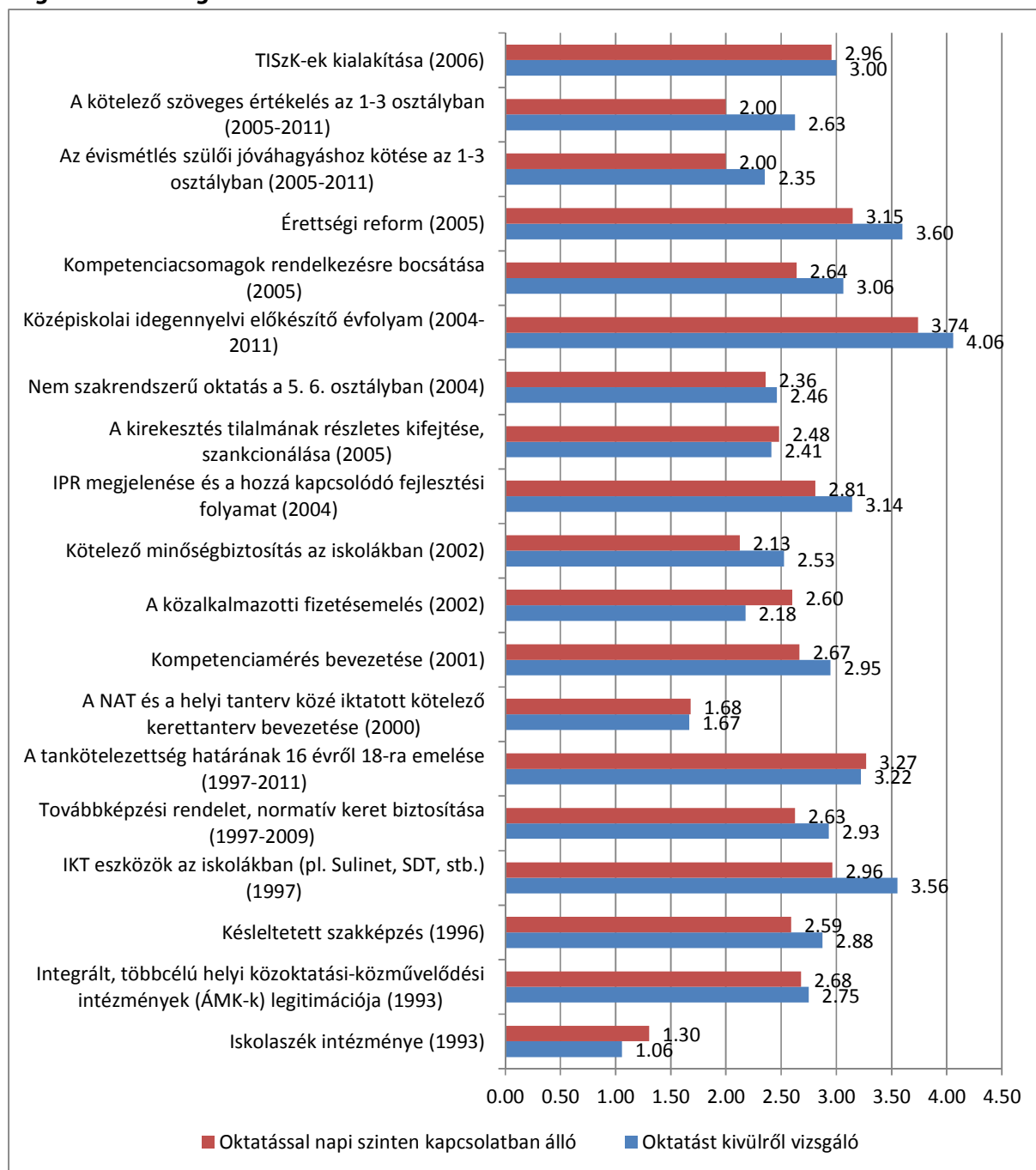
24. Ön szerint az elmúlt évek során, 2011-ig bevezetett, alábbi intézkedéseknek egy 1-től 5-ig terjedő skálán mennyire volt hatásuk az intézményekben folyó munkára; mennyire javították a foglalkoztathatóságot; mennyire csökkentették a társadalmi egyenlőtlenségeket illetve mennyire járultak hozzá ahhoz, hogy az oktatás változó világunkhoz való rugalmas alkalmazkodást szolgálja?

Általános hatás

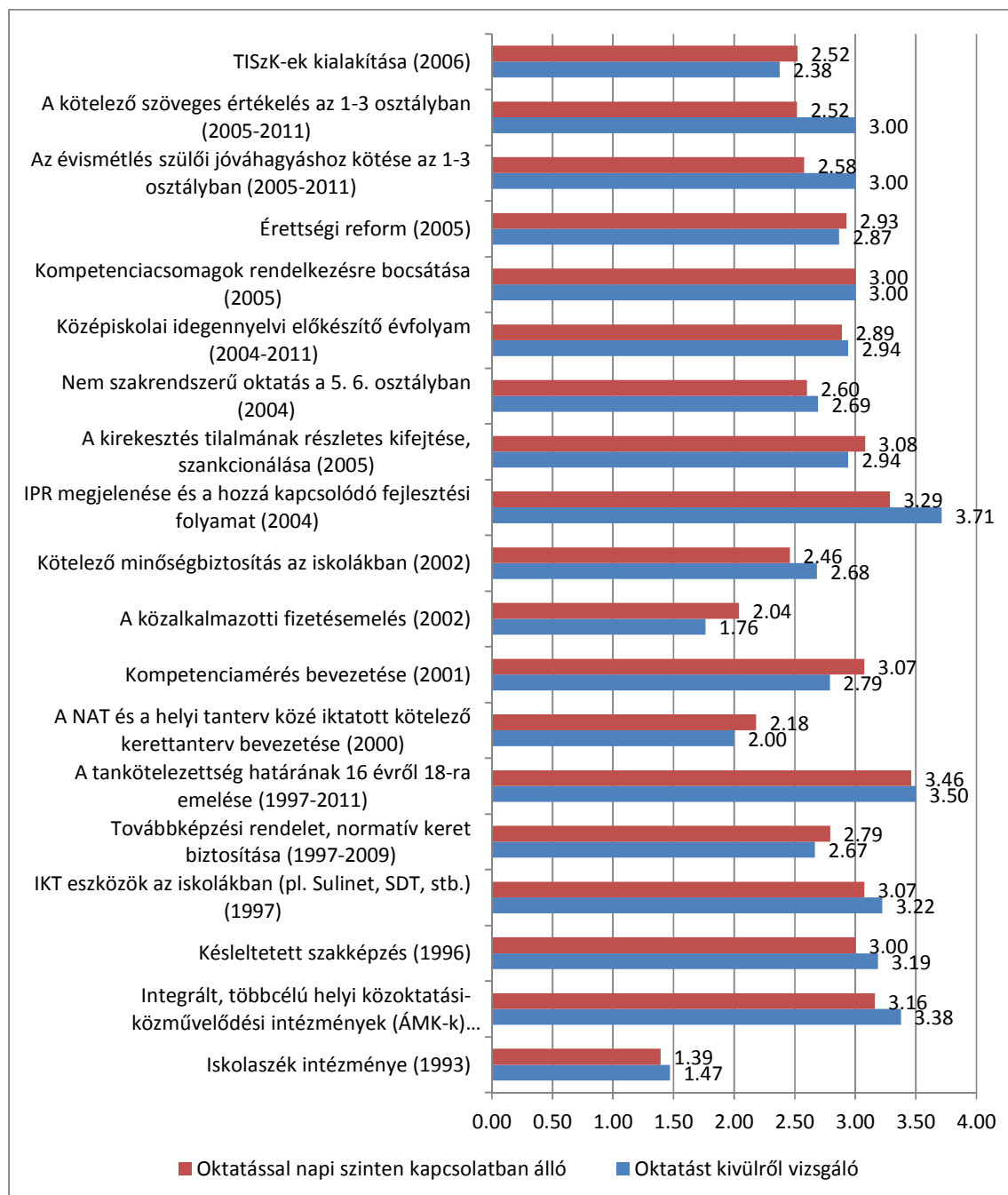

Foglalkoztatottság

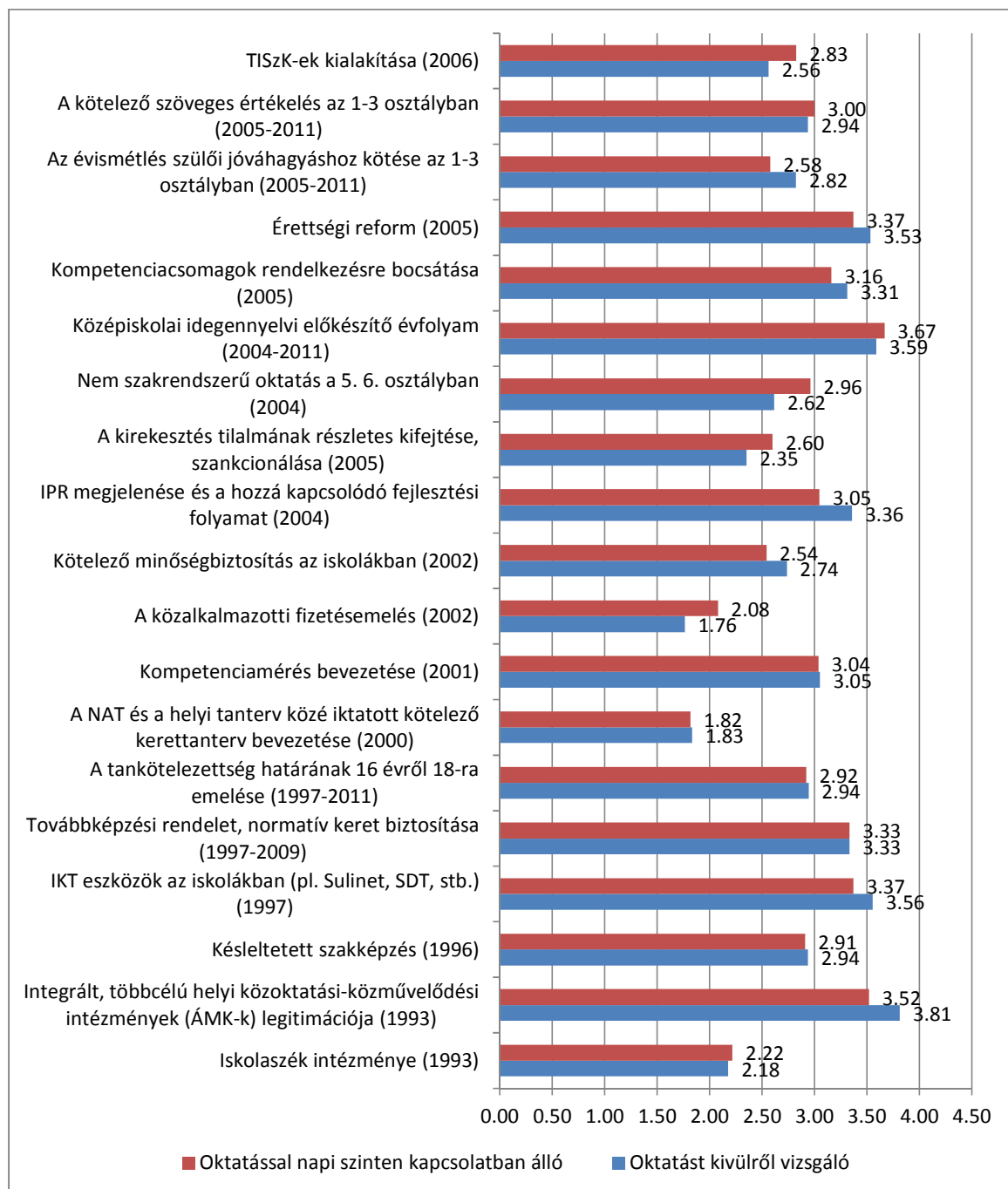

Egyenlőtlenségek csökkentése

Oktatás rugalmassága

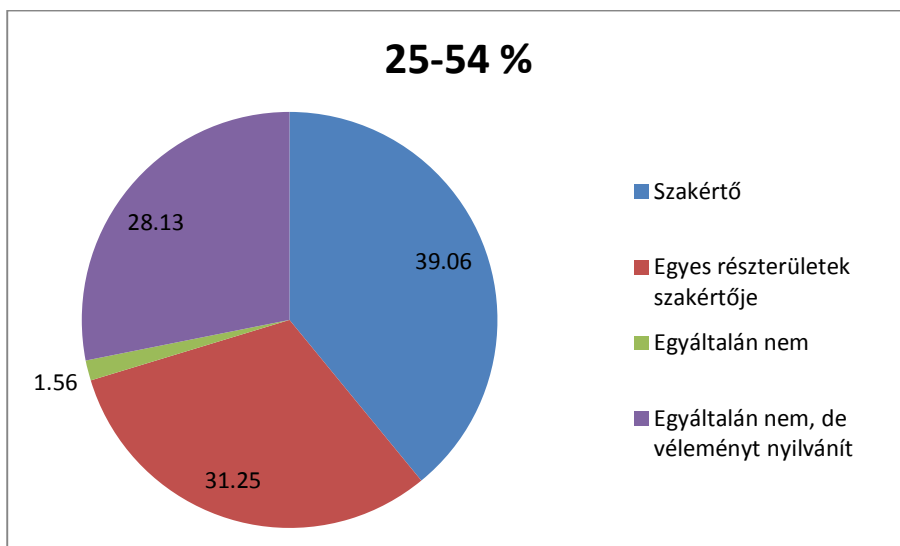
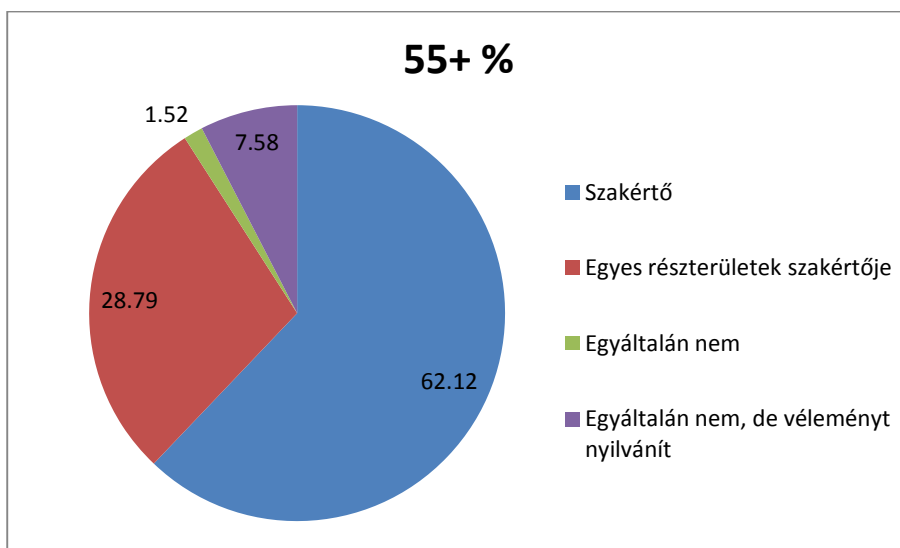

BUDAPEST
INTÉZET

A2. Melléklet: Válaszok korcsoport szerint

„Össztársadalmi és politikai problémák, célok, igények, súlyok” blokk kérdései

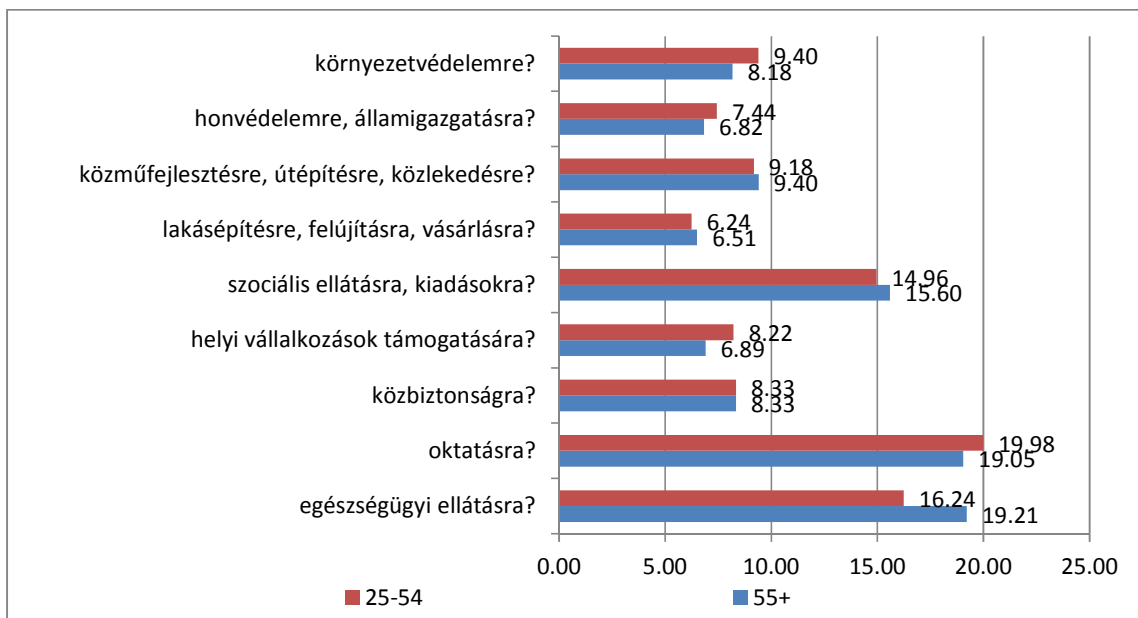
1. Szakértője Ön ennek a területnek?

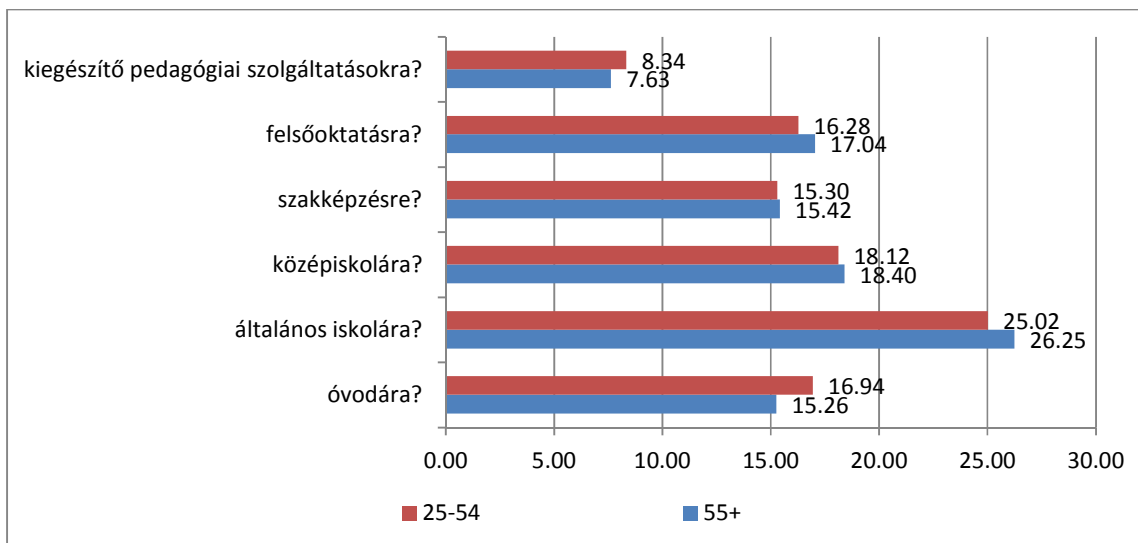

BUDAPEST
INTÉZET

2. A következő összetársadalmi célok Ön szerint mennyire fontosak? Ha az ország költségvetése 100 forint lenne, melyikre mennyit kellene költeni? Kérjük, ne lépje túl a 100-at. Tehát mennyit költene

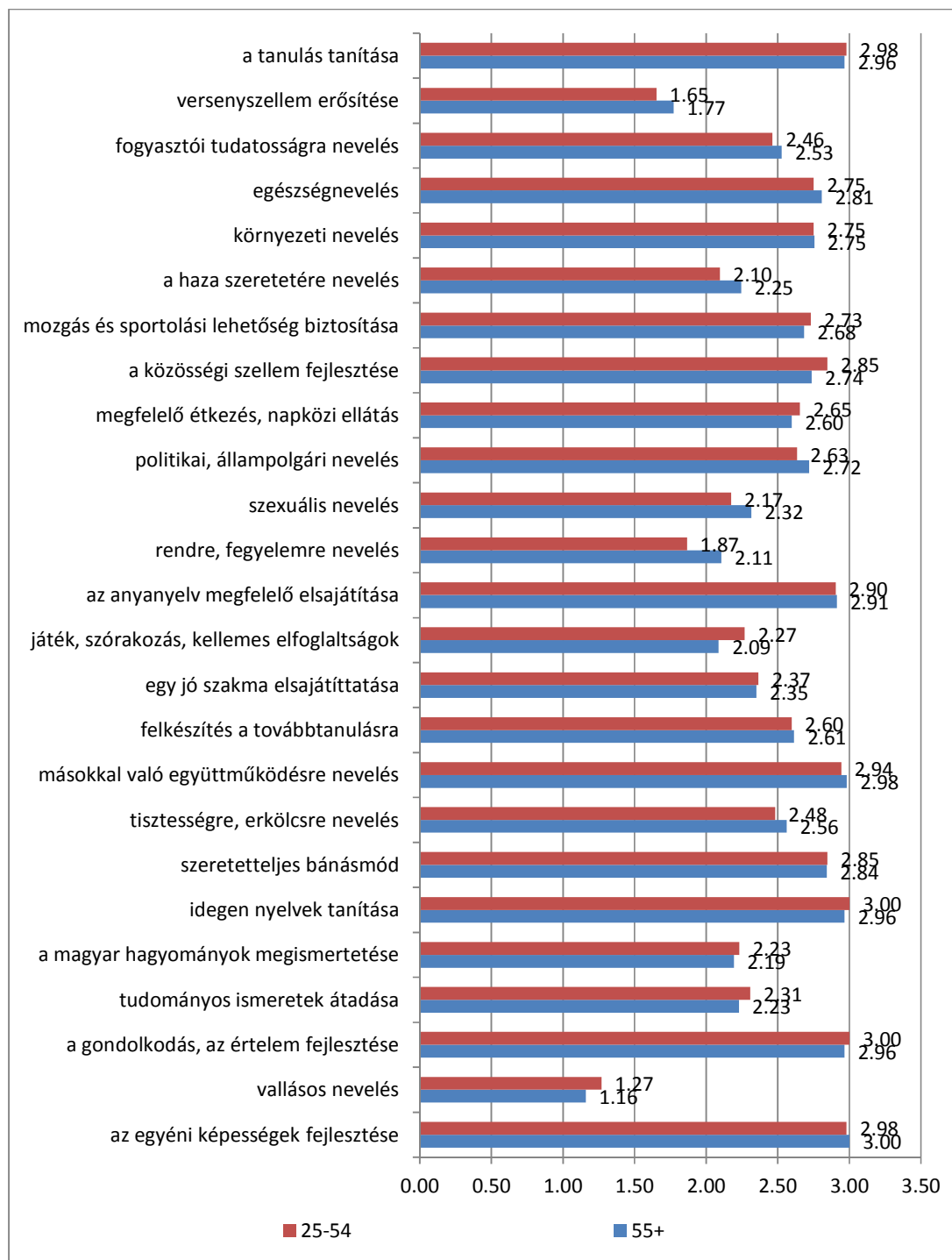
3. Az oktatáson belül annak különböző szintjei Ön szerint mennyire fontosak? Ha az ország költségvetéséből 100 forintot szánnak oktatásra, melyikre mennyit kellene költeni? Kérjük, ne lépje túl a 100-at. Tehát mennyit költene a(z)...

4. Ön az alábbi feladatokat mennyire tartja fontosnak az iskolában?

A válaszadókat arra kértük, 1-3 skálán értékeljék az egyes feladatokat. Alább a válaszok átlagértéke olvasható.

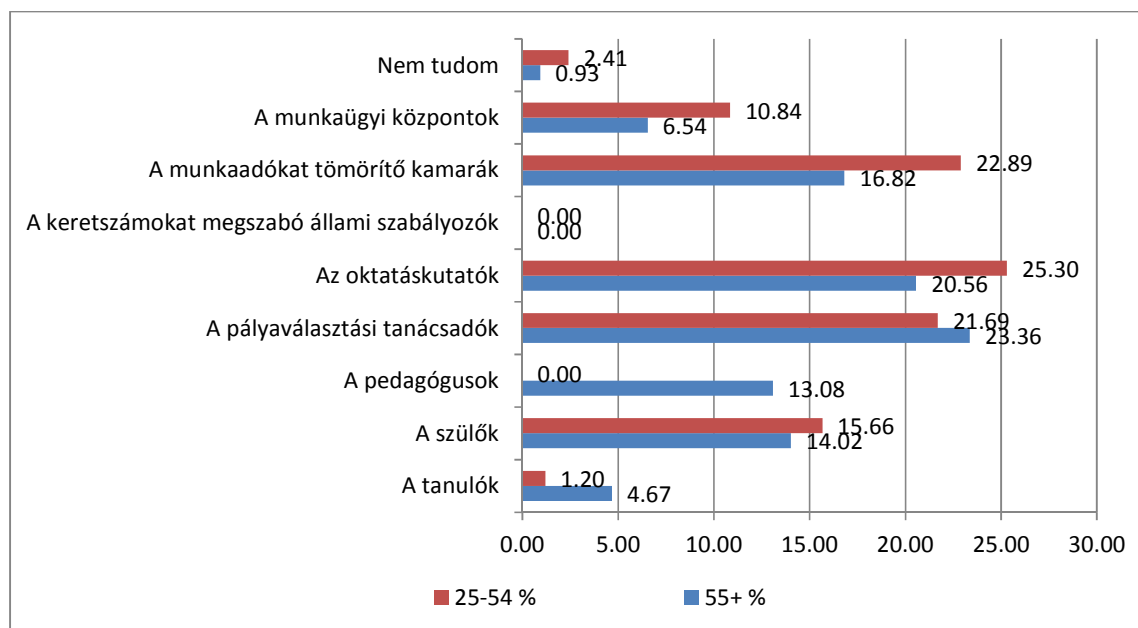

BUDAPEST
INTÉZET

5. Ön szerint a gyermek mely életkorától kell a pályaválasztással, a folyamatos pályakereséssel intézményesen (az adott életkor természetének megfelelő metodikával) foglalkozni? (egyet választhat)

Ebben a kérdésben nem tapasztaltunk jelentős eltérést a két kategória képviselői között.

6. Ön szerint ki tudja legjobban, milyen kompetenciákra lesz leginkább szüksége a munkaerőpiacnak a tanulók életének aktív szakasza során? (legfeljebb hármat választhat)

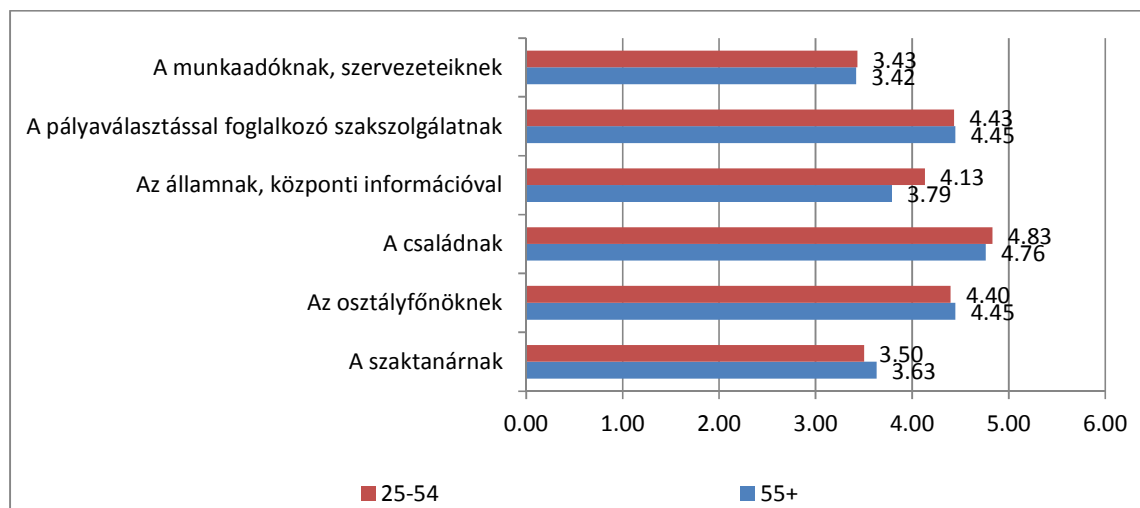

BUDAPEST
INTÉZET

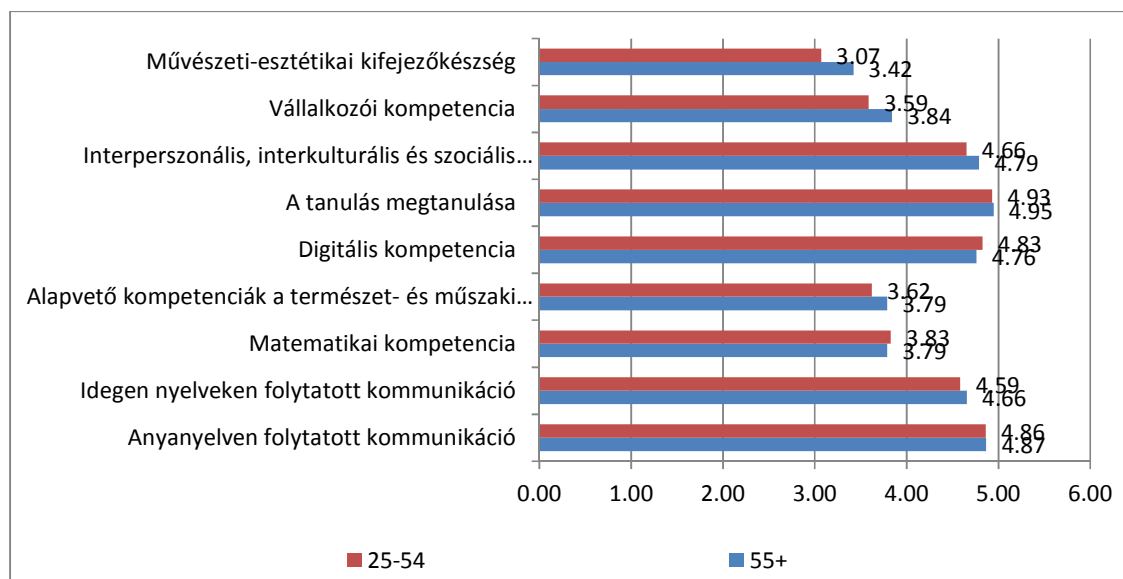
7. Kinek mennyire dolga Ön szerint a pályaválasztásban segíteni a diákoknak (beleértve a következő iskolafok megválasztását is)?

A válaszadókat arra kértük, 1-5 skálán értékeljék az egyes szereplőket. Alább a válaszok átlagértéke olvasható.

8. A következő kompetenciák mennyire fontosak Ön szerint a foglalkoztathatóság szempontjából?

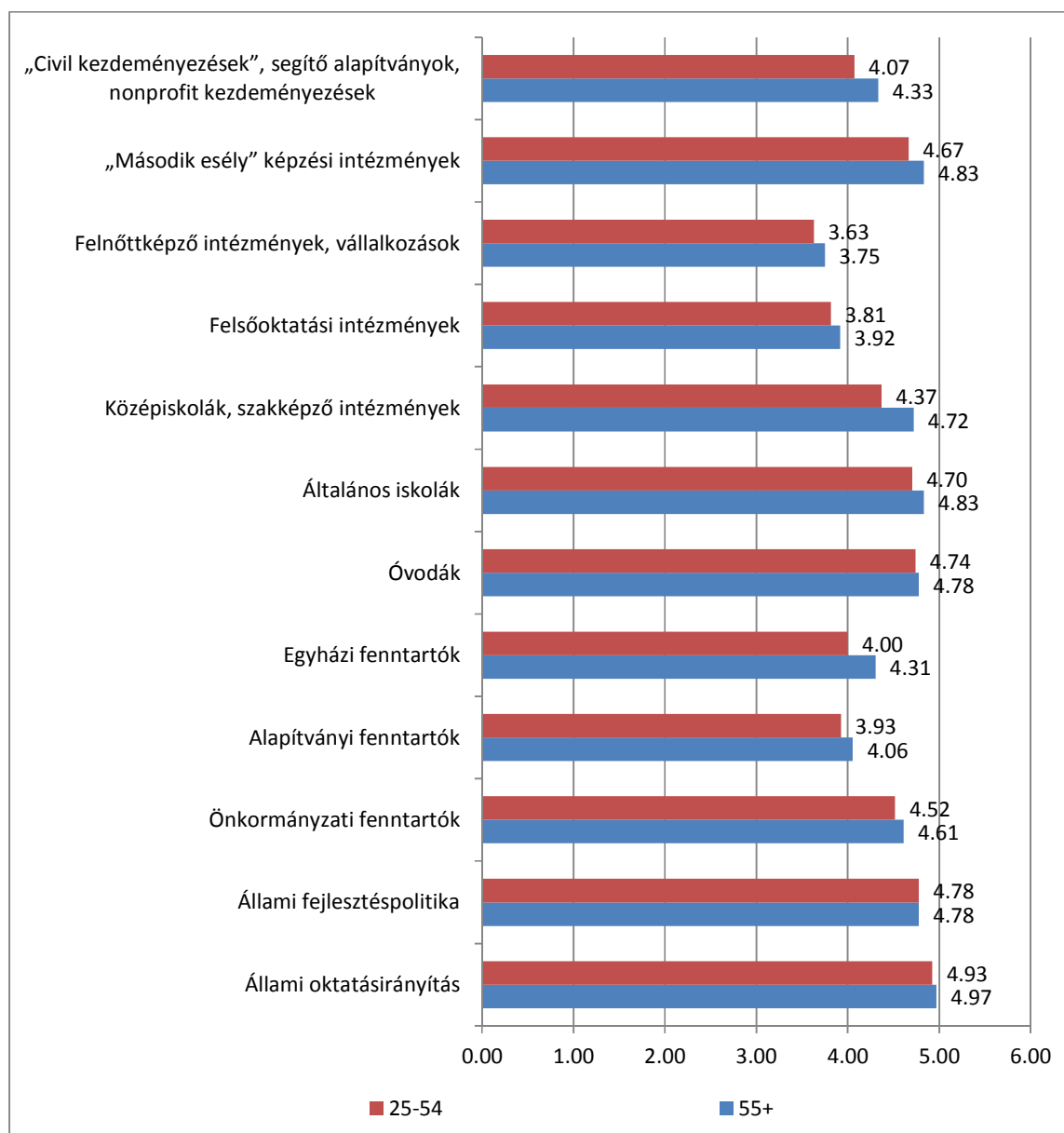
A válaszadókat arra kértük, 1-5 skálán értékeljék az egyes kompetenciákat. Alább a válaszok átlagértéke olvasható.

9. Az oktatás intézményrendszerében a szereplők közt melyiknek mennyire feladata a társadalmi esélykülönbségek csökkentése?

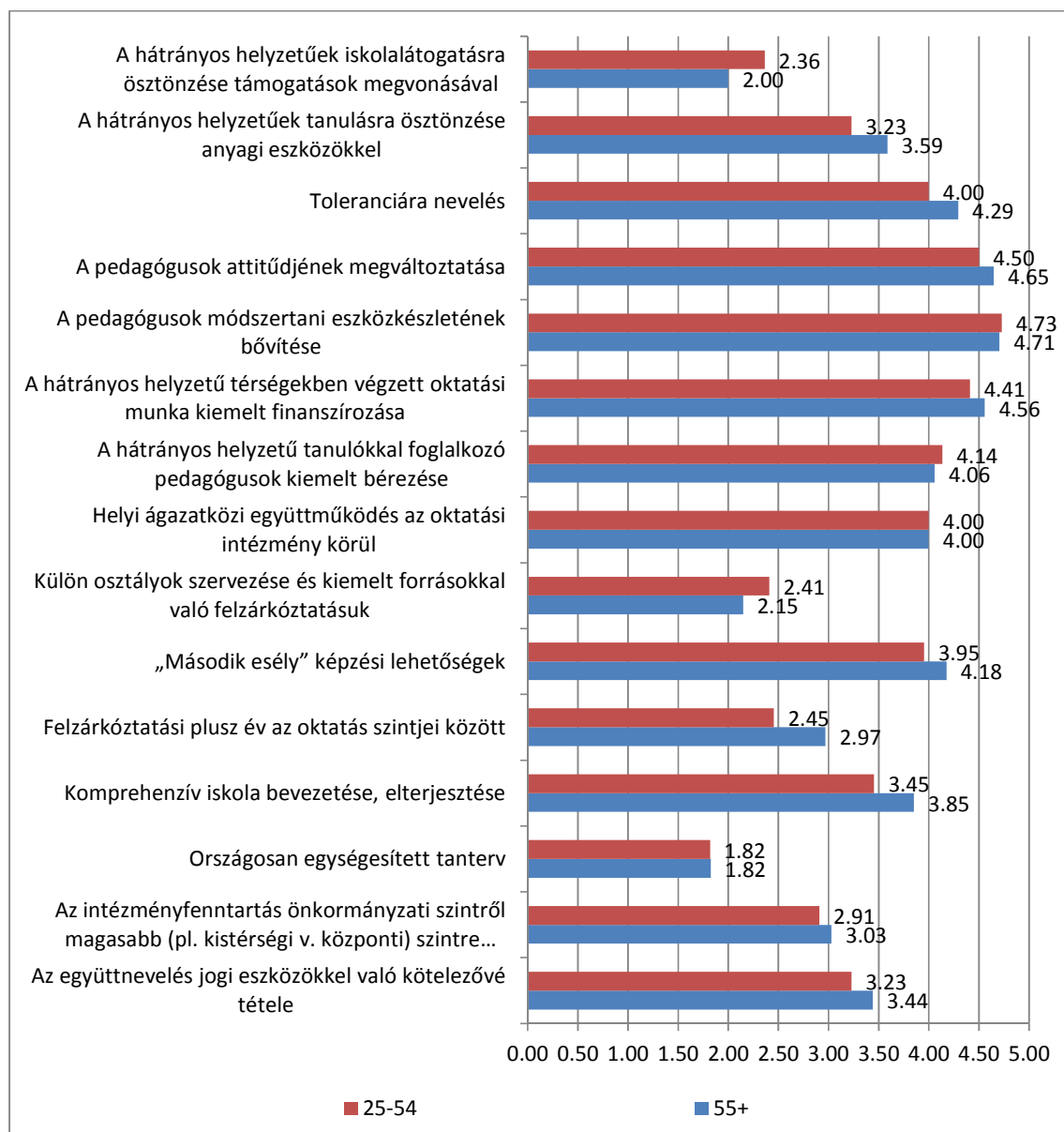
A válaszadókat arra kértük, 1-5 skálán értékeljék az egyes szereplőket. Alább a válaszok átlagértéke olvasható.

10. Ön szerint a társadalmi esélykülönbségek csökkentésének mennyire jó eszközei a következők?

A válaszadókat arra kértük, 1-5 skálán értékeljék az egyes eszközöket. Alább a válaszok átlagértéke olvasható.

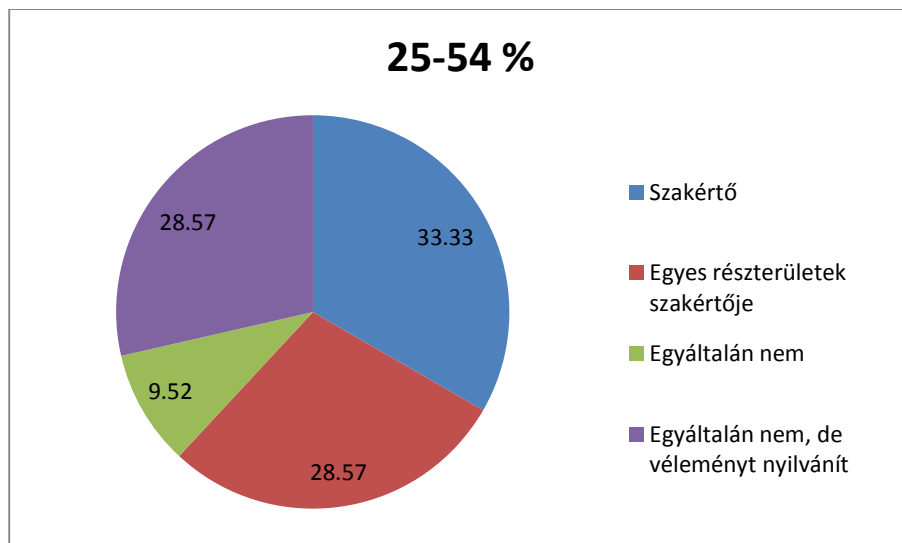
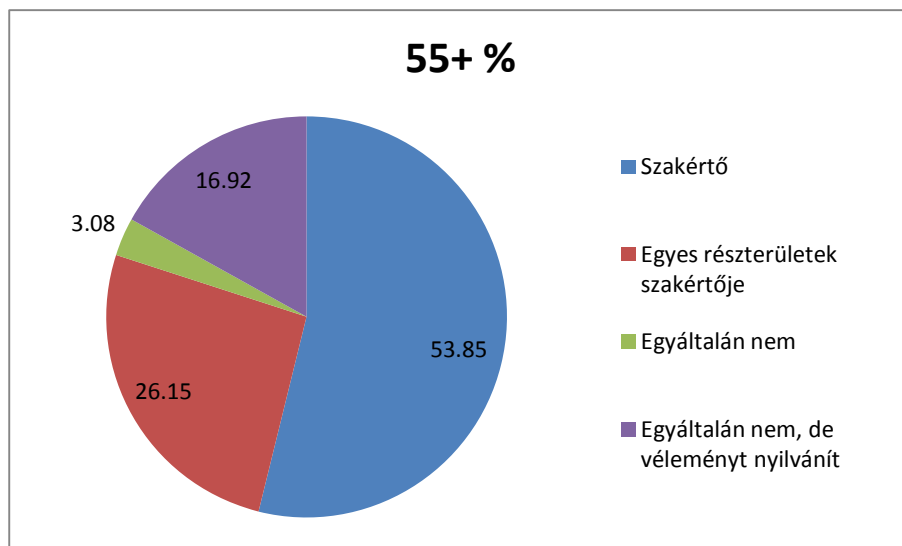

BUDAPEST
INTÉZET

„Makró-intézmények, ösztönzők (fenntartás, intézményrendszer, finanszírozás, tanfelügyelet)” blokk kérdései

12. Szakértője Ön ennek a területnek?

13. A pedagógus munka minősége szempontjából mennyire tartja fontosnak a következő elemeket? Kérem, rangsorolja!

Az egyes elemekhez rendelt sorszámot szoroztuk az előfordulás számával, majd a kapott összeértékeket sorba állítottuk, így jutottunk az alább fölvázolt átlag-sorrendhez.

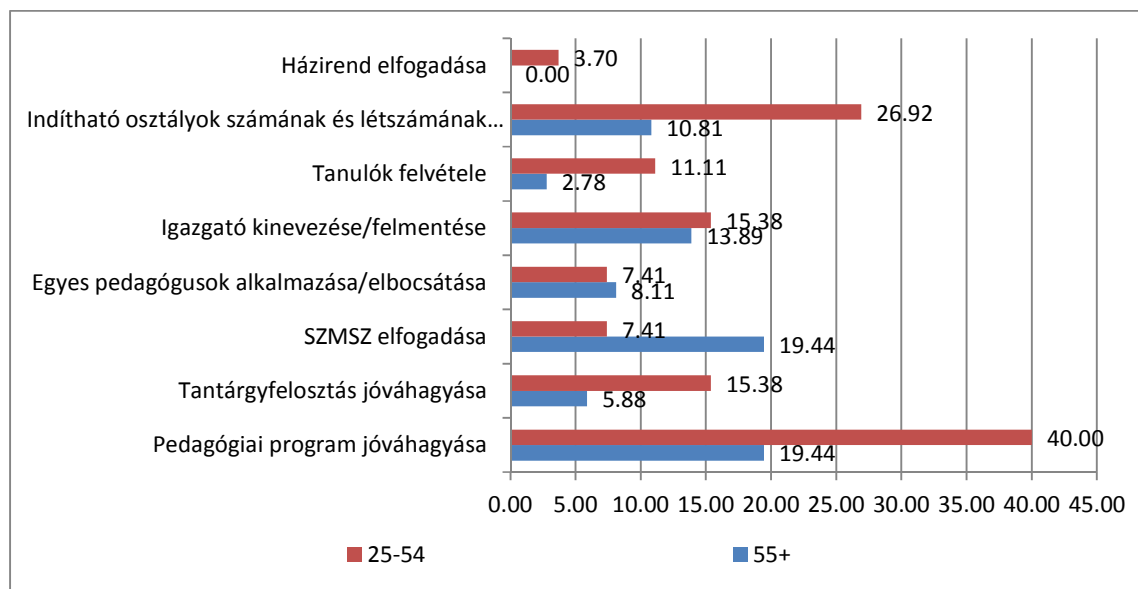
	55+	25-54
a. Szűrés a felsőoktatásban	10	11
b. Szűrés a pályára kerüléskor	7	9
c. A fizetések emelése	1	1
d. Pedagógusok külső értékelése szakmai standardok alapján	3	2
e. Pedagógusok vezetői értékelése	2	4
f. Iskolák külső értékelése	4	5
g. A fizetések nagyobb mértékű differenciálása	5	6
h. A pályáról az alkalmatlanok elbocsátása	9	10
i. A foglalkoztatás rugalmasságának növelése	12	13
j. Továbbképzésekre támogatás	11	8
k. Ösztöndíj a pedagógus hallgatóknak	13	12
l. Szakmai támogatás biztosítása a pedagógusoknak	6	3
m. Nevelőtestületek belső önértékelése	8	7

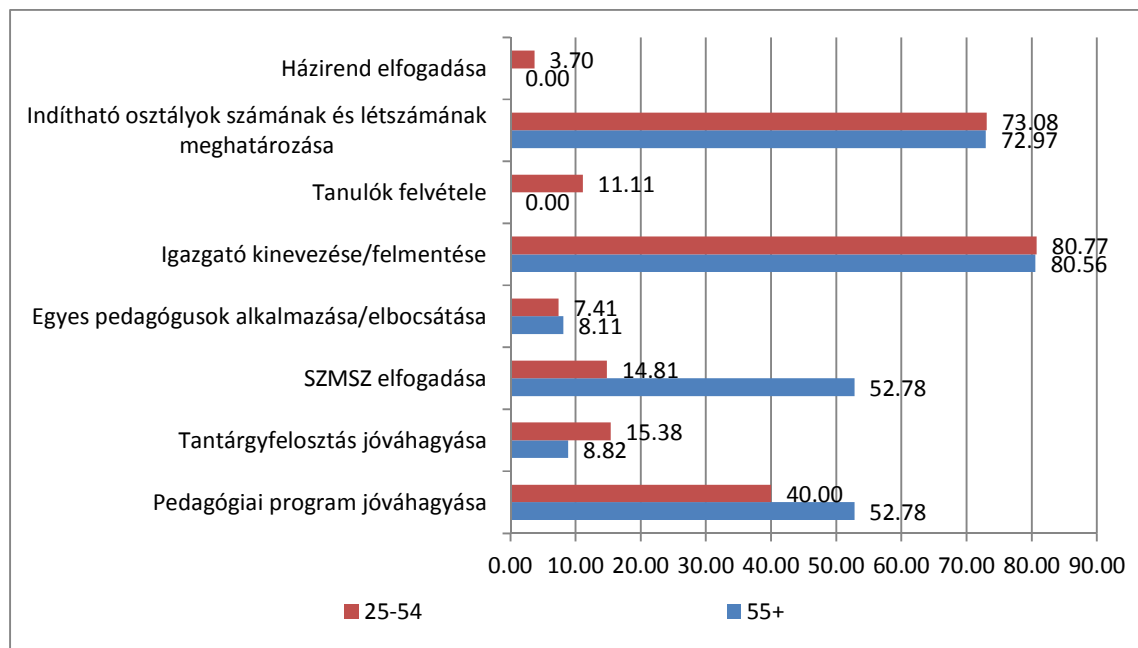
BUDAPEST
INTÉZET

14. Általában Magyarországon a nem egyházi nem magán fenntartású intézmények esetében Ön szerint kinek kellene meghozni a következő döntéseket?

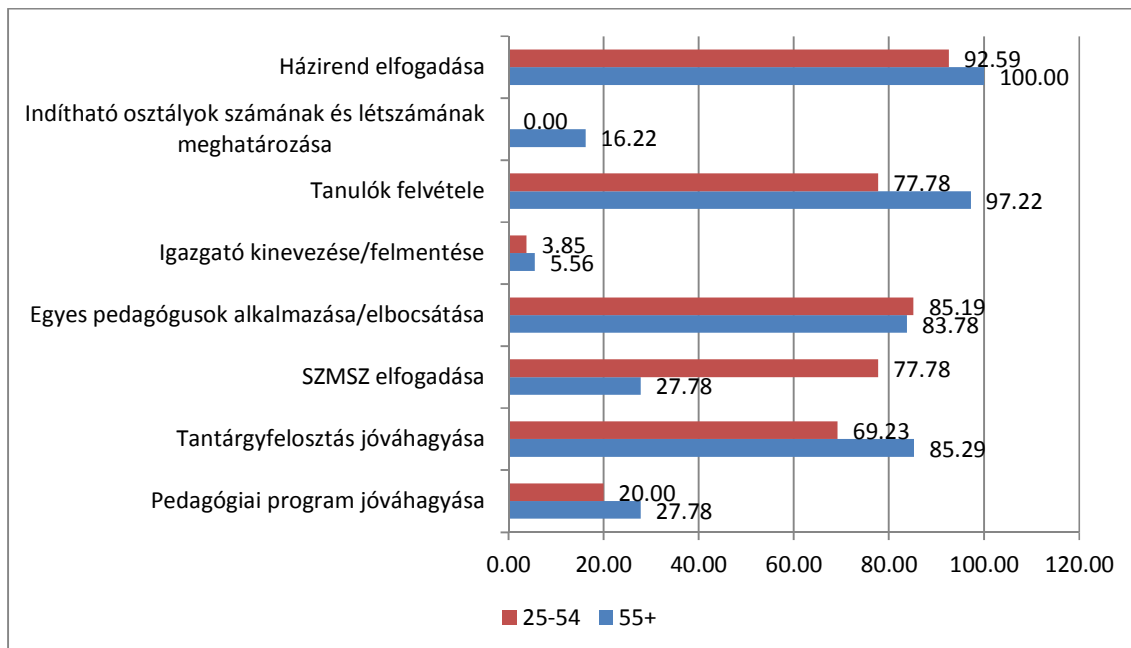
Az állam feladata

Az önkormányzat feladata

Az intézmény feladata

15. Eltekintve a konkrét hazai mechanizmusoktól, Ön szerint mi a gyermekek különböző képzés- és iskolatípusokba való szétválogatódásának/szétválasztásának ideális életkora? (év)

	55+	25-54
Javasolt átlagéletkor (év)	13.94	13.96

16. Ön szerint mennyire fontos, hogy a különböző fenntartású (egyházi, magán, önkormányzati) iskolák állami finanszírozása azonos, tehát szektorsemleges legyen?

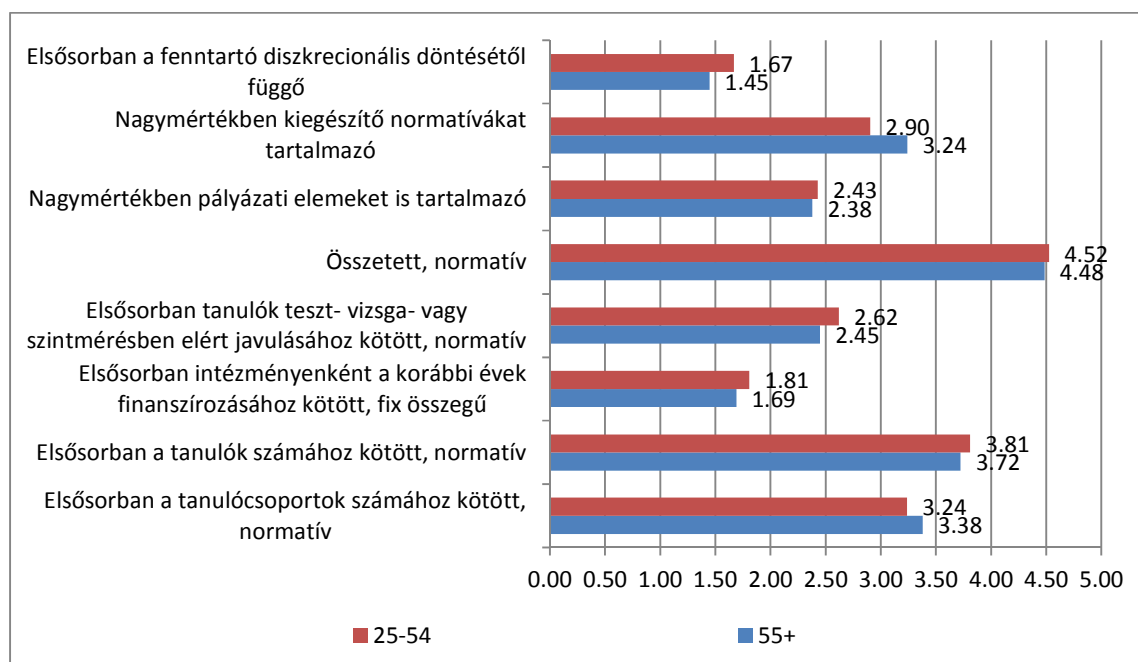
A válaszadókat arra kértük, válaszukat 1-5 skálán jelöljék meg. Alább a válaszok átlagértéke olvasható.

	55+	25-54
Átlag	4.69	4.67

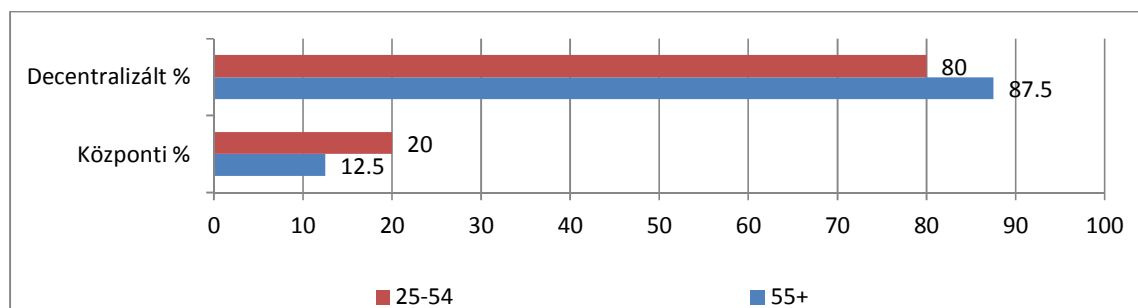

17. Egy olyan fenntartási modellben, ahol a nem egyházi, nem magán intézmények fenntartása önkormányzati, vagy, kis önkormányzatok esetén kötelező kistérségi társulási feladat, a következő intézményfinanszírozási formák Ön szerint mennyire teremtenek kedvező körülményeket a sikeres munkára az oktatási intézményekben?

A válaszadókat arra kértük, 1-5 skálán értékeljék az egyes intézményfinanszírozási formákat. Alább a válaszok átlagértéke olvasható.

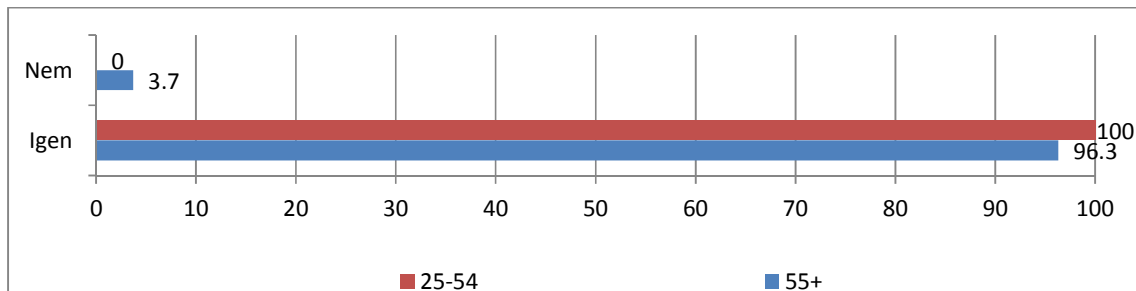

18. Ön a központi bérfinanszírozást vagy inkább a korábbi gyakorlatot (decentralizált) tartja jónak a hatékony oktatásfinanszírozás szempontjából?

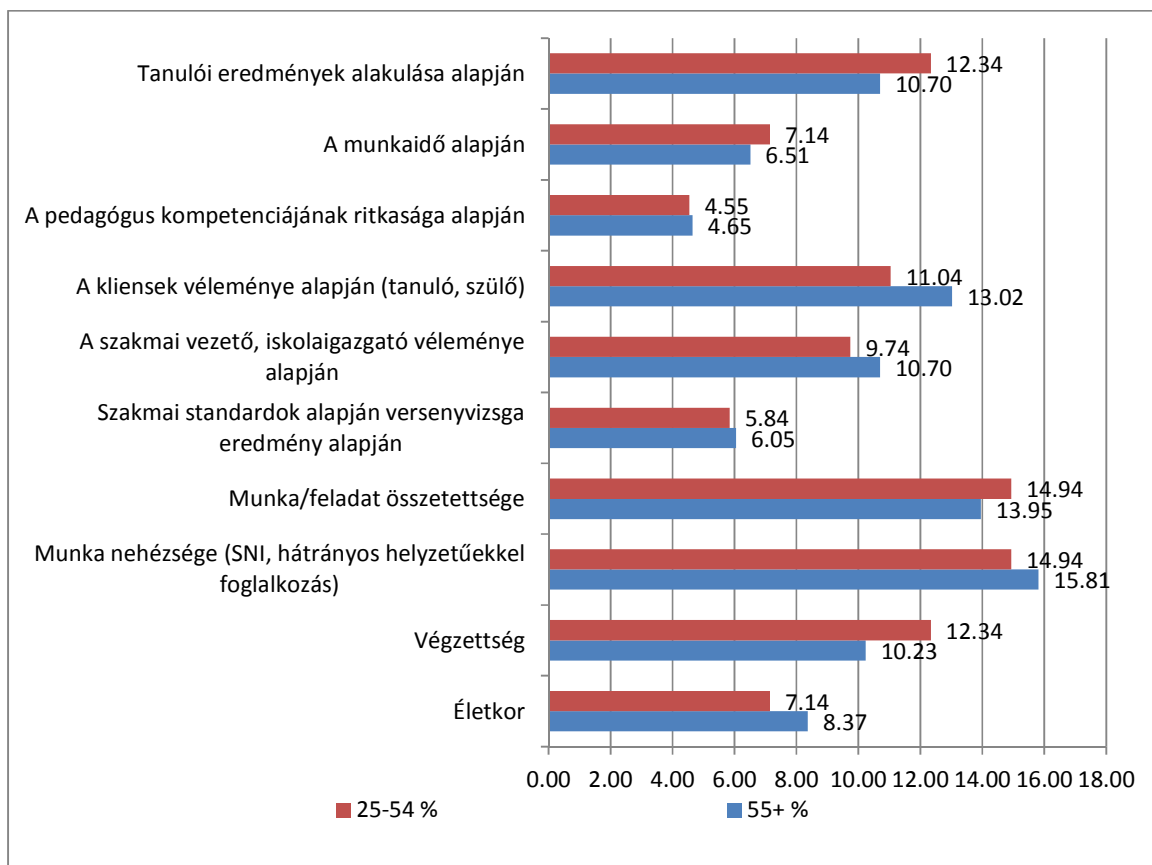

19. Ön szerint kellene-e differenciálni a pedagógusbérezésben?

20. Amennyiben az előző kérdésben nem a b. opciót választotta, Ön szerint milyen alapon differenciáljanak a pedagógusbérezésben? (többet is választhat)

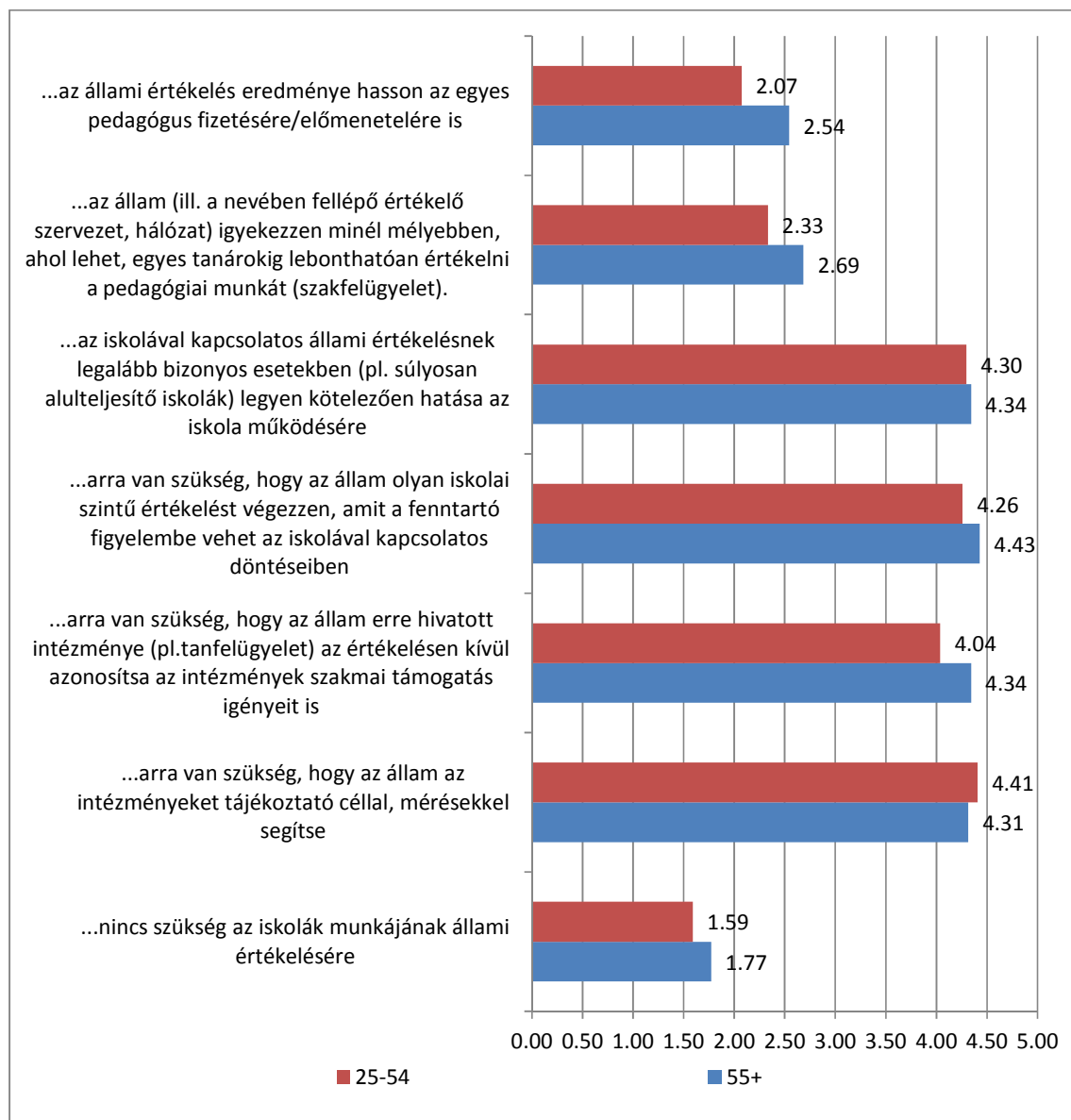
Az alábbi táblázatban jelöltük, hogy az egyes szempontokat hány válaszadó választotta, majd az összes válasza vetítve az egyes szempontokhoz százalék-értékeket rendeltünk.

21. Mennyire ért egyet a következő állításokkal? Egy olyan fenntartási modellben, ahol a nem egyházi, nem magán intézmények fenntartása önkormányzati, vagy, kis önkormányzatok esetén kötelező kistérségi társulási feladat...

A válaszadókat arra kértük, 1-5 skálán jelöljék meg, mennyire értenek egyet az egyes állításokkal. Alább a válaszok átlagértéke olvasható.

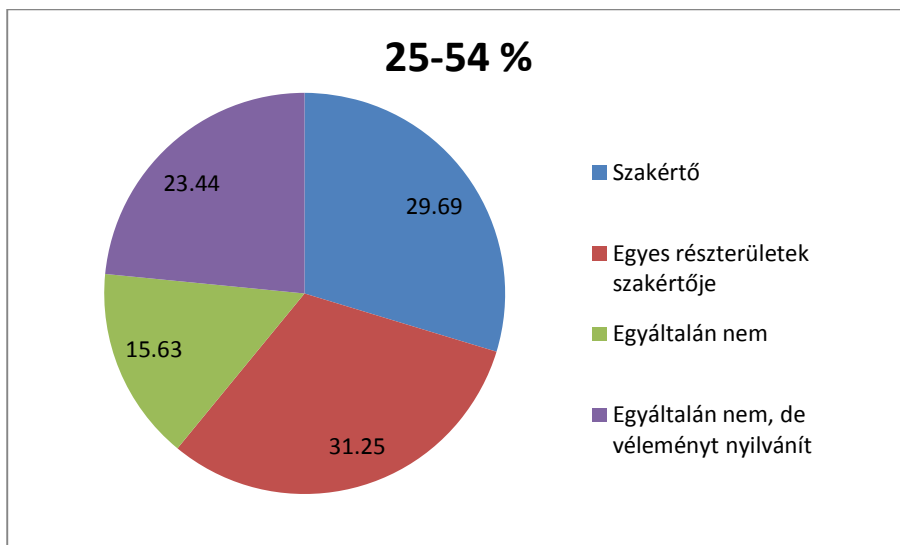
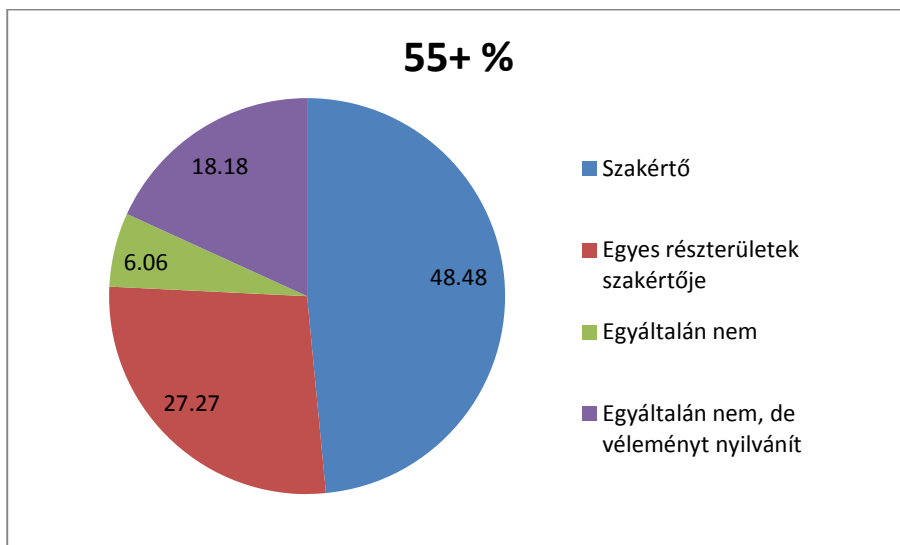

BUDAPEST
INTÉZET

„Intézkedések, az eszközök értékelése” blokk kérdései

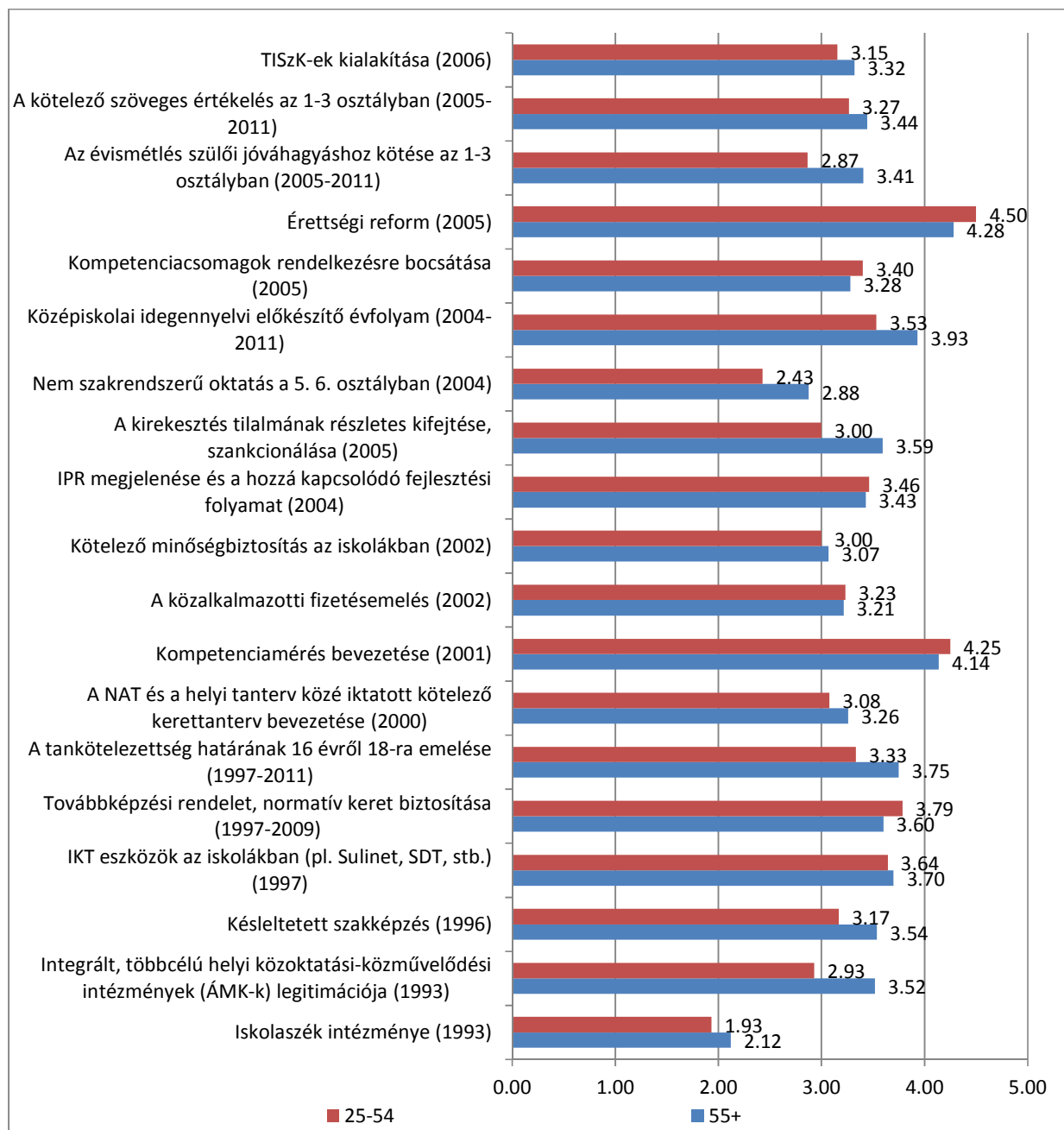
23. Szakértője Ön ennek a területnek?

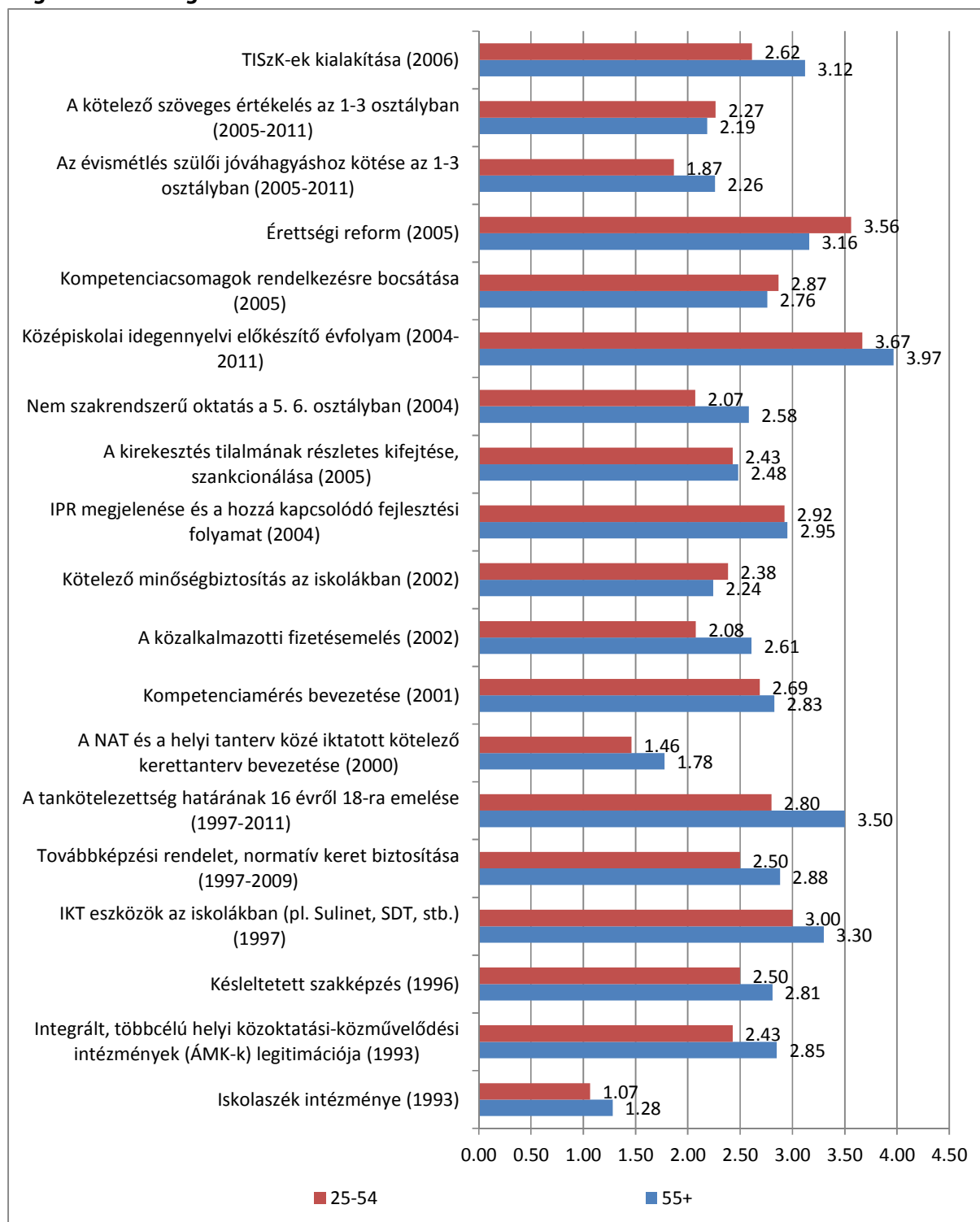
24. Ön szerint az elmúlt évek során, 2011-ig bevezetett, alábbi intézkedéseknek egy 1-től 5-ig terjedő skálán mennyire volt hatásuk az intézményekben folyó munkára; mennyire javították a foglalkoztathatóságot; mennyire csökkentették a társadalmi egyenlőtlenségeket illetve mennyire járultak hozzá ahhoz, hogy az oktatás változó világunkhoz való rugalmas alkalmazkodást szolgálja?

Általános hatás

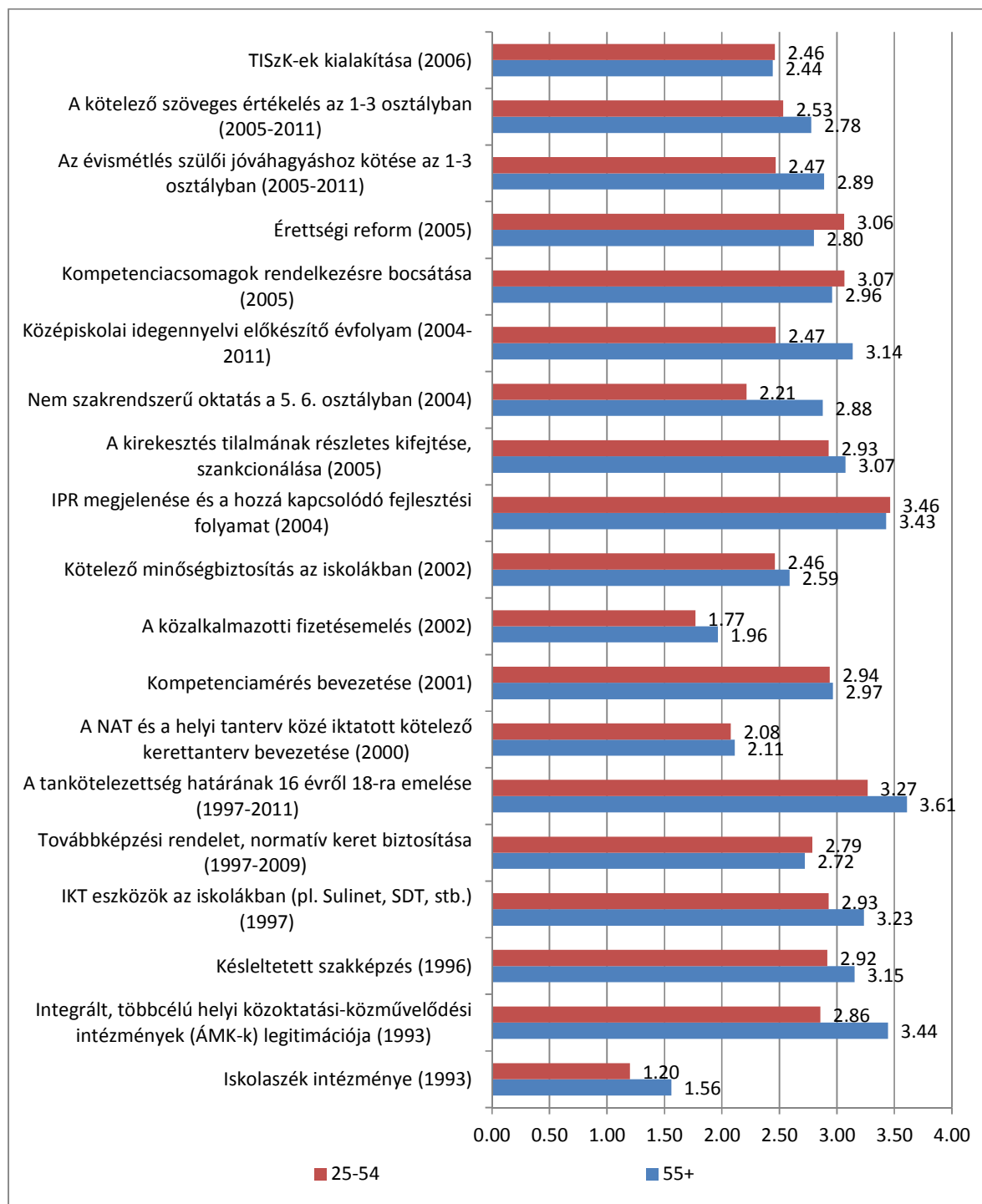

Foglalkoztatottság

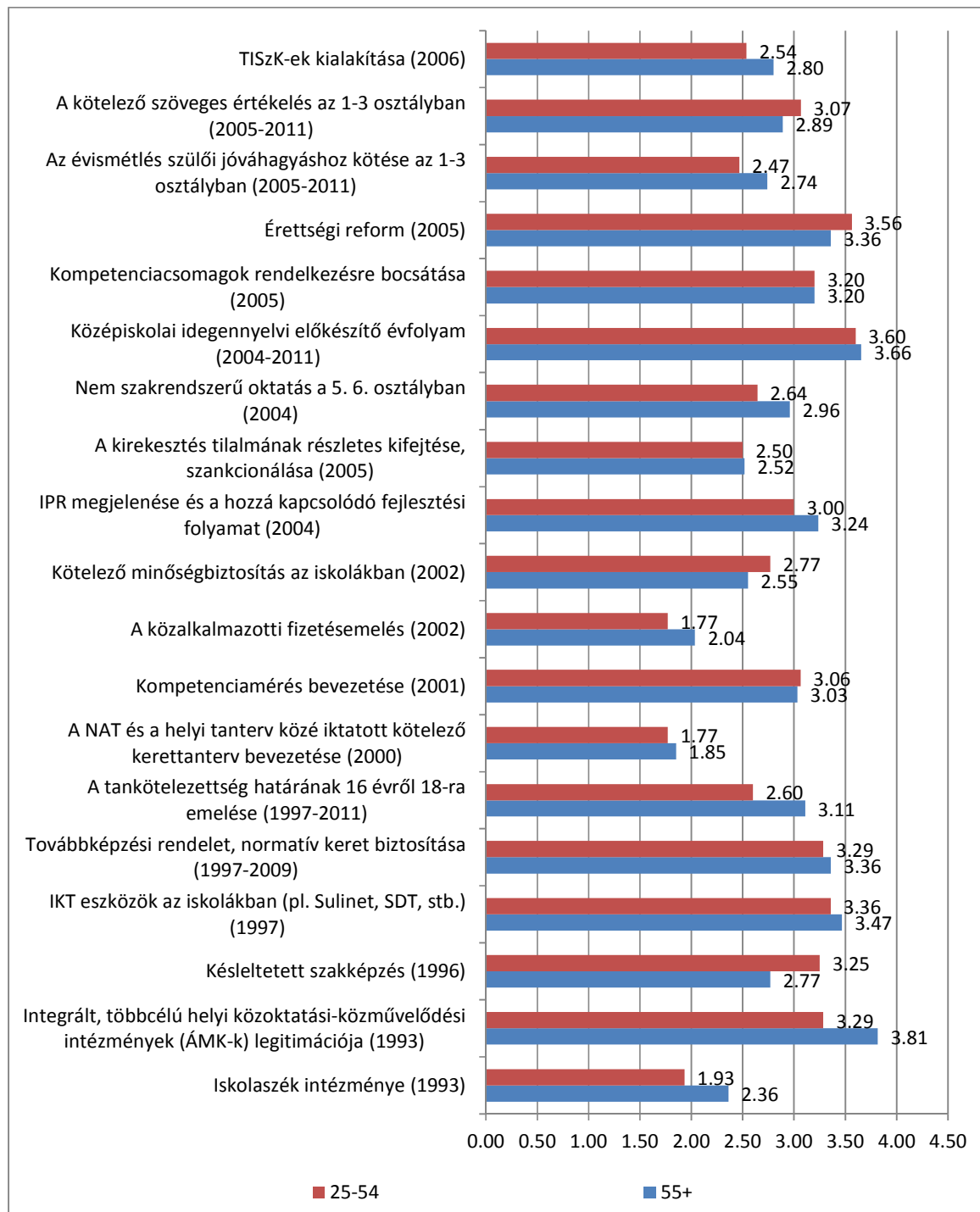

Egyenlőtlenségek csökkentése

Oktatás rugalmassága

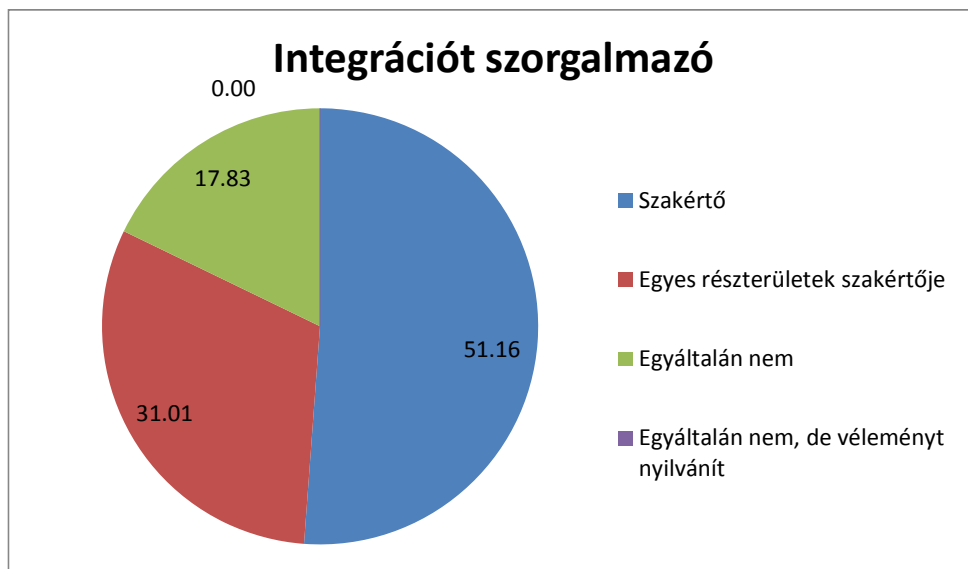
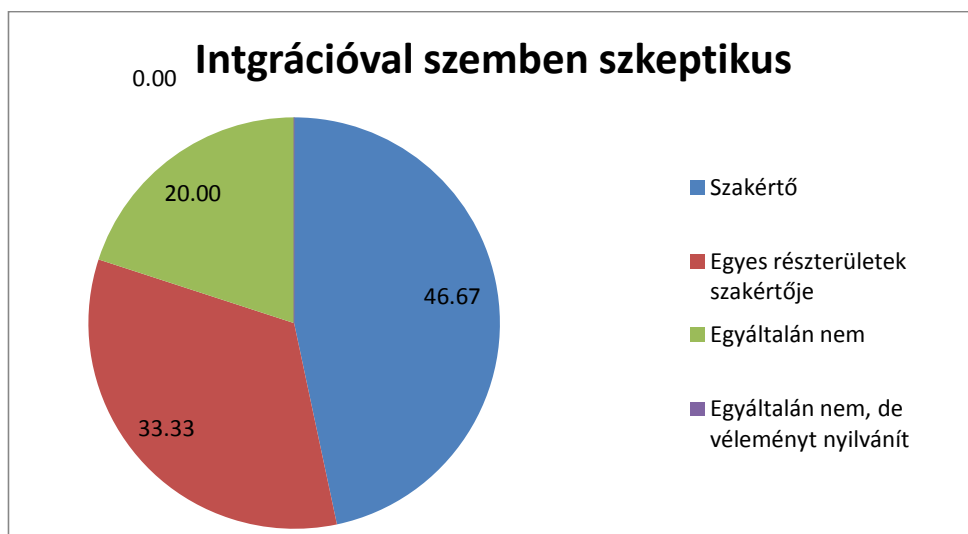

BUDAPEST
INTÉZET

A3. Melléklet: Integráció megítélése szerint

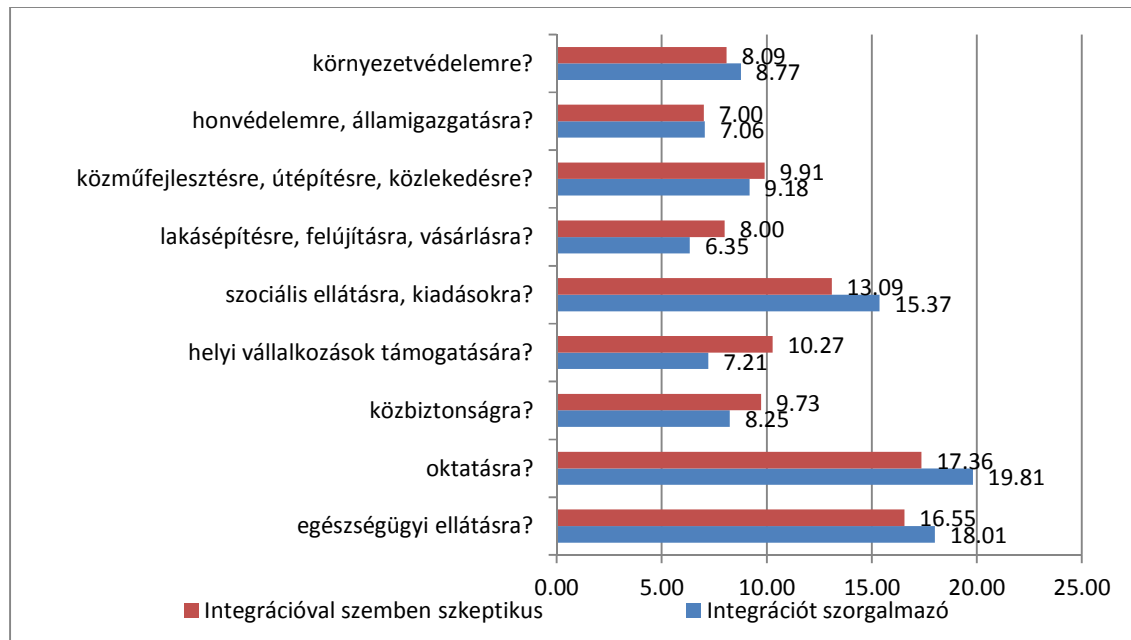
„Össztársadalmi és politikai problémák, célok, igények, súlyok” blokk kérdései

1. Szakértője Ön ennek a területnek?

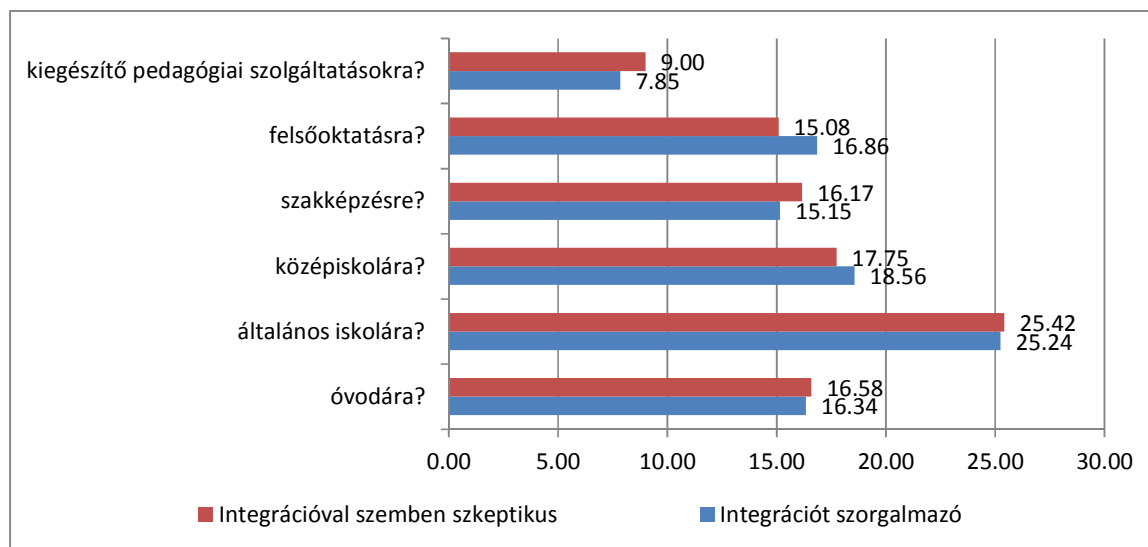

2. A következő össztársadalmi célok Ön szerint mennyire fontosak? Ha az ország költségvetése 100 forint lenne, melyikre mennyit kellene költeni? Kérjük, ne lépje túl a 100-at. Tehát mennyit költene

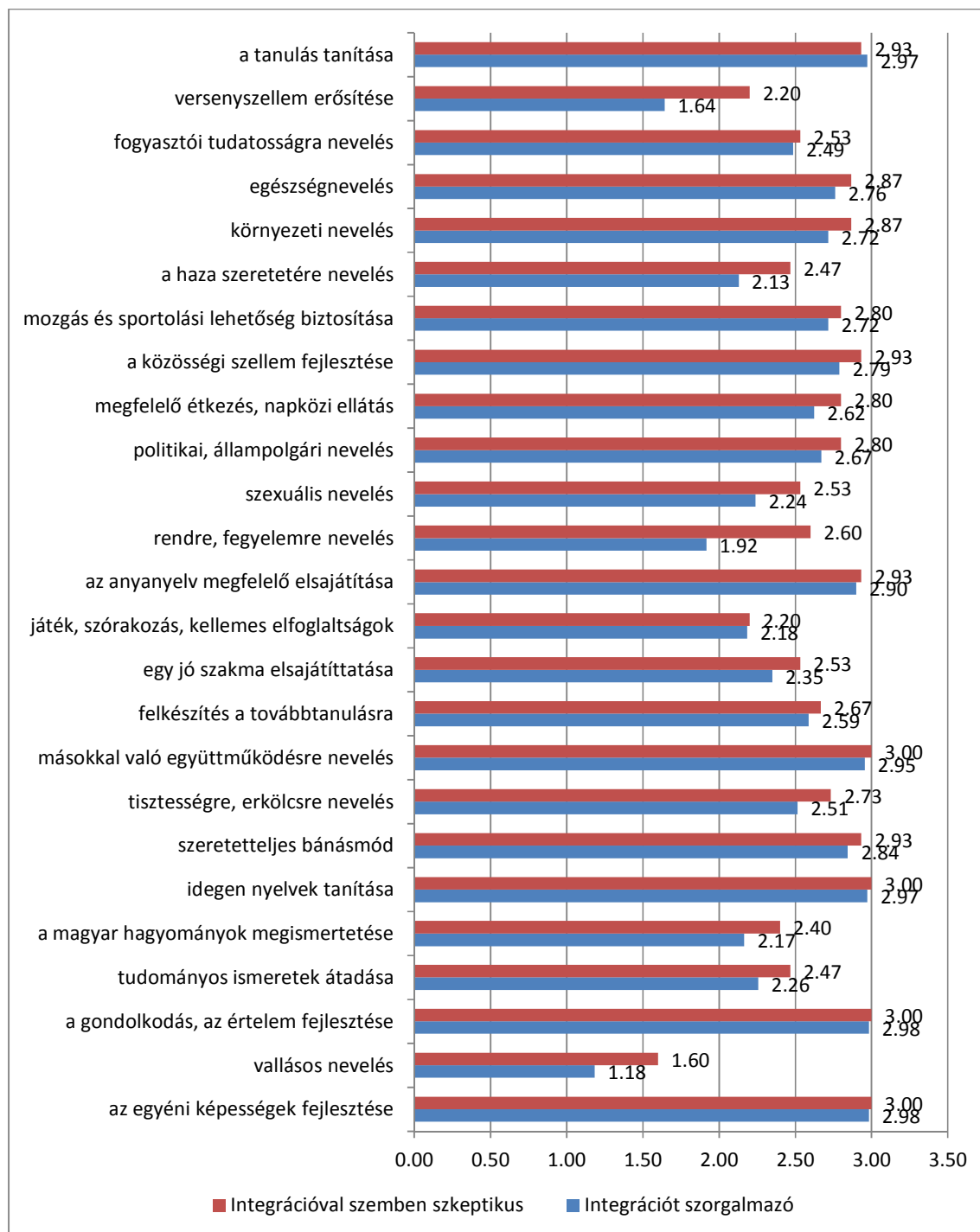
3. Az oktatáson belül annak különböző szintjei Ön szerint mennyire fontosak? Ha az ország költségvetéséből 100 forintot szánnak oktatásra, melyikre mennyit kellene költeni? Kérjük, ne lépje túl a 100-at. Tehát mennyit költene a(z)...

4. Ön az alábbi feladatokat mennyire tartja fontosnak az iskolában?

A válaszadókat arra kértük, 1-3 skálán értékeljék az egyes feladatokat. Alább a válaszok átlagértéke olvasható.

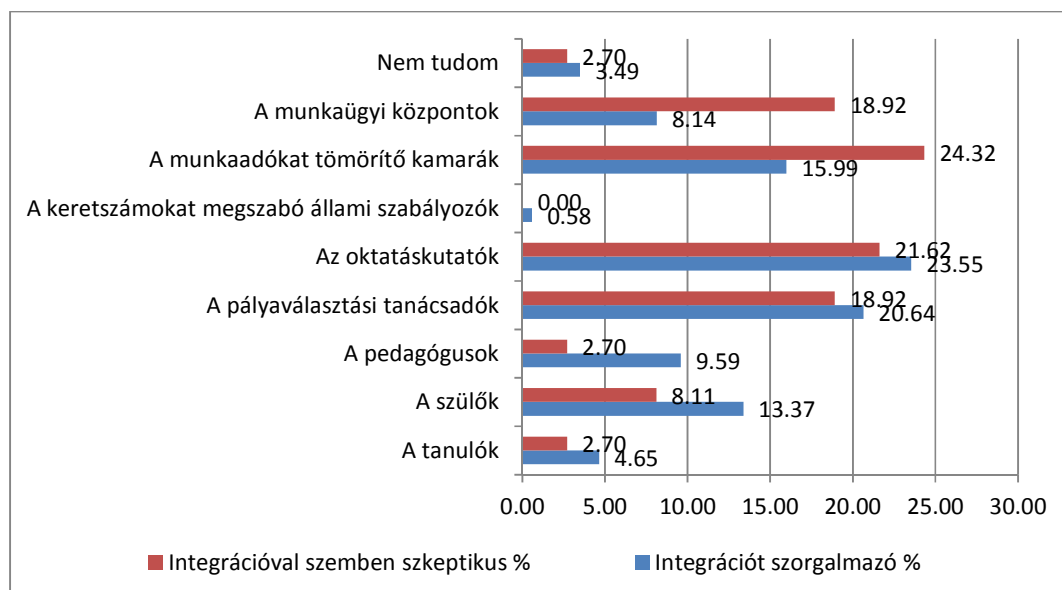

BUDAPEST
INTÉZET

5. Ön szerint a gyermek mely életkorától kell a pályaválasztással, a folyamatos pályakereséssel intézményesen (az adott életkor természetének megfelelő metodikával) foglalkozni? (egyet választhat)

Ebben a kérdésben nem tapasztaltunk jelentős eltérést a két kategória képviselői között.

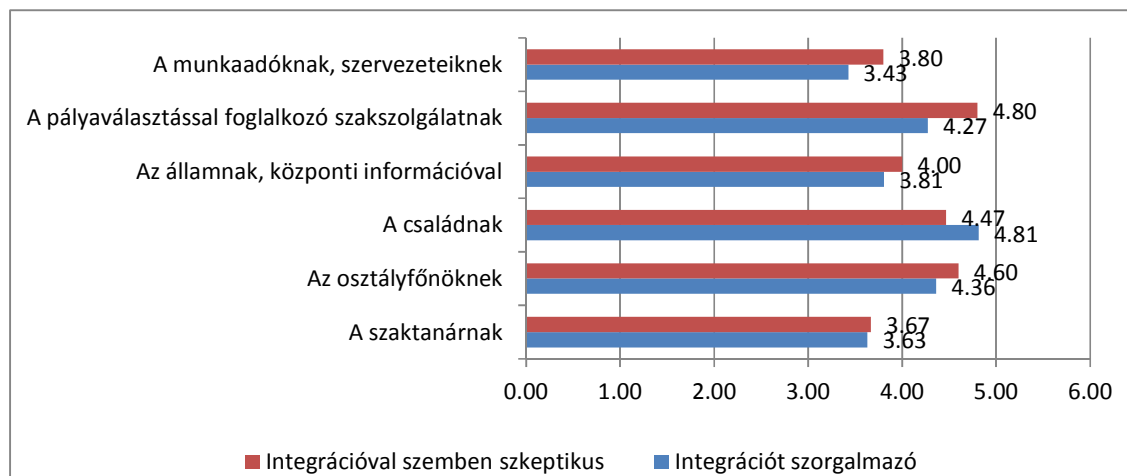
6. Ön szerint ki tudja legjobban, milyen kompetenciákra lesz leginkább szüksége a munkaerőpiacnak a tanulók életének aktív szakasza során? (legfeljebb hármat választhat)

7. Kinek mennyire dolga Ön szerint a pályaválasztásban segíteni a diákoknak (beleértve a következő iskolafok megválasztását is)?

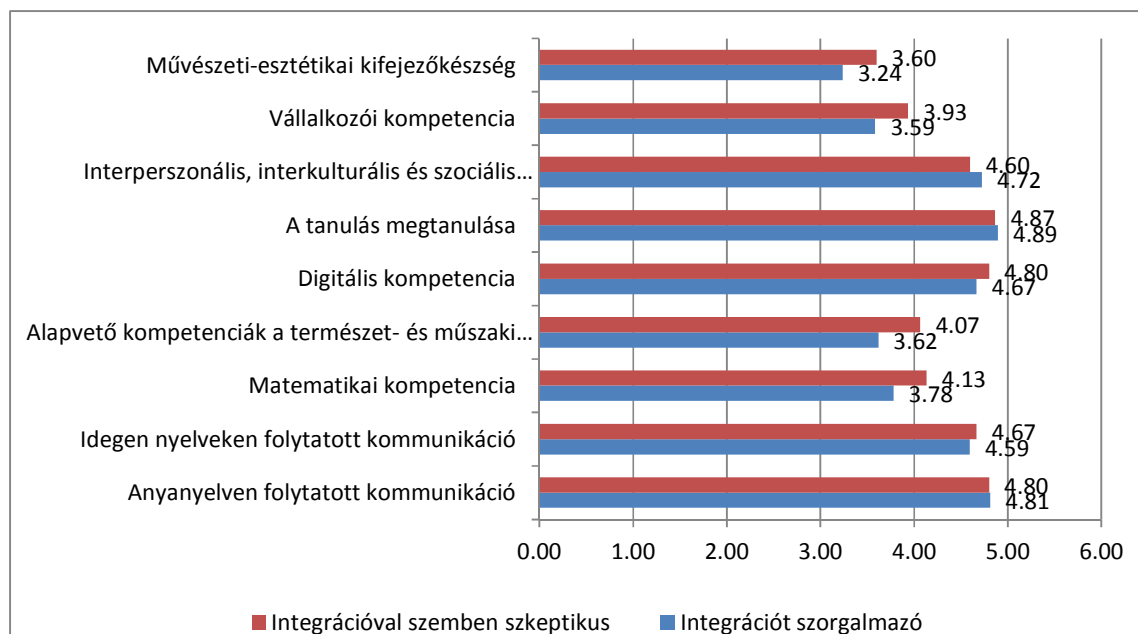

A válaszadókat arra kértük, 1-5 skálán értékeljék az egyes szereplőket. Alább a válaszok átlagértéke olvasható.

8. A következő kompetenciák mennyire fontosak Ön szerint a foglalkoztathatóság szempontjából?

A válaszadókat arra kértük, 1-5 skálán értékeljék az egyes kompetenciákat. Alább a válaszok átlagértéke olvasható.

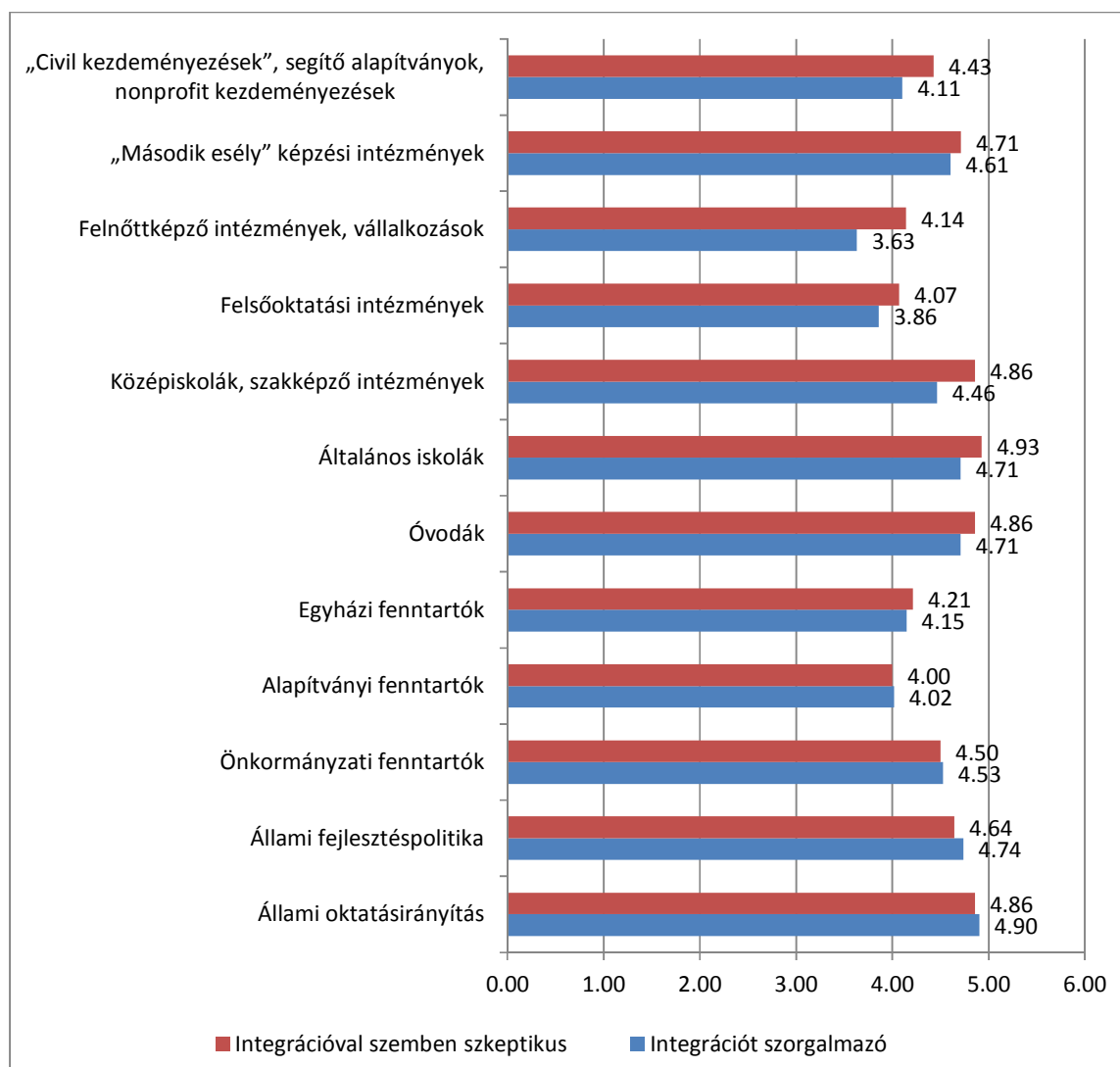

9. Az oktatás intézményrendszerében a szereplők közt melyiknek mennyire feladata a társadalmi esélykülönbségek csökkentése?

BUDAPEST
INTÉZET

A válaszadókat arra kértük, 1-5 skálán értékeljék az egyes szereplőket. Alább a válaszok átlagértéke olvasható.

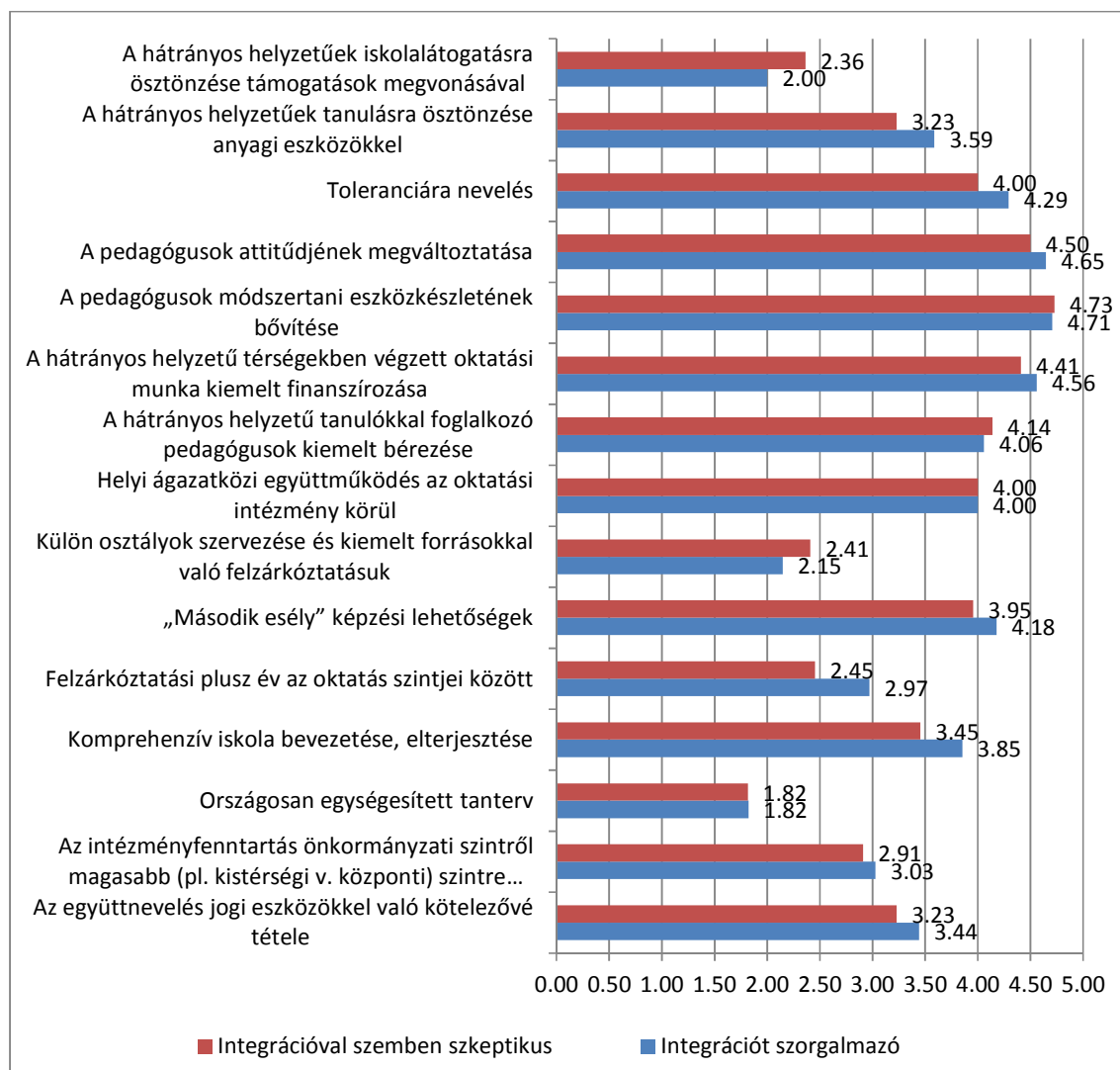

BUDAPEST
INTÉZET

10. Ön szerint a társadalmi esélykülönbségek csökkentésének mennyire jó eszközei a következők?

A válaszadókat arra kértük, 1-5 skálán értékeljék az egyes eszközöket. Alább a válaszok átlagértéke olvasható.

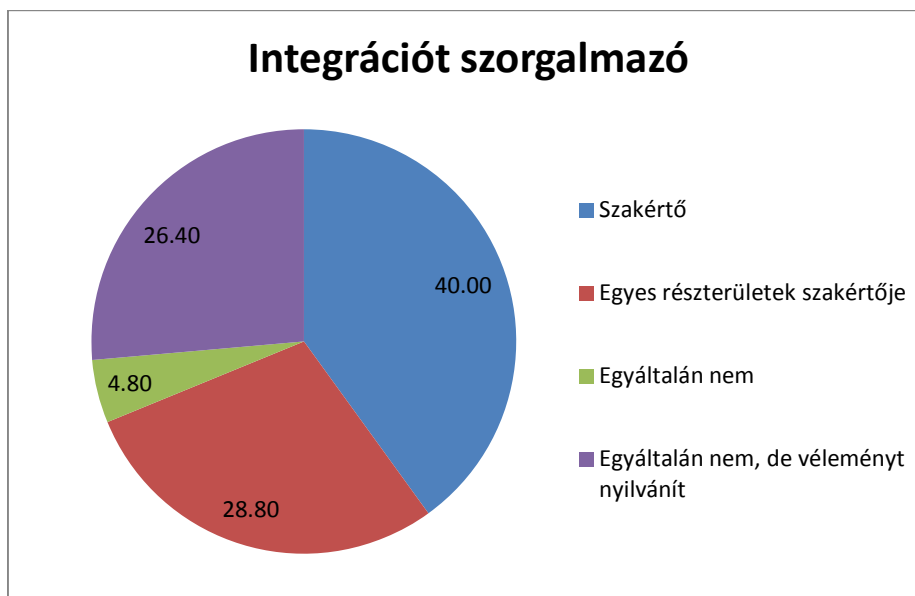
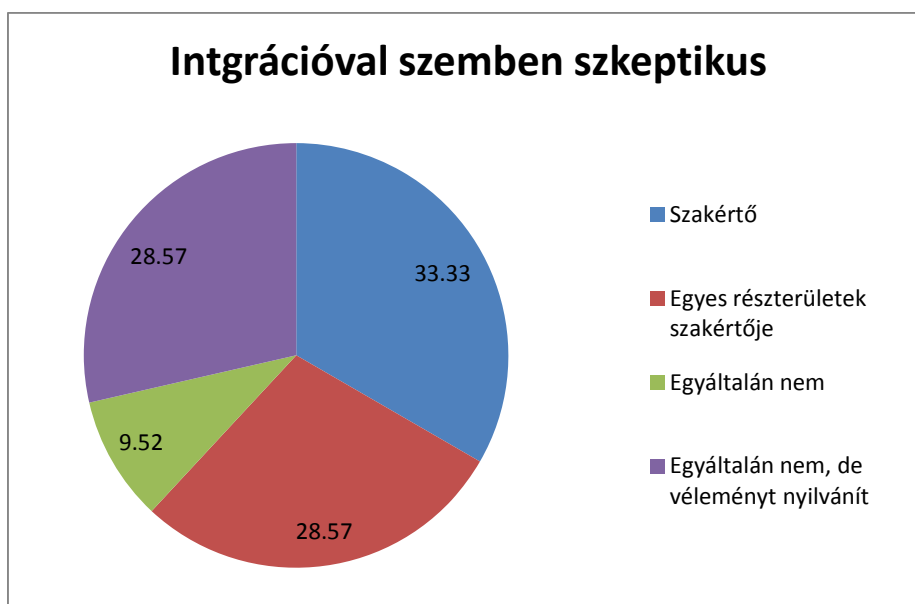

BUDAPEST
INTÉZET

„Makró-intézmények, ösztönzők (fenntartás, intézményrendszer, finanszírozás, tanfelügyelet)” blokk kérdései

12. Szakértője Ön ennek a területnek?

13. A pedagógus munka minősége szempontjából mennyire tartja fontosnak a következő elemeket? Kérem, rangsorolja!

Az egyes elemekhez rendelt sorszámot szoroztuk az előfordulás számával, majd a kapott összértékeket sorba állítottuk, így jutottunk az alább fölvázolt átlag-sorrendhez.

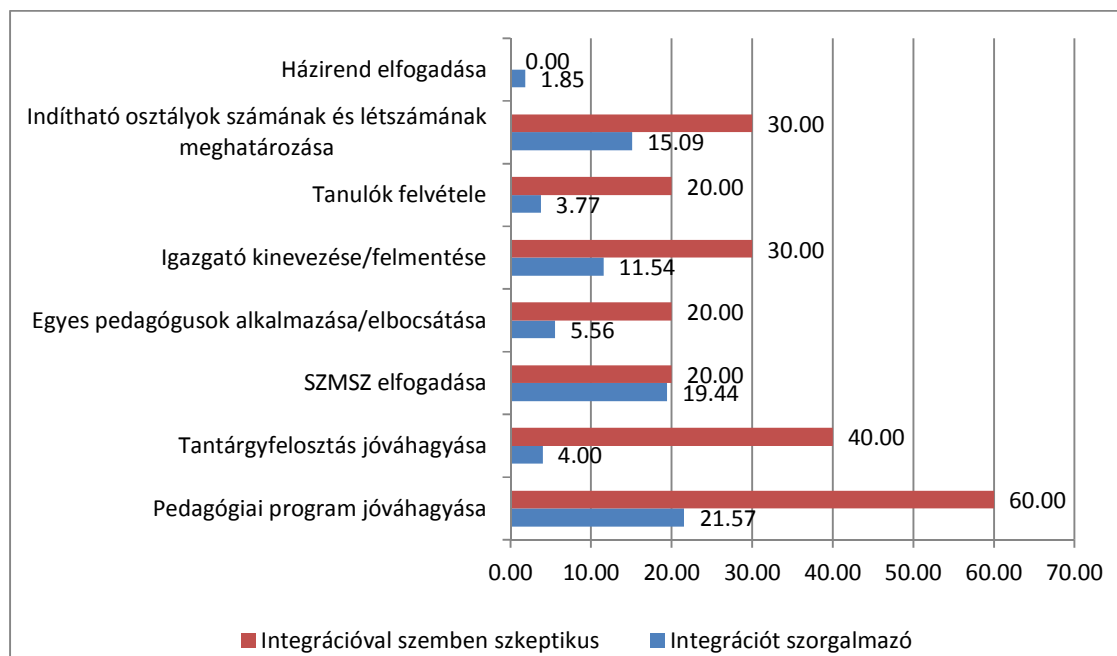
	Integrációt szorgalmazó	Integrációval szemben szkeptikus
a. Szűrés a felsőoktatásban	11	5
b. Szűrés a pályára kerüléskor	7	3
c. A fizetések emelése	1	2
d. Pedagógusok külső értékelése szakmai standardok alapján	4	1
e. Pedagógusok vezetői értékelése	2	4
f. Iskolák külső értékelése	5	6
g. A fizetések nagyobb mértékű differenciálása	6	7
h. A pályáról az alkalmatlanok elbocsátása	9	10
i. A foglalkoztatás rugalmasságának növelése	12	11
j. Továbbképzésekre támogatás	10	8
k. Ösztöndíj a pedagógus hallgatóknak	13	12
l. Szakmai támogatás biztosítása a pedagógusoknak	3	9
m. Nevelőtestületek belső önértékelése	8	13

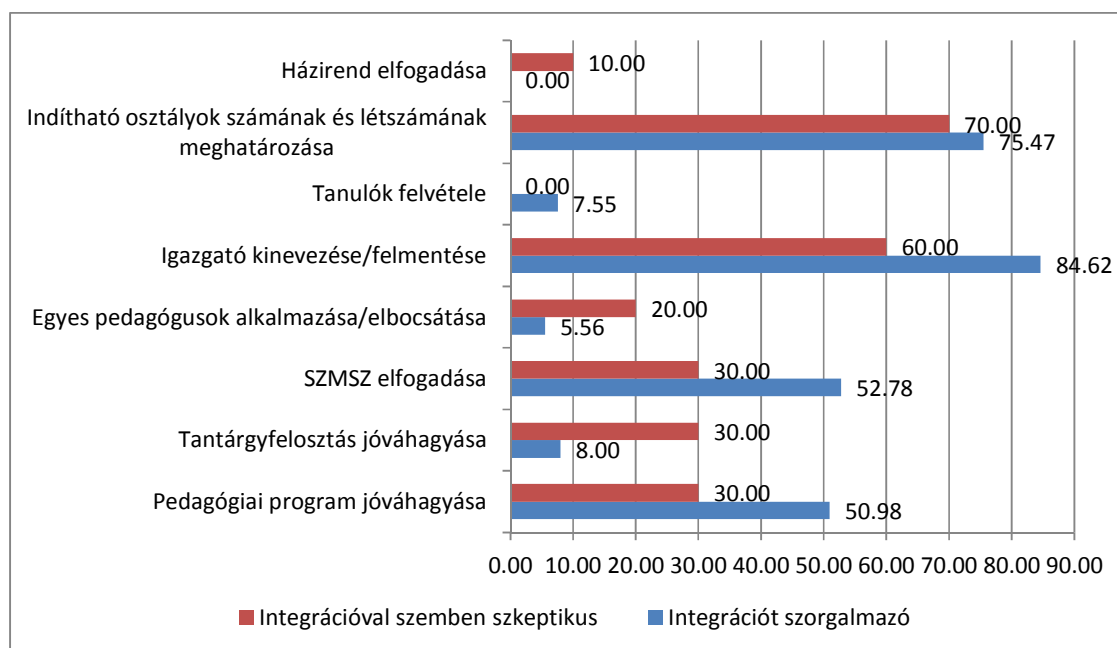
BUDAPEST
INTÉZET

14. Általában Magyarországon a nem egyházi nem magán fenntartású intézmények esetében Ön szerint kinek kellene meghozni a következő döntéseket?

Az állam feladata

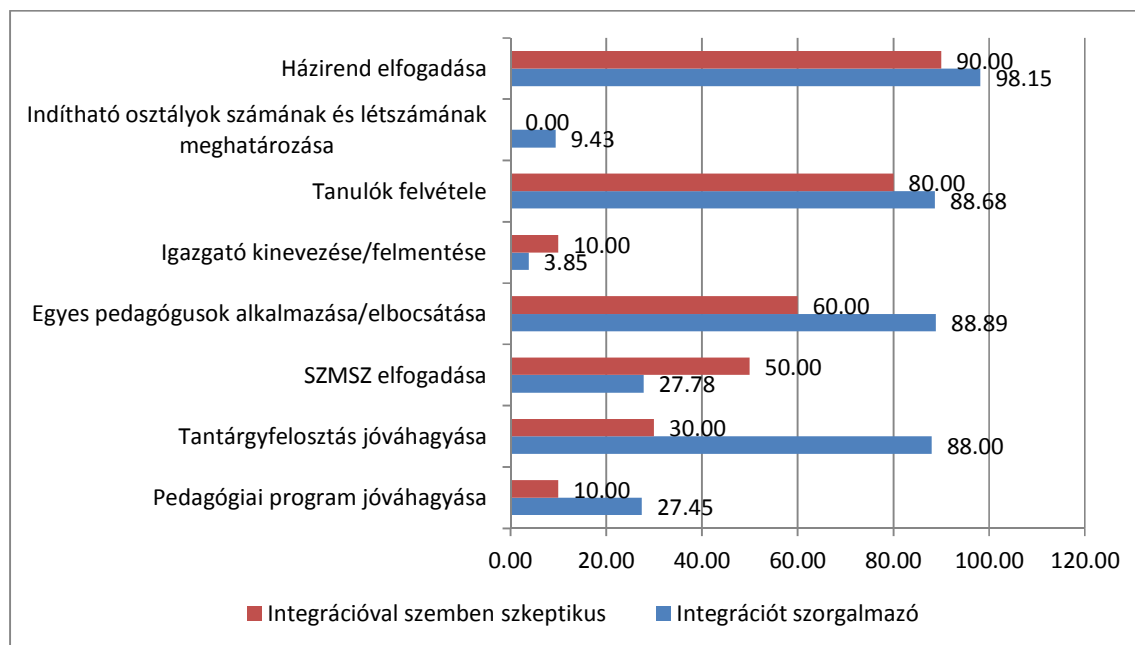

Az önkormányzat feladata

Az intézmény feladata

15. Eltekintve a konkrét hazai mechanizmusoktól, Ön szerint mi a gyermekek különböző képzés- és iskolatípusokba való szétválogatódásának/szétválasztásának ideális életkora? (év)

	Integrációt szorgalmazó	Integrációval szemben szkeptikus
Javasolt átlagéletkor (év)	13.86	14.18

16. Ön szerint mennyire fontos, hogy a különböző fenntartású (egyházi, magán, önkormányzati) iskolák állami finanszírozása azonos, tehát szektorsemleges legyen?

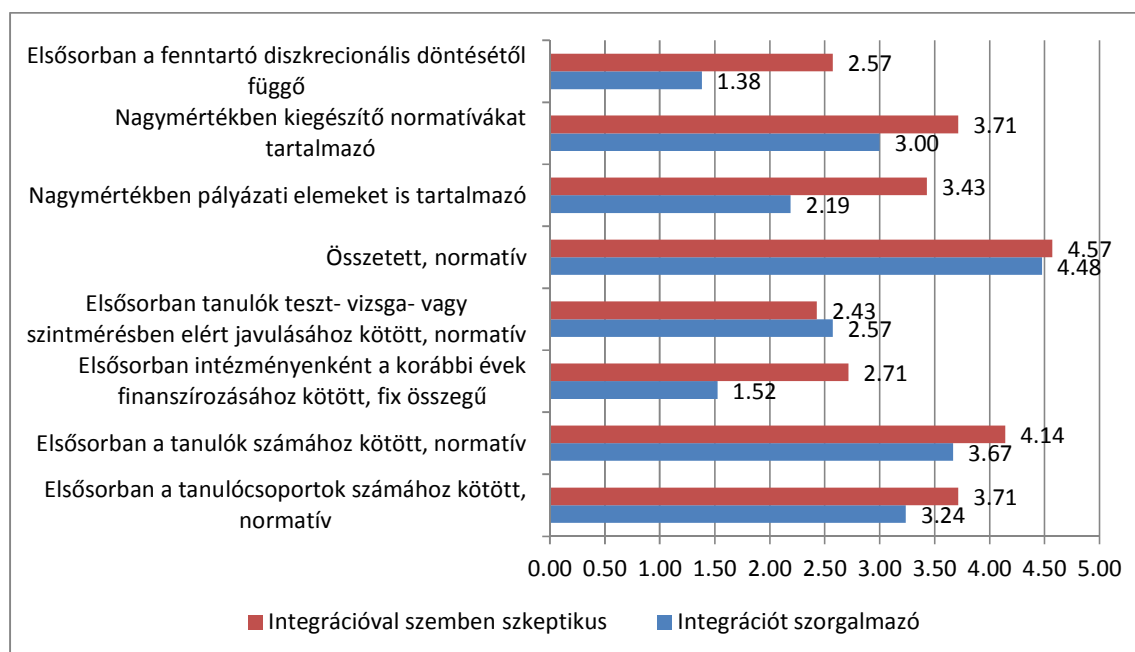
A válaszadókat arra kértük, válaszukat 1-5 skálán jelöljék meg. Alább a válaszok átlagértéke olvasható.

	Integrációt szorgalmazó	Integrációval szemben szkeptikus
Átlag	4.73	4.40

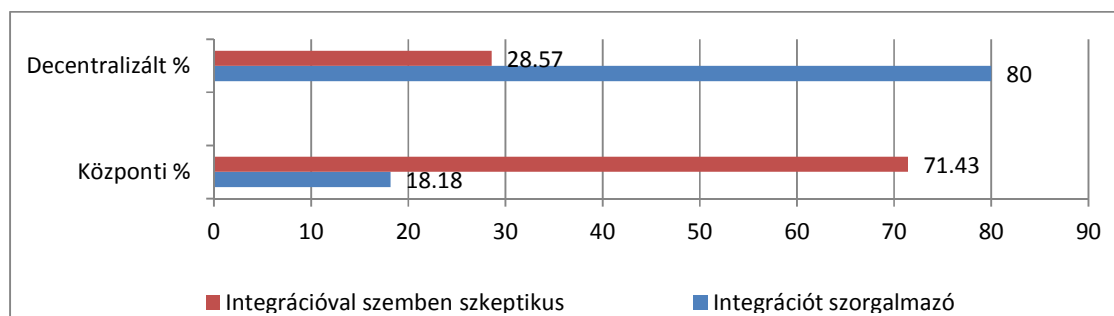

17. Egy olyan fenntartási modellben, ahol a nem egyházi, nem magán intézmények fenntartása önkormányzati, vagy, kis önkormányzatok esetén kötelező kistérségi társulási feladat, a következő intézményfinanszírozási formák Ön szerint mennyire teremtenek kedvező körülményeket a sikeres munkára az oktatási intézményekben?

A válaszadókat arra kértük, 1-5 skálán értékeljék az egyes intézményfinanszírozási formákat. Alább a válaszok átlagértéke olvasható.

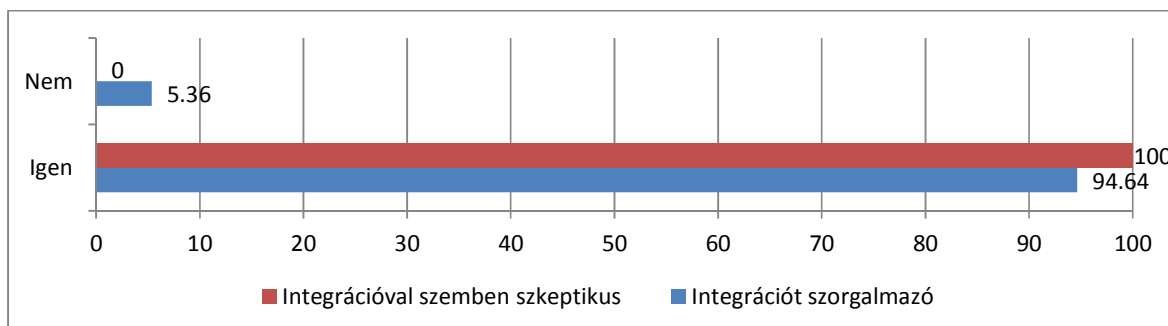

18. Ön a központi bérfinanszírozást vagy inkább a korábbi gyakorlatot (decentralizált) tartja jónak a hatékony oktatásfinanszírozás szempontjából?

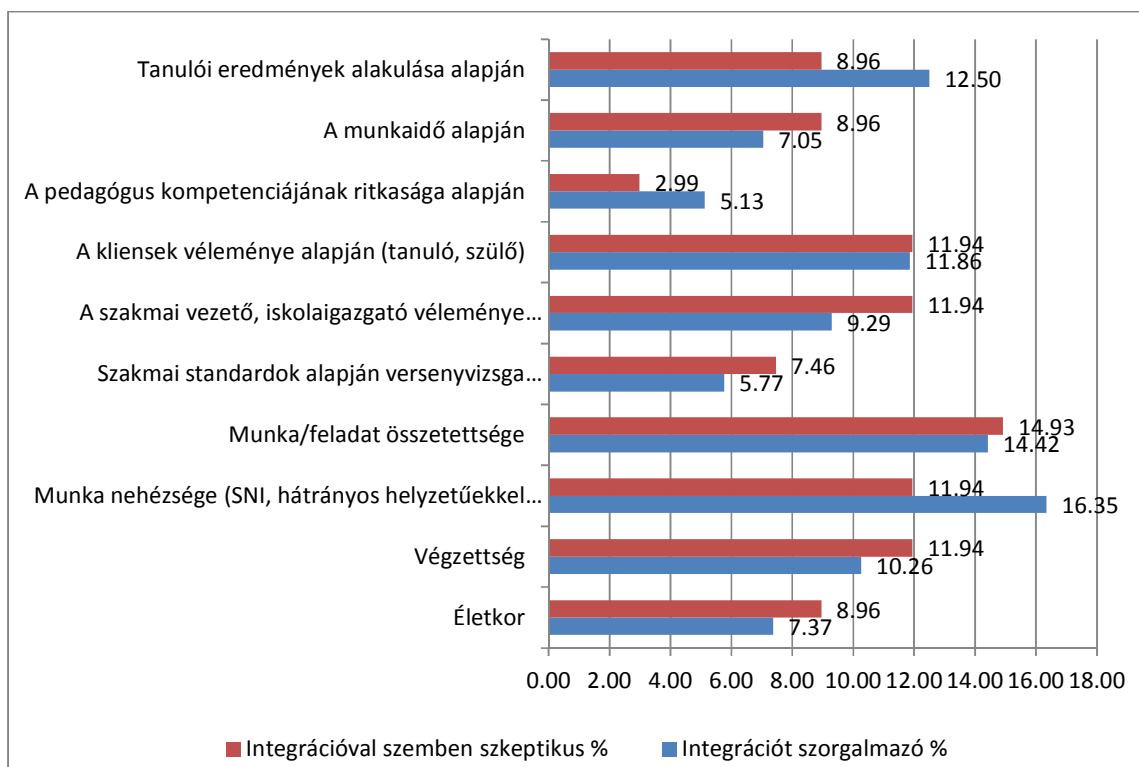

19. Ön szerint kellene-e differenciálni a pedagógusbérezésben?

20. Amennyiben az előző kérdésben nem a b. opciót választotta, Ön szerint milyen alapon differenciáljanak a pedagógusbérezésben? (többet is választhat)

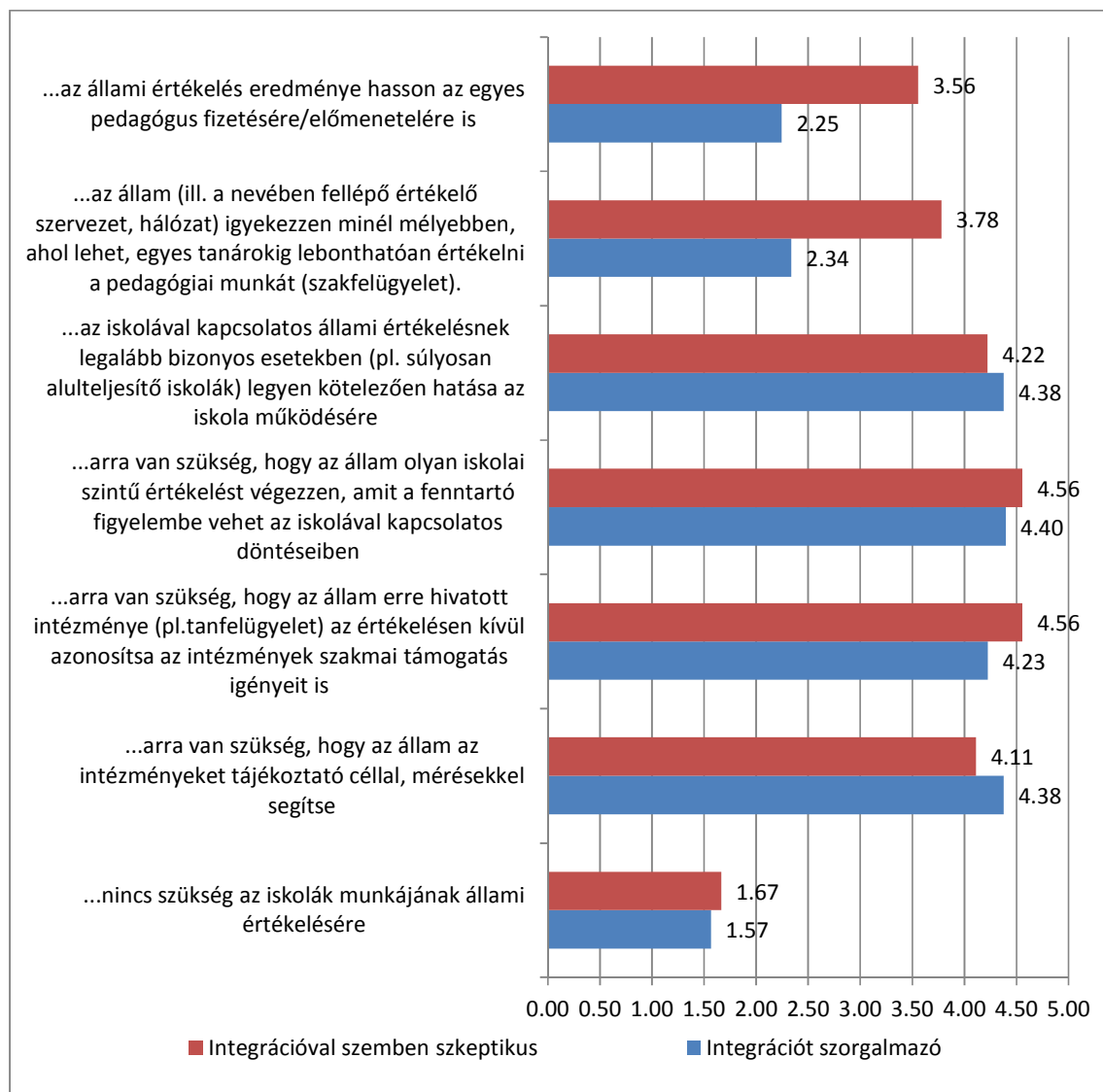
Az alábbi táblázatban jelöltük, hogy az egyes szempontokat hány válaszadó választotta, majd az összes válasza vetítve az egyes szempontokhoz százalék-értékeket rendeltünk.

21. Mennyire ért egyet a következő állításokkal? Egy olyan fenntartási modellben, ahol a nem egyházi, nem magán intézmények fenntartása önkormányzati, vagy, kis önkormányzatok esetén kötelező kistérségi társulási feladat...

A válaszadókat arra kértük, 1-5 skálán jelöljék meg, mennyire értenek egyet az egyes állításokkal. Alább a válaszok átlagértéke olvasható.

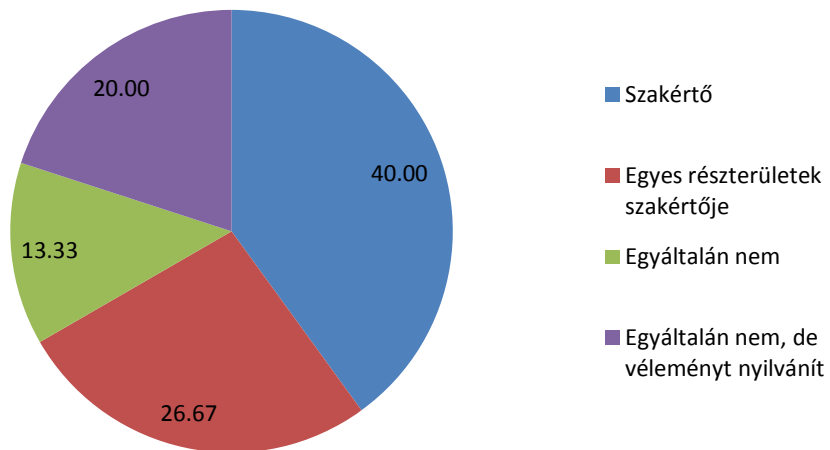

BUDAPEST
INTÉZET

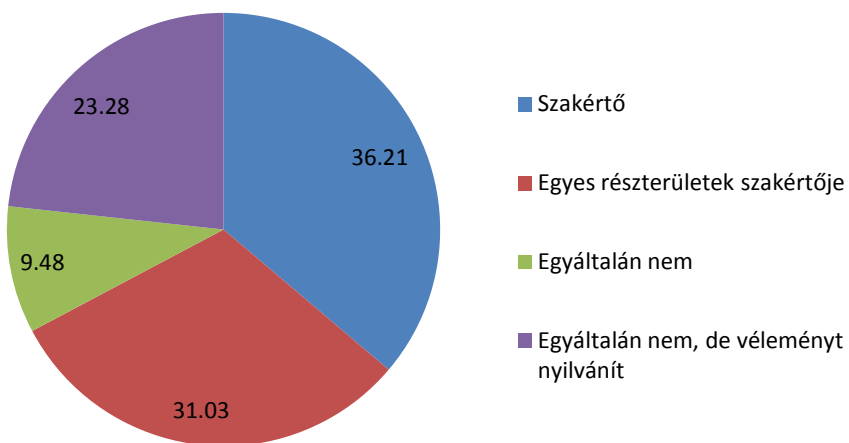
„Intézkedések, az eszközök értékelése” blokk kérdései

23. Szakértője Ön ennek a területnek?

Integrációval szemben szkeptikus

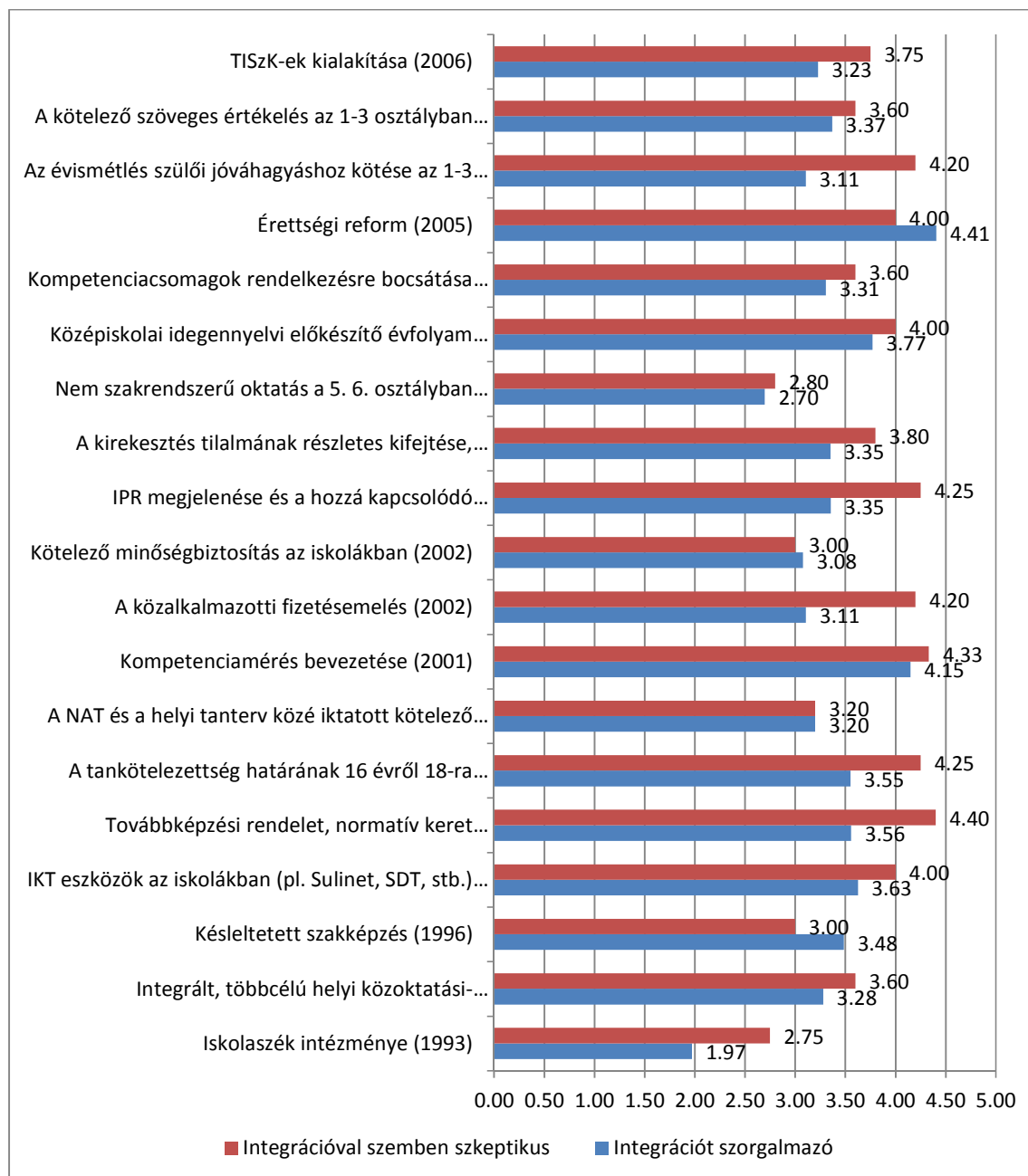
Integrációt szorgalmazó

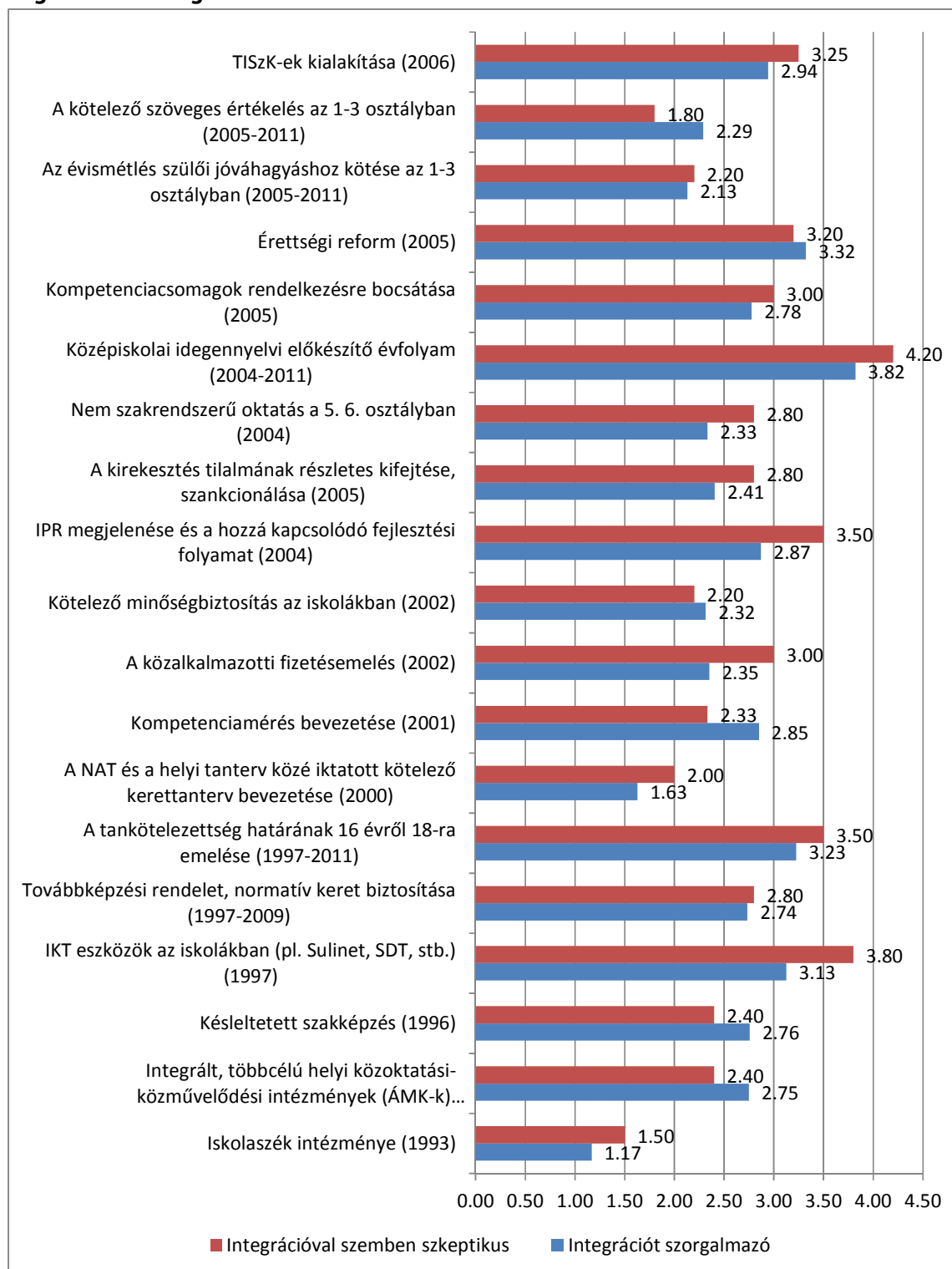
24. Ön szerint az elmúlt évek során, 2011-ig bevezetett, alábbi intézkedéseknek egy 1-től 5-ig terjedő skálán mennyire volt hatásuk az intézményekben folyó munkára; mennyire javították a foglalkoztathatóságot; mennyire csökkentették a társadalmi egyenlőtlenségeket illetve mennyire járultak hozzá ahhoz, hogy az oktatás változó világunkhoz való rugalmas alkalmazkodást szolgálja?

Általános hatás

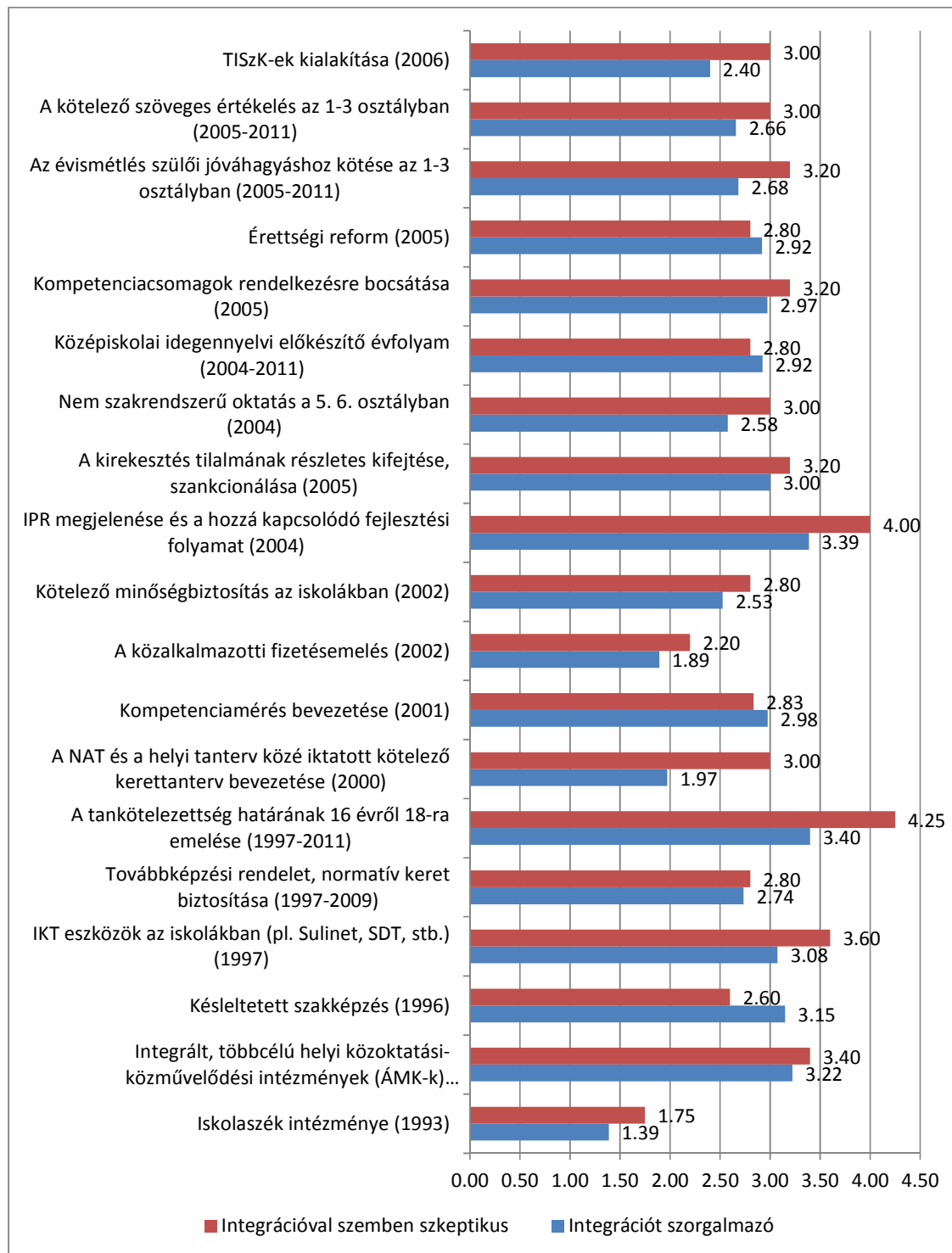

Foglalkoztatottság

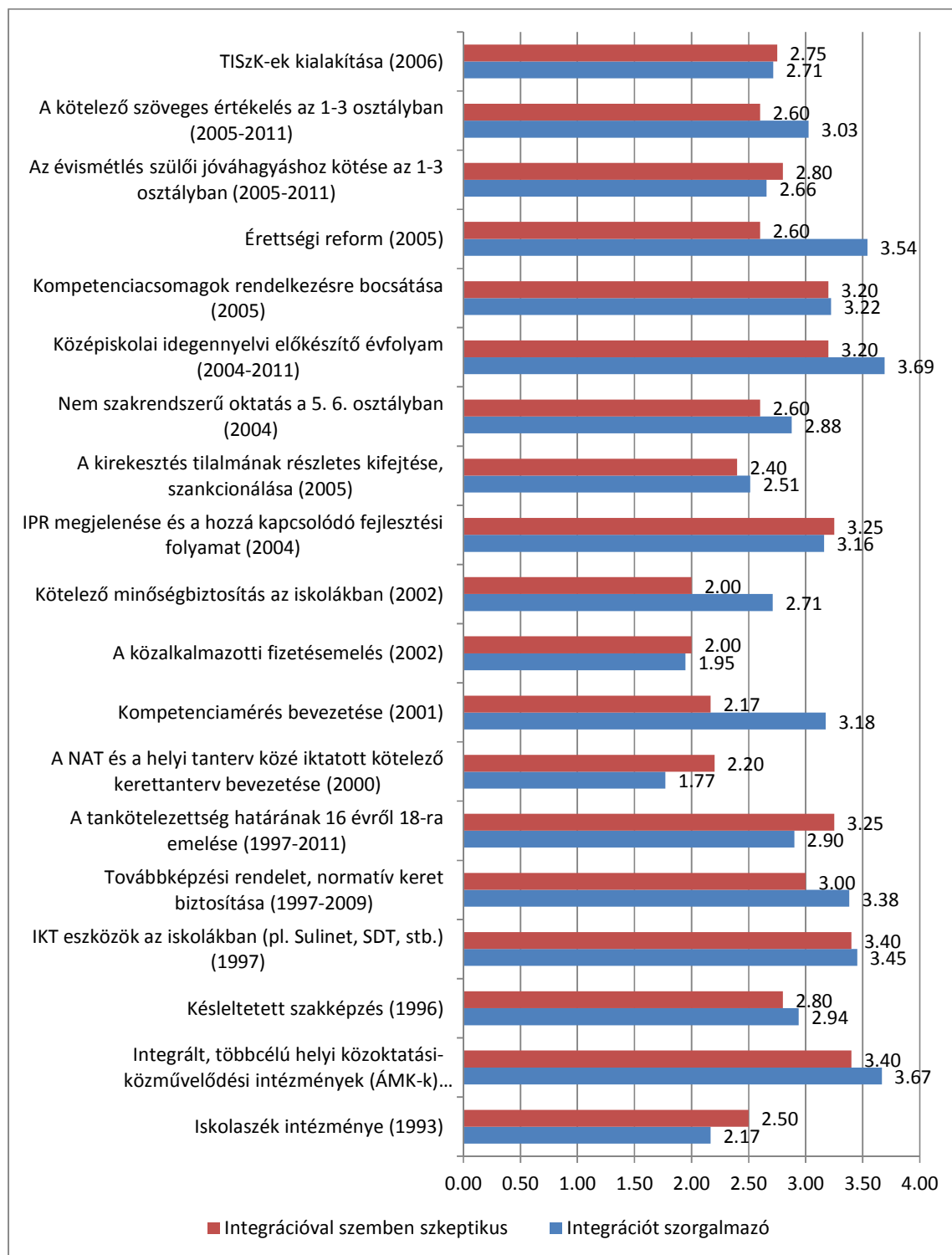

Egyenlőtlenségek csökkentése

Oktatás rugalmassága

B. Melléklet: A két lekérdezési körben adott válaszok eltérése

		Átlag			Variancia		Varianciák eltérnek ($2 * p(F > f)$) ²	Relatív szórás (CV)	
		1.kör	2.kör	Átlagok megegyeznek ($p(T > t)$) ¹	1.kör	2.kör		1.kör	2.kör
Q2	a	17.42	18.62	Igen $p(T > t) = 0.79$	25.40	19.65	Nem $2 * p(F > f) = 0.21$	0.29	0.24
	b	19.77	20.42	Nem $p(T > t) = 0.01$	45.95	21.52	Igen $2 * p(F > f) = 0.00$	0.34	0.23
	c	7.81	8.60	Nem $p(T > t) = 0.01$	7.66	5.97	Nem $2 * p(F > f) = 0.22$	0.35	0.28
	d	8.15	6.69	Igen $p(T > t) = 0.09$	22.63	9.90	Igen $2 * p(F > f) = 0.00$	0.58	0.47
	e	14.98	15.29	Igen $p(T > t) = 0.53$	57.10	30.89	Igen $2 * p(F > f) = 0.00$	0.50	0.36
	f	6.42	6.47	Igen $p(T > t) = 0.55$	12.48	9.03	Nem $2 * p(F > f) = 0.11$	0.55	0.46
	g	9.04	8.73	Igen $p(T > t) = 0.15$	12.00	6.79	Igen $2 * p(F > f) = 0.04$	0.38	0.30
	h	7.38	6.64	Nem $p(T > t) = 0.04$	12.20	12.23	Nem $2 * p(F > f) = 0.99$	0.47	0.53
	i	9.15	8.53	Igen	15.86	10.35	Igen	0.44	0.38

¹ Az átlagok közti látszólagos különbség érvényességét kétmintás t-próbával vizsgáltuk. Nullhipotézis, hogy az első körös és második körös válaszok különbségének átlaga nulla (tehát statisztikailag nincs különbség az átlagok között). A feltételezést akkor tudjuk elutasítani, ha a kapott különbség átlaga nem egyenlő nullával. Tehát, ha a $p(|T| > |t|)$ érték nagyobb az általunk választott 0.05-ös szignifikancia szintnél, a két körben adott válaszok átlaga statisztikailag nem térnek el egymástól

² A varianciák közti látszólagos különbség érvényességét F-próbával vizsgáltuk. Nullhipotézis, hogy az első és második körben kapott válaszok szórásának hányadosa egyenlő egyel (tehát statisztikailag nincs eltérés a szórások között). A feltételezést akkor tudjuk elutasítani, ha a kapott hányados nem egyenlő egyel. Tehát, ha a $2 * p(F > f)$ érték nagyobb az általunk választott 0.05-ös szignifikancia szintnél, a két körben adott válaszok szórása statisztikailag nem tér el egymástól.

				$p(T > t)=0.24$			$2 * p(F > f)=0.03$		
Q3	a	16.04	17.24	Nem $p(T > t)=0.00$	27.96	20.14	Nem $2 * p(F > f)=0.10$	0.33	0.26
	b	25.51	25.28	Igen $p(T > t)=0.54$	57.33	29.27	Igen $2 * p(F > f)=0.00$	0.30	0.21
	c	18.22	18.59	Igen $p(T > t)=0.63$	16.17	14.20	Nem $2 * p(F > f)=0.51$	0.22	0.20
	d	15.02	14.98	Igen $p(T > t)=0.71$	25.24	18.02	Nem $2 * p(F > f)=0.09$	0.33	0.28
	e	17.27	16.15	Nem $p(T > t)=0.01$	27.68	17.91	Igen $2 * p(F > f)=0.03$	0.30	0.26
	f	7.95	7.76	Igen $p(T > t)=0.82$	14.02	7.87	Igen $2 * p(F > f)=0.00$	0.47	0.36
Q4	a	2.98	2.98	Igen $p(T > t)=0.15$	0.02	0.02	Nem $2 * p(F > f)=0.34$	0.04	0.05
	b	1.26	1.06	Nem $p(T > t)=0.00$	0.36	0.06	Igen $2 * p(F > f)=0.00$	0.48	0.23
	c	2.98	2.98	Nem $p(T > t)=.$	0.02	0.02	Nem $2 * p(F > f)=0.34$	0.04	0.05
	d	2.29	2.25	Igen $p(T > t)=0.71$	0.21	0.23	Nem $2 * p(F > f)=0.56$	0.20	0.21
	e	2.25	2.06	Nem $p(T > t)=0.00$	0.29	0.22	Igen $2 * p(F > f)=0.13$	0.24	0.23
	f	2.97	2.96	Igen $p(T > t)=0.15$	0.03	0.04	Nem $2 * p(F > f)=0.31$	0.06	0.07
	g	2.84	2.84	Igen $p(T > t)=0.15$	0.14	0.14	Nem $2 * p(F > f)=0.98$	0.13	0.13
	h	2.47	2.53	Nem $p(T > t)=0.03$	0.35	0.29	Nem $2 * p(F > f)=0.34$	0.24	0.21
	i	2.94	2.96	Igen Nem $p(T > t)=0.41$	0.06	0.04	Igen $2 * p(F > f)=0.01$	0.08	0.07
	j	2.68	2.55	Nem $p(T > t)=0.01$	0.22	0.25	Nem $2 * p(F > f)=0.50$	0.18	0.20

	k	2.26	2.32	Igen $p(T > t) = 0.50$	0.36	0.34	Nem $2 * p(F > f) = 0.77$	0.27	0.25
	l	2.24	2.10	Igen $p(T > t) = 0.24$	0.32	0.25	Nem $2 * p(F > f) = 0.21$	0.25	0.24
	m	2.90	2.88	Igen $p(T > t) = 0.53$	0.09	0.11	Nem $2 * p(F > f) = 0.35$	0.10	0.11
	n	1.95	1.92	Igen $p(T > t) = 0.41$	0.26	0.27	Nem $2 * p(F > f) = 0.72$	0.26	0.27
	o	2.31	2.16	Nem $p(T > t) = 0.06$	0.25	0.30	Nem $2 * p(F > f) = 0.35$	0.22	0.25
	p	2.69	2.63	Igen $p(T > t) = 0.10$	0.25	0.28	Nem $2 * p(F > f) = 0.55$	0.19	0.20
	q	2.66	2.53	Nem $p(T > t) = 0.06$	0.23	0.33	Igen $2 * p(F > f) = 0.04$	0.18	0.23
	r	2.77	2.82	Igen $p(T > t) = 0.10$	0.21	0.15	Nem $2 * p(F > f) = 0.06$	0.17	0.14
	s	2.65	2.69	Igen $p(T > t) = 0.10$	0.27	0.22	Nem $2 * p(F > f) = 0.31$	0.19	0.17
	t	2.16	2.14	Igen $p(T > t) = 0.63$	0.40	0.29	Nem $2 * p(F > f) = 0.08$	0.29	0.25
	u	2.69	2.70	Igen $p(T > t) = 1.00$	0.22	0.21	Nem $2 * p(F > f) = 0.92$	0.17	0.17
	v	2.75	2.70	Nem $p(T > t) = 0.00$	0.19	0.21	Nem $2 * p(F > f) = 0.50$	0.16	0.17
	w	2.53	2.41	Nem $p(T > t) = 0.06$	0.29	0.37	Nem $2 * p(F > f) = 0.18$	0.21	0.25
	x	1.73	1.61	Igen $p(T > t) = 0.24$	0.37	0.24	Igen $2 * p(F > f) = 0.03$	0.35	0.31
	y	2.93	2.98	Nem $p(T > t) = 0.04$	0.06	0.02	Igen $2 * p(F > f) = 0.00$	0.09	0.05
Q5		2.40	2.65	Nem $p(T > t) = 0.00$	0.49	0.36	Nem $2 * p(F > f) = 0.10$	0.29	0.22
Q7	a	3.70	3.48	Igen $p(T > t) = 0.14$	0.93	0.79	Nem $2 * p(F > f) = 0.39$	0.26	0.25

	b	4.33	4.44	Igen $p(T > t) = 0.26$	0.56	0.58	Nem $2 * p(F > f) = 0.90$	0.17	0.17
	c	4.77	4.82	Igen $p(T > t) = 0.15$	0.22	0.15	Nem $2 * p(F > f) = 0.06$	0.10	0.08
	d	3.70	3.84	Igen $p(T > t) = 0.68$	1.47	0.75	Igen $2 * p(F > f) = 0.00$	0.33	0.23
	e	4.20	4.50	Nem $p(T > t) = 0.00$	0.87	0.42	Igen $2 * p(F > f) = 0.00$	0.22	0.14
	f	3.46	3.41	Igen $p(T > t) = 0.48$	0.98	0.75	Nem $2 * p(F > f) = 0.16$	0.29	0.25
Q8	a	4.79	4.86	Nem $p(T > t) = 0.07$	0.27	0.24	Nem $2 * p(F > f) = 0.54$	0.11	0.10
	b	4.57	4.55	Igen $p(T > t) = 0.18$	0.35	0.37	Nem $2 * p(F > f) = 0.73$	0.13	0.13
	c	3.82	3.82	Igen $p(T > t) = 0.74$	0.56	0.55	Nem $2 * p(F > f) = 0.91$	0.20	0.19
	d	3.51	3.61	Igen $p(T > t) = 0.14$	0.75	0.52	Nem $2 * p(F > f) = 0.06$	0.25	0.20
	e	4.48	4.75	Nem $p(T > t) = 0.00$	0.49	0.31	Igen $2 * p(F > f) = 0.02$	0.16	0.12
	f	4.82	4.94	Nem $p(T > t) = 0.00$	0.15	0.06	Igen $2 * p(F > f) = 0.00$	0.08	0.05
	g	4.66	4.73	Nem $p(T > t) = 0.00$	0.36	0.24	Igen $2 * p(F > f) = 0.03$	0.13	0.10
	h	3.52	3.60	Nem $p(T > t) = 0.03$	0.66	0.53	Nem $2 * p(F > f) = 0.25$	0.23	0.20
	i	3.27	3.18	Igen $p(T > t) = 0.78$	0.75	0.63	Nem $2 * p(F > f) = 0.34$	0.27	0.25
Q9	a	4.87	4.92	Nem $p(T > t) = 0.02$	0.18	0.33	Igen $2 * p(F > f) = 0.00$	0.09	0.12
	b	4.67	4.78	Nem $p(T > t) = 0.04$	0.36	0.30	Nem $2 * p(F > f) = 0.39$	0.13	0.12
	c	4.38	4.57	Nem $p(T > t) = 0.00$	0.42	0.33	Nem $2 * p(F > f) = 0.26$	0.15	0.13

	d	3.88	4.00	lgen $p(T > t)=0.50$	0.95	0.67	Nem $2^*p(F > f)=0.07$	0.25	0.20
	e	3.93	4.18	lgen $p(T > t)=0.13$	0.98	0.40	lgen $2^*p(F > f)=0.00$	0.25	0.15
	f	4.62	4.80	lgen $p(T > t)=1.00$	0.47	0.21	lgen $2^*p(F > f)=0.00$	0.15	0.09
	g	4.64	4.78	lgen $p(T > t)=1.00$	0.47	0.22	lgen $2^*p(F > f)=0.00$	0.15	0.10
	h	4.34	4.64	Nem $p(T > t)=0.03$	0.60	0.40	lgen $2^*p(F > f)=0.03$	0.18	0.14
	i	3.75	3.92	lgen $p(T > t)=0.80$	1.11	0.69	lgen $2^*p(F > f)=0.01$	0.28	0.21
	j	3.52	3.67	lgen $p(T > t)=0.46$	1.30	0.93	Nem $2^*p(F > f)=0.08$	0.32	0.26
	k	4.58	4.71	lgen $p(T > t)=0.15$	0.49	0.54	Nem $2^*p(F > f)=0.60$	0.15	0.16
	l	4.02	4.18	lgen $p(T > t)=0.18$	0.96	0.61	lgen $2^*p(F > f)=0.02$	0.24	0.19
Q10	a	3.42	3.53	lgen $p(T > t)=0.82$	1.70	1.38	Nem $2^*p(F > f)=0.27$	0.38	0.33
	b	2.83	2.85	lgen $p(T > t)=0.60$	1.43	1.26	Nem $2^*p(F > f)=0.51$	0.42	0.39
	c	1.77	1.58	lgen $p(T > t)=0.20$	0.98	0.82	Nem $2^*p(F > f)=0.35$	0.56	0.57
	d	4.05	3.90	lgen $p(T > t)=0.25$	0.90	0.87	Nem $2^*p(F > f)=0.83$	0.23	0.24
	e	2.66	2.80	lgen $p(T > t)=0.59$	1.43	1.31	Nem $2^*p(F > f)=0.63$	0.45	0.41
	f	4.05	4.08	lgen $p(T > t)=1.00$	0.79	0.89	Nem $2^*p(F > f)=0.52$	0.22	0.23
	g	2.31	2.07	lgen $p(T > t)=0.12$	1.25	0.77	lgen $2^*p(F > f)=0.01$	0.48	0.43
	h	4.12	4.12	lgen $p(T > t)=0.84$	0.92	0.86	Nem $2^*p(F > f)=0.74$	0.23	0.22

	i	4.03	4.14	Igen $p(T > t) = 0.14$	1.02	0.83	Nem $2 * p(F > f) = 0.30$	0.25	0.22
	j	4.31	4.41	Igen $p(T > t) = 0.32$	0.85	0.75	Nem $2 * p(F > f) = 0.49$	0.21	0.20
	k	4.82	4.78	Igen $p(T > t) = 0.69$	0.19	0.18	Nem $2 * p(F > f) = 0.80$	0.09	0.09
	l	4.70	4.71	Igen $p(T > t) = 0.10$	0.32	0.25	Nem $2 * p(F > f) = 0.23$	0.12	0.11
	m	4.38	4.37	Igen $p(T > t) = 0.58$	0.71	0.49	Igen $2 * p(F > f) = 0.04$	0.19	0.16
	n	3.44	3.45	Igen $p(T > t) = 0.81$	1.23	0.69	Igen $2 * p(F > f) = 0.00$	0.32	0.24
	o	1.85	1.80	Igen $p(T > t) = 0.75$	1.03	0.84	Nem $2 * p(F > f) = 0.29$	0.55	0.51
Q15		14.55	13.91	Nem $p(T > t) = 0.01$	3.22	6.27	Igen $2 * p(F > f) = 0.00$	0.12	0.18
Q16		4.58	4.78	Igen $p(T > t) = 0.20$	0.82	0.48	Igen $2 * p(F > f) = 0.00$	0.20	0.14
Q17	a	3.21	3.29	Igen $p(T > t) = 0.64$	1.39	0.86	Igen $2 * p(F > f) = 0.03$	0.37	0.28
	b	3.40	3.81	Igen $p(T > t) = 0.08$	1.20	0.79	Nem $2 * p(F > f) = 0.06$	0.32	0.23
	c	1.77	1.53	Nem $p(T > t) = 0.00$	0.84	0.37	Igen $2 * p(F > f) = 0.00$	0.52	0.40
	d	2.70	2.43	Igen $p(T > t) = 0.28$	1.47	1.03	Nem $2 * p(F > f) = 0.11$	0.45	0.42
	e	4.34	4.49	Igen $p(T > t) = 0.45$	0.73	0.59	Nem $2 * p(F > f) = 0.35$	0.20	0.17
	f	2.58	2.19	Nem $p(T > t) = 0.00$	1.61	0.71	Igen $2 * p(F > f) = 0.00$	0.49	0.39
	g	3.39	3.03	Igen $p(T > t) = 0.16$	1.83	0.92	Igen $2 * p(F > f) = 0.00$	0.40	0.32
	h	1.57	1.31	Nem $p(T > t) = 0.00$	0.77	0.22	Igen $2 * p(F > f) = 0.00$	0.56	0.36

Q18		1.67	1.84	Igen $p(T > t)=0.10$	0.23	0.13	Igen $2^*p(F > f)=0.01$	0.29	0.20
Q19		1.05	1.04	Igen $p(T > t)=0.15$	0.05	0.04	Nem $2^*p(F > f)=0.43$	0.21	0.20
Q21	a	1.91	1.70	Igen $p(T > t)=0.86$	1.65	1.42	Nem $2^*p(F > f)=0.47$	0.67	0.70
	b	4.28	4.53	Igen $p(T > t)=0.10$	1.08	0.44	Igen $2^*p(F > f)=0.00$	0.24	0.15
	c	4.11	4.16	Igen $p(T > t)=0.05$	1.02	1.00	Nem $2^*p(F > f)=0.89$	0.25	0.24
	d	4.12	4.36	Igen $p(T > t)=0.21$	0.97	0.69	Nem $2^*p(F > f)=0.09$	0.24	0.19
	e	4.11	4.29	Nem $p(T > t)=0.00$	1.17	0.85	Nem $2^*p(F > f)=0.11$	0.26	0.21
	F	2.93	2.31	Igen $p(T > t)=0.06$	2.42	1.81	Nem $2^*p(F > f)=0.14$	0.53	0.58
	g	2.77	2.16	Nem $p(T > t)=0.03$	2.07	1.73	Nem $2^*p(F > f)=0.36$	0.52	0.61
Q24a	Általános hatás	2.30	1.93	Igen $p(T > t)=0.15$	0.93	0.50	Igen $2^*p(F > f)=0.01$	0.42	0.36
	Foglalkoztatottság	1.31	1.14	Igen $p(T > t)=1.00$	0.28	0.20	Nem $2^*p(F > f)=0.21$	0.40	0.39
	Esélyegyenlőtlenségek csökkentése	1.46	1.22	Igen $p(T > t)=0.15$	0.53	0.26	Igen $2^*p(F > f)=0.00$	0.50	0.41
	Rugalmasság elősegítése	2.21	2.10	Igen $p(T > t)=0.50$	0.93	0.88	Nem $2^*p(F > f)=0.83$	0.44	0.45
Q24b	Általános hatás	3.18	3.26	Igen $p(T > t)=0.50$	0.75	0.69	Nem $2^*p(F > f)=0.70$	0.27	0.25
	Foglalkoztatottság	2.68	2.62	Igen $p(T > t)=1.00$	1.09	0.82	Nem $2^*p(F > f)=0.26$	0.39	0.34
	Esélyegyenlőtlenségek csökkentése	3.11	3.24	Igen $p(T > t)=0.45$	0.90	0.69	Nem $2^*p(F > f)=0.27$	0.31	0.26
	Rugalmasság elősegítése	3.50	3.67	Igen $p(T > t)=0.45$	1.05	0.73	Nem $2^*p(F > f)=0.14$	0.29	0.23

Q24c	Általános hatás	3.42	3.61	Igen $p(T > t) = 0.65$	1.31	0.84	Nem $2 * p(F > f) = 0.08$	0.33	0.25
	Foglalkoztatottság	3.03	2.85	Igen $p(T > t) = 0.10$	1.39	1.36	Nem $2 * p(F > f) = 0.94$	0.39	0.41
	Esélyegyenlőtlenségek csökkentése	3.06	3.26	Igen $p(T > t) = 0.77$	1.33	0.97	Nem $2 * p(F > f) = 0.22$	0.38	0.30
	Rugalmasság elősegítése	3.03	3.11	Igen $p(T > t) = 0.51$	1.52	0.87	Nem $2 * p(F > f) = 0.03$	0.41	0.30
Q24d	Általános hatás	3.59	3.54	Igen $p(T > t) = 0.33$	1.05	0.73	Nem $2 * p(F > f) = 0.10$	0.29	0.24
	Foglalkoztatottság	2.85	3.16	Igen $p(T > t) = 0.06$	1.26	1.04	Nem $2 * p(F > f) = 0.42$	0.39	0.32
	Esélyegyenlőtlenségek csökkentése	3.05	3.12	Igen $p(T > t) = 0.80$	1.30	0.71	Igen $2 * p(F > f) = 0.01$	0.37	0.27
	Rugalmasság elősegítése	3.42	3.47	Igen $p(T > t) = 0.76$	1.06	0.62	Igen $2 * p(F > f) = 0.02$	0.30	0.23
Q24e	Általános hatás	3.69	3.67	Igen $p(T > t) = 0.23$	0.86	0.73	Nem $2 * p(F > f) = 0.48$	0.25	0.23
	Foglalkoztatottság	2.76	2.68	Igen $p(T > t) = 0.80$	1.21	1.12	Nem $2 * p(F > f) = 0.73$	0.40	0.39
	Esélyegyenlőtlenségek csökkentése	2.81	2.74	Igen $p(T > t) = 0.78$	0.94	0.33	Igen $2 * p(F > f) = 0.00$	0.34	0.21
	Rugalmasság elősegítése	3.23	3.37	Igen $p(T > t) = 0.14$	0.69	0.72	Nem $2 * p(F > f) = 0.86$	0.26	0.25
Q24f	Általános hatás	3.77	3.78	Igen $p(T > t) = 0.82$	1.14	1.09	Nem $2 * p(F > f) = 0.84$	0.28	0.28
	Foglalkoztatottság	3.16	3.37	Nem $p(T > t) = 0.01$	1.50	0.89	Igen $2 * p(F > f) = 0.02$	0.39	0.28
	Esélyegyenlőtlenségek csökkentése	3.29	3.54	Igen $p(T > t) = 0.15$	1.66	0.67	Igen $2 * p(F > f) = 0.00$	0.39	0.23
	Rugalmasság elősegítése	2.91	2.97	Igen $p(T > t) = 0.53$	1.32	0.97	Nem $2 * p(F > f) = 0.18$	0.40	0.33
Q24g	Általános hatás	3.10	3.23	Nem $p(T > t) = 0.00$	1.37	0.94	Nem $2 * p(F > f) = 0.12$	0.38	0.30

	Foglalkoztatottság	1.73	1.59	Nem $p(T > t) = 0.00$	1.02	0.56	Igen $2 * p(F > f) = 0.02$	0.58	0.47
	Esélyegyenlőtlenségek csökkentése	2.08	1.96	Igen $p(T > t) = 0.36$	0.99	1.00	Nem $2 * p(F > f) = 0.98$	0.48	0.51
	Rugalmasság elősegítése	2.05	1.85	Igen $p(T > t) = 0.13$	1.29	0.82	Nem $2 * p(F > f) = 0.07$	0.55	0.49
Q24h	Általános hatás	4.06	4.11	Nem $p(T > t) = 0.03$	0.61	0.31	Igen $2 * p(F > f) = 0.00$	0.19	0.14
	Foglalkoztatottság	2.79	2.67	Igen $p(T > t) = 0.79$	1.06	0.92	Nem $2 * p(F > f) = 0.53$	0.37	0.36
	Esélyegyenlőtlenségek csökkentése	2.93	2.94	Igen $p(T > t) = 0.19$	1.13	0.63	Igen $2 * p(F > f) = 0.00$	0.36	0.27
	Rugalmasság elősegítése	3.02	3.06	Igen $p(T > t) = 0.69$	1.28	1.21	Nem $2 * p(F > f) = 0.80$	0.37	0.36
Q24i	Általános hatás	3.23	3.32	Igen $p(T > t) = 0.27$	1.66	1.39	Nem $2 * p(F > f) = 0.42$	0.40	0.35
	Foglalkoztatottság	2.46	2.53	Igen $p(T > t) = 0.40$	2.04	1.48	Nem $2 * p(F > f) = 0.18$	0.58	0.48
	Esélyegyenlőtlenségek csökkentése	1.93	1.85	Igen $p(T > t) = 0.63$	1.64	0.70	Igen $2 * p(F > f) = 0.00$	0.66	0.45
	Rugalmasság elősegítése	2.03	1.94	Igen $p(T > t) = 0.51$	1.46	0.86	Igen $2 * p(F > f) = 0.03$	0.60	0.48
Q24j	Általános hatás	3.07	3.15	Igen $p(T > t) = 0.15$	1.20	1.07	Nem $2 * p(F > f) = 0.61$	0.36	0.33
	Foglalkoztatottság	2.34	2.27	Igen $p(T > t) = 0.33$	1.15	0.62	Igen $2 * p(F > f) = 0.01$	0.46	0.35
	Esélyegyenlőtlenségek csökkentése	2.51	2.42	Igen $p(T > t) = 1.00$	0.97	0.78	Nem $2 * p(F > f) = 0.37$	0.39	0.37
	Rugalmasság elősegítése	2.88	2.63	Igen $p(T > t) = 0.07$	1.04	0.79	Nem $2 * p(F > f) = 0.27$	0.35	0.34
Q24k	Általános hatás	3.45	3.53	Igen $p(T > t) = 0.30$	0.79	0.46	Igen $2 * p(F > f) = 0.03$	0.26	0.19
	Foglalkoztatottság	2.94	2.77	Igen $p(T > t) = 0.74$	0.81	0.50	Nem $2 * p(F > f) = 0.07$	0.31	0.26

	Esélyegyenlőtlenségek csökkentése	3.57	3.45	Igen $p(T > t)=0.37$	0.86	0.61	Nem $2*p(F > f)=0.17$	0.26	0.23
	Rugalmasság elősegítése	3.43	3.21	Igen $p(T > t)=0.06$	0.96	0.40	Igen $2*p(F > f)=0.00$	0.29	0.20
Q24l	Általános hatás	3.31	3.50	Nem $p(T > t)=0.02$	1.49	0.80	Igen $2*p(F > f)=0.00$	0.37	0.26
	Foglalkoztatottság	2.25	2.41	Igen $p(T > t)=1.00$	1.05	0.70	Nem $2*p(F > f)=0.10$	0.46	0.35
	Esélyegyenlőtlenségek csökkentése	3.17	3.06	Igen $p(T > t)=0.43$	1.35	0.87	Nem $2*p(F > f)=0.06$	0.37	0.30
	Rugalmasság elősegítése	2.63	2.53	Igen $p(T > t)=0.24$	1.43	0.64	Igen $2*p(F > f)=0.00$	0.45	0.32
Q24m	Általános hatás	2.92	2.97	Igen $p(T > t)=1.00$	1.13	0.97	Nem $2*p(F > f)=0.51$	0.36	0.33
	Foglalkoztatottság	2.29	2.41	Igen $p(T > t)=0.10$	1.49	0.97	Nem $2*p(F > f)=0.09$	0.53	0.41
	Esélyegyenlőtlenségek csökkentése	2.68	2.59	Igen $p(T > t)=0.67$	1.34	0.89	Nem $2*p(F > f)=0.11$	0.43	0.37
	Rugalmasság elősegítése	2.80	2.90	Igen $p(T > t)=0.15$	1.34	0.74	Igen $2*p(F > f)=0.02$	0.41	0.30
Q24n	Általános hatás	3.74	3.77	Igen $p(T > t)=0.67$	1.19	0.89	Nem $2*p(F > f)=0.19$	0.29	0.25
	Foglalkoztatottság	3.65	3.76	Igen $p(T > t)=0.25$	1.26	0.97	Nem $2*p(F > f)=0.27$	0.31	0.26
	Esélyegyenlőtlenségek csökkentése	2.80	2.94	Igen $p(T > t)=1.00$	2.11	1.39	Nem $2*p(F > f)=0.07$	0.52	0.40
	Rugalmasság elősegítése	3.56	3.61	Igen $p(T > t)=0.64$	1.15	0.68	Igen $2*p(F > f)=0.02$	0.30	0.23
Q24o	Általános hatás	3.48	3.43	Igen $p(T > t)=0.15$	1.09	0.66	Igen $2*p(F > f)=0.03$	0.30	0.24
	Foglalkoztatottság	2.95	2.81	Igen $p(T > t)=1.00$	1.16	0.89	Nem $2*p(F > f)=0.29$	0.36	0.34
	Esélyegyenlőtlenségek csökkentése	3.16	3.03	Igen $p(T > t)=1.00$	1.07	0.61	Igen $2*p(F > f)=0.02$	0.33	0.26

	Rugalmasság elősegítése	3.48	3.25	Igen $p(T > t)=1.00$	1.33	0.84	Nem $2^*p(F > f)=0.06$	0.33	0.28
Q24p	Általános hatás	4.33	4.47	Nem $p(T > t)=0.03$	0.65	0.31	Igen $2^*p(F > f)=0.00$	0.19	0.13
	Foglalkoztatottság	3.46	3.30	Igen $p(T > t)=0.06$	1.26	0.59	Igen $2^*p(F > f)=0.00$	0.32	0.23
	Esélyegyenlőtlenségek csökkentése	3.07	2.79	Nem $p(T > t)=0.04$	1.48	0.84	Igen $2^*p(F > f)=0.01$	0.40	0.33
	Rugalmasság elősegítése	3.41	3.42	Igen $p(T > t)=0.78$	1.20	0.75	Nem $2^*p(F > f)=0.05$	0.32	0.25
Q24q	Általános hatás	3.19	3.34	Nem $p(T > t)=0.00$	1.48	0.94	Nem $2^*p(F > f)=0.05$	0.38	0.29
	Foglalkoztatottság	2.40	2.09	Igen $p(T > t)=0.23$	1.48	0.96	Nem $2^*p(F > f)=0.07$	0.51	0.47
	Esélyegyenlőtlenségek csökkentése	3.05	2.74	Igen $p(T > t)=0.56$	1.95	1.08	Igen $2^*p(F > f)=0.01$	0.46	0.38
	Rugalmasság elősegítése	2.83	2.71	Igen $p(T > t)=0.20$	1.84	1.15	Igen $2^*p(F > f)=0.04$	0.48	0.40
Q24r	Általános hatás	3.30	3.56	Nem $p(T > t)=0.00$	1.10	0.77	Nem $2^*p(F > f)=0.11$	0.32	0.25
	Foglalkoztatottság	2.42	2.28	Igen $p(T > t)=0.49$	1.33	0.92	Nem $2^*p(F > f)=0.12$	0.48	0.42
	Esélyegyenlőtlenségek csökkentése	3.10	2.71	Igen $p(T > t)=0.15$	1.31	0.92	Nem $2^*p(F > f)=0.12$	0.37	0.35
	Rugalmasság elősegítése	3.24	3.03	Igen $p(T > t)=0.40$	1.21	1.06	Nem $2^*p(F > f)=0.56$	0.34	0.34
Q24s	Általános hatás	3.41	3.25	Igen $p(T > t)=0.26$	1.04	0.71	Nem $2^*p(F > f)=0.11$	0.30	0.26
	Foglalkoztatottság	2.88	2.93	Igen $p(T > t)=0.69$	1.38	0.64	Igen $2^*p(F > f)=0.00$	0.41	0.27
	Esélyegyenlőtlenségek csökkentése	2.53	2.45	Igen $p(T > t)=0.27$	1.23	0.66	Igen $2^*p(F > f)=0.01$	0.44	0.33
	Rugalmasság elősegítése	2.89	2.73	Igen $p(T > t)=0.20$	1.28	0.75	Igen $2^*p(F > f)=0.03$	0.39	0.32

BUDAPEST
INTÉZET

		Átlagok statisztikailag megegyeznek	2.körben adott válaszok variáciája szignifikánsan csökkent	
--	--	-------------------------------------	--	--

D. Melléklet: Szöveges hozzászólások

Alább kérdésblokkonként összegyűjtöttük azokat a hozzászólásokat, javaslatokat, melyeket a kérdőív kitöltői tettek a kérdőívben erre megjelölt helyen. Mindegyik blokk esetén előbb az oktatáspolitikai egészére vonatkozó meglátásokat közöljük, majd a bizonyos részletkérdéseket taglaló véleményeket. A technikai jellegű megjegyzéseket elhagytuk. Ezúton is köszönjük minden résztvevőnek az erre fordított idejét és értékes hozzájárulását.

I. Össztársadalmi és oktatáspolitikai problémák, célok, igények és súlyok c. blokk hozzászólásai

Általános policy javaslatok

„Az iskola szerkezetének, szervezeti kultúrájának alkalmassá tétele alapvető fontosságú a jelzett kérdésben. Komoly segítség lehet, ha az evolúciós szervezetelmélet nézőpontjából vizsgáljuk az iskolát, mint munkaszervezetet - s ennek szellemében szervezetfejlesztési programokat menedzselünk. Ez a megközelítés új és mind a megértés, mind a megoldás szempontjából perspektivikus megvilágításba helyezi az esélyegyenlőség problematikáját is?! Rendkívül fontos lenne mind releváns kompetenciák, mind a releváns megoldások terén eredményesen működő intézmények tapasztalatainak folyamatos figyelemmel kísérése. Nagyon fontos lenne a kísérleti programok folyamatos támogatása. A műhelyszerűen, szellemi központként is működő iskolák munkájának támogatása, eredményeik disszeminálása hatalmas potenciált jelent. A formális tanítás/tanulás mellett mind a nem-formális, mind az informális tanítás/tanulási helyzetekre nagyon nagy figyelmet kell fordítani.”

„Ezen a területen nem lehet holtbiztosan jó konkrét eszközöket megjelölni. Sokféle eszközt kell használni, de egyik sem lehet büntető jellegű (mint a támogatások megvonása), mert büntetéssel semmihez nem lehet kedvet csinálni.”

„Az iskolában fontosnak tartott nevelési célok esetében elsődlegesnek tartom az elsősorban indirekt, modelláló értékközvetítést, attitűd-formálást (szociális tanulás). A legtöbb esetben a direkt módszert kontraproduktívnak gondolom (Isd konstruktív pedagógia). Az esélycsökkentés legfontosabb előfeltétele a szemlélet- és attitűdváltás, amely a pedagógus szintjén már kell, hogy megjelenjen. A külső eszközök ezt támogatják - enélkül azonban nem hiszek a hatékonyságukban. Örömmel megválaszoltam a munkaerőpiaci igényekre vonatkozó kérdést - ugyanakkor felmerült (bár a kérdés önmagában nem indokolja a dilemmát); vajon az oktatási-nevelési célok kitűzésekor prioritásban hol helyezkedik el a munkaerőpiaci igény - vajon mit előz meg, és mit nem szabad megelőznie.”

„A koragyermekkori segítségnyújtás más formait is kiemelten kellene támogatni, így a varandosgondozás, szüles, 0-3 évesek aktivitása, szülői készségek erősítése, integrált 0-6 éves ellátások erősítése, finom átmenetek segítése az intézmények között”

„A gyermekért alapvetően a család felelős, az iskola megrendelője a család. Az iskola a családdal való kapcsolatában, a család - ill. tizenéves kortól a tanuló-szükségeit elégíti ki, a pedagógiai folyamat-kétszereplős játszma, ahol nincs helye az államigazgatásnak. Az iskola egyéni "fogyasztás" közösségi

források biztosításával, az iskola szakmai szolgálat a család számára. Az állam a feltételteremtő funkciót lát el, s a társadalmi elvárásoknak megfelelően, támogat bizonyos prioritásokat (méltányosság, szocializáció, kultúra, szakértelem). A tankötelezettséget meg kellene szüntetni, s az állam dolga örködni a gyerekek érdekeinek védelmében. Az állam feladata az iskolák számára biztosítani, a szakmai feladataihoz szükséges forrásokat. Az egységességet az aszimmetrikus helyzetek kiegyensúlyozásával kell elérni, azaz pozitív diszkriminációval, hátránykompenzációval, forrásteremtéssel, tantervi, taneszközi kínálatnöveléssel, illetve állami jogvédelemmel.”

„Minden megközelítésnek a mikéntje, a szemlélete fontos igazán. Az egyetlen igazi, valódi változást a lakosság, és különös tekintettel, és elsősorban a pedagógusok szemléletváltozása hozhatja meg.”

„A jogi eszközök bevonása csak akkor vezet eredményre, ha a jogi szabályozók megfelelőek. A megfelelő módszertani kultúrával és szemlélettel rendelkező pedagógus a kulcsszereplő, de hatékonyság csak akkor várható tőle, ha az adott intézményben, illetve térségben adottak a szükséges feltételek. Nagy szerepe van a bizalomkeltésnek, a tanulók önmaguk iránti felelőssége tudatosításának, a motivációnak. Ösztönözni pedig kényszerrel (pl. a támogatások megvonásával) lehetetlen. Nem csak a hatékonyság marad el, hanem a megbénító bizalmatlanság is nő.”

„A társadalmi szegregáció csökkentésében rövid ideig és korlátozott kiterjesztésben, de lehet szerepük a szegregált osztályoknak, intézményeknek.”

„Úgy gondolom, hogy a tolerancia fontos érték, de nem csökkenti az esélykülönbségeket, bár nyilvánvaló, hogy tolerancia kell lenni ahhoz, hogy a részorultakkal törődő, az egyenlőbb esélyek érdekében tenni akaró és tudó emberek dolgozzanak. Az óvoda illetve iskolalátogatás minimum feltétel a jobb esélyek megteremtésére. Fontos, hogy a fogadó intézmény pozitív legyen és kedvet csináljon a gyerekeknek a tanuláshoz, ne riassza el őket. Ha nem így van, akkor nem lehet a rendszeres iskolalátogatást megkövetelni. Az ösztönző támogatás soha nem szabad, hogy büntetés legyen. Az ilyen rendszert úgy kell kialakítani, hogy az oktatási intézmény és a szülők között legyen élő kapcsolat, ne csak anyagiakkal motiváljuk a részvételt az oktatásban.”

Részterületekre vonatkozó javaslatok

„A hátrányos helyzetű tanuló törvényi meghatározása kizárólag a család jövedelmi helyzetét veszi figyelembe, ezért a hátrányos helyzetűekkel kapcsolatos kérdések nem relevánsak. A pedagógusok anyagi ösztönzése nem oldja meg a családok anyagi problémáit. A tanulásban lemaradók felzárkóztatásának segítése viszont fontos kérdés. Ugyanakkor a tanulásra való anyagi ösztönzés nem megoldás.”

„[...] természetesen a hiteles munkaadók szervezetei fontos szereplők. A kamara azonban Magyarországon az egyik egyik legnagyobb kártevője oktatásunk jövőjének. Egyébként a kérdést nem Magyarországon kell csak vizsgálni, kész nemzetközi anyagok vannak és sikerrel alkalmazzák is azokat.”

„[...] fejlesztési források igénylésének esélyegyenlőségi feltételekhez kötése, amennyiben az oktatásirányítási és fejlesztéspolitikai intézményrendszer következetesen alkalmazza és ellenőrzi a kondicionalitást

[...] ha a nem állami fenntartású intézményektől nem kérhető számon az esélyegyenlőség biztosítása és a társadalmi esélykülönbségek csökkentéséhez való hozzájárulás (és plusz engedmények, finanszírozási ösztönzők támogatják az egyházi iskolákat), akkor az államosításnak esélyegyenlőtlenségeket csökkentő valós hatása nem lesz, ez csak retorika. Az intézményfenntartói társulások létrejötte is elősegíthette volna, viszont ahogy létrejött, az több kistérségben még rontotta is a helyzetet: elcigányosodott kistélepülések, cigány kisiskolák kiszorulása a társulásokból.”

II. Makró-intézmények, ösztönzők (fenntartás, intézményrendszer, finanszírozás, tanfelügyelet) c. blokk hozzászólásai

Általános policy javaslatok

„Ahhoz, hogy valaki sikeres karriert legyen képes kezelni - nagyfokú szuverenitásra van szüksége. Ezt az iskola akkor tudja elősegíteni, ha a szuverén személyiség kifejlesztésében való közreműködést eminens céljai közt tartja számon. Ehhez az szükséges, hogy az iskola minél erőteljesebben legyen személyközpontú. Ezt (többek között) akkor tudja teljesíteni, ha a pedagógusok is magasfokú szuverenitással rendelkeznek. Azaz a pedagógusmunka minőségét domináns módon befolyásolja a pedagógus szuverenitásának fejlettsége egyrésztől - másrésztől e szuverenitás ki- és megélését messzemenően támogató szervezeti környezet. Ezt az oktatásirányítás akkor tudja elősegíteni, ha egyrészt támogatja az egyes intézmények szuverenitását mind szakmailag, mind anyagilag - másrészt visszajelzéseivel folyamatosan elismeri az itt elért eredményeket.”

„A minél teljesebb körű ösztönzők mellett feltétlenül meg kell jelennie a minőséget biztosító teljesítményi elvárásoknak, és világosan artikulálnak kell lenniük a következményeknek - amelyeket következetesen érvényesíteni kell.”

„Nem hiszem, hogy az államnak kellene értékelnie az egyes pedagógus munkáját, hiszen erről a legtöbb releváns információ soha nem állami szinten, hanem a munkavégzés szintjén van. Sokkal több értelmét látom a szubszidiaritási elv érvényesítésének akár a tantervek kidolgozásával, akár a fenntartással, akár a pedagógusok munkájának mérésével összefüggésben.”

Részterületekre vonatkozó javaslatok

„[...] Alapvetően a tankerület az oktatásirányítás egysége. Az önkormányzat láthatja el a tankerület feladatait bizonyos nagyság fölötti városokban, illetve a kisebb települések önkéntes társulása esetén, amennyiben az önkormányzat vállalja az ezzel járó feladatokat, az állami felügyelettel való együttműködést. (Budapesten talán néhány tankerület célszerű.) Az állami felügyelet alapvetően a

központi mérés-értékelést végzi, a szakmai megsegítést célzó központi programokat irányítja, a szakmai protollok, ajánlások kidolgozását szervezi, felügyeli.

[...] Az alapberekben szerintem nem feltétlenül kell decentralizálni. A tankerületi rendszerrel a központi finanszírozás kompatibilis. A berek indokolt differenciálását különböző programokhoz (például hátrányos helyzetű térségek, hátrányos helyzetű gyerekek tanárai) illetve projektekhez (például módszertani fejlesztések kidolgozása, kipróbálása) lehet kapcsolni. A központilag indított programokhoz részben önkéntes/pályázati alapon csatlakozhatnak a szervezeti egységek/pedagógusok, és decentralizált keret is lehet helyi projektek indítására. Az egységes alapberek a program- és projektfinanszírozással kiegészítve, kiszámíthatóbbá és rendszeresebbé tehetné a tanármobilitást. (Például a különböző szakmai protollokhoz kapcsolódó, eredményekkel alátámasztott jártasságok, amelyeknek regionális sőt országos szinten lehet kereslete: szövegértés-szövegalkotás kompetenciaterület felsős munkaközösségi fejlesztésének szakértője, HHH pedagógiában jártas tanító stb.)

[...] Nem az állam végzi az értékelést, hanem a fenntartó. (Ha mégsem az önkormányzat az, hanem a tankerület, akkor ő végzi, az iskolával együtt.) Az állam azonban a "csak tájékoztatás" kontra a "részletes elemzés és következtetések levonása központilag" opciók helyett (kivéve a súlyos alulteljesítés esetét, amikor az eddiginél konkrétabban és kényszerítőbb formában indokolt volna), köztes megoldással élhet: részletes szakmai eljárásokat dolgoztat ki és terjeszt el, (legalábbis jó ideig) inkább puha eljárásokkal (pilotok az elemző és beavatkozó technikák kidolgozására, pályázati ösztönzés az értékelés tantermi fejlesztésre való használatának begyakorlására, a mérés-értékelési ismeretek és alkalmazási jó gyakorlatok tanfolyami terjesztése stb.)."

„[...] El lehetne gondolkodni egy olyan komprehenzív iskolamodellen, amelyben szinte az utolsó pillanatig nem kell eldönteni, hogy érettségire, szakmára vagy a kettő valamilyen kombinációjára hajt a gyerekek (középiskolai kreditrendszer)."

„[...] a gyerekek "szétválogatása" nem jó kifejezés. Ne feledjük mindenki tehetséges valamiben, amíg iskolába nem kerül. Nem is életkorhoz, hanem bizonyos kompetenciákhoz kötném, szelekciót ami a pedagógus szakma egyik fontos feladata kellene legyen. Ezért én 3 10 16 és 20 éves korra tennék mérföld köveket."

„A pedagógus értékelésénél okvetlenül legyen szempont az önképzés, konferenciákra járás, egyéb szakmai munka, szakmai civil szervezeti aktivitás stb."

„Kérdés, az értékelő intézmény-hálózat milyen szemléletű. Inkább támogató, segítő és nem számon kérő jellegűnek kell lennie."

III. Intézkedések, az eszközök értékelése c. blokk hozzászólásai

Általános policy javaslatok

„Az intézkedések bevezetését nem eléggé alapos kutatások előzték meg. Azaz nem dolgozott ki a szakma konszenzuson alapuló "ember-képeket", "műveltség-eszményeket" és a "munkavállalói-ideákat" - melyek megvalósítását szolgálhatták volna az említett intézkedések. Itt rendkívül fontos a többes szám!!!! T.i. mindenképpen sokfajta "ember-kép", sokfajta "műveltség-eszmény" és sokfajta "munkavállalói-idea" figyelembevételre lenne a reális. A mai és holnapi valóság teljes félreértése az, hogy EGY VALAMIT tesznek kötelezővé az ország összes iskolájában. [...] Ugyanis többek között az u.n. zűrés-helyzetű fiatalok számának és számarányának az évről évre érzékelhető növekedéséből is, de a munkaerőpiac hallatlan dinamikájából is az következik, hogy a diákok sokféleségét kell a valóság sokféleségére felkészíteni. Ez pedig az iskola sokféleségét kívánja meg.”

„Csak a rossz hangulatot szeretném megosztani, ami kialakult bennem a kérdések megválaszolásakor annak kapcsán, hogy gyakorlatilag nem látom az elmúlt évekből azoknak az intézkedéseknek a hatását sem, amelyeket lelkesen üdvözöltem... Hozzáteszem [...] a rendszerben jelen lévő napi gyakorlat képe mondatja velem, hogy nem látszanak a hatások, még a komoly adminisztratív változással járó intézkedések esetében sem.”

„A 4 éves kormányzati ciklusok oktatáspolitikájának hatását nem lehet összevetni a 8 éves ciklusával, hiszen az idő nagyon fontos faktor. Az IPR és a kompetencia alapú oktatási csomagok hatása nyilvánvaló, nemcsak a gyerekekre és családjaikra de a környezet meglepően nyitott volt. Az iskolai eredmények lassú növekedésnek indultak, ezt a legutolsó PISA is kimutatta.”

Részterületekre vonatkozó javaslatok

„ [...] Az összehatás sokszor szerintem jelentősebb, mint a foglalkoztathatóságra, esélyteremtésre, rugalmasításra gyakorolt hatás: Ti. az iskolai szervezet önmagával foglalkozott, vitatták a kívülről kényszerített/ösztönzött változtatásokat. Ennyiben bizonyára érzékenyítő, rugalmasító hatása volt, még ha nem is értettek egyet, ha igyekeztek is formálisan teljesíteni stb. Azt kevésbé tapasztaltam, hogy ezeket sikerült volna lefordítani pedagógiai technikákra, pláne amelyeket rutinszerűen alkalmaznának, és olyan konkrét, mérhető pedagógiai célok elérésére tették volna alkalmasabbá az iskolát, mint a foglalkoztathatóság és az esélyteremtés javítása. Az IPR [...] és a kirekesztés tilalmának hatása [...] szerintem azért közepes, mert bár részletesen szabályozott kényszereket/ösztönzőket jelentettek, ugyanakkor ezek teljes figyelmen kívül hagyása az érintett intézményekben, vagy fáradságos, de tartalmatlan teljesítése is lehetséges. Hatása leginkább az eljárási részletekkel támogatott, összefüggő, hosszabb időn át végzett fejlesztéseknek van. Így kevésbé a minőségbiztosításnak [...], mivel nincs specifikált szakmai tartalma (viszont hozzájárul az általában vett ügyfélorientációhoz, illetve a mérési kultúra fejlődéséhez). Szintén kevésbé a nem szakrendszerű oktatásnak [...], mivel túl kevésbé specifikált módszerek és szemlélet bevezetésébe vont be túl sok tanárt, akik nem tudták megemésztetni az újdonságokat. Leginkább az IKT-eszközökről [...], a tanárok által választható továbbképzések révén bekerülő legkülönbözőbb új tudásokról [...], a kompetenciamérésről [...] és a kompetenciacsomagokról [...] gondolom, hogy befolyásolták a tanítási tartalmakat.”

„Az IKT eszközöket nagyon fontosnak tartom. A bevezetés körülményei és más okok miatt nem érték el a szükséges hatást. Továbbképzés: Fontos lenne, de nem úgy, mint eddig. Ösztönözni kéne rá. Pl. lényegesen magasabb fizetéssel. S valóban szükséges, alkalmas képzések kellenek. Ebbe be kell vonni az ehhez értő civilszervezeteket is. A fizetésemelés elengedhetetlen, de a korábbi módszer nem volt alkalmas. Nem ösztönzött jobb munkára, s el is inflálták. A Nem szakrendszerű oktatást sok helyen nem úgy alkalmazták, ahogy kellett volna. Csak alibiszerűen. Középiskolai előkészítő évfolyam: jó ötlet, a megoldás módja igen különböző volt. Valamiképp monitorozni kéne az eredményességét. Kompetenciacsomagok: jó lehetett volna, de gyászos volt. Pedig fontos lenne. Manapság a nagyobbaknál IKT-alapon kéne működtetni. Érettségi: a rendszer egyik igen fontos eleme, nem szabad veszni hagyni! Évisméltés - szülő... gumicsont, nem fontos Szöveges értékelés: nehéz rávenni sok tanárt. A szülők részéről is szemléletváltás kéne. Itt is ösztönözni lehetne az elterjesztésért.”

„A hatások nagyban függnék attól, hogy az egyes iskolák vezetői, illetve pedagógusai mennyire tudtak azonosulni az intézkedések szellemével, céljával, és valósították meg lényegileg, vagy csak papíron. Itt is a szemléletváltás hozna valódi eredményt.”

IV. A pedagógus blokk hozzászólásai

Általános policy javaslatok

„A jelenlegi szaktantárgyak alkotta struktúra rég elszakadt mind a jelenlegi tudományterületek, mind a munkaerőpiaci igények alkotta struktúráktól. A jelenlegi szaktantárgyak alkotta ismeret-, vagy tudáshalmaz struktúrája sokkal merevebb, mint amit az egyre gyorsuló ütemben változó valóság megkíván. Azaz meg kellene kezdeni olyan pedagógusok képzését is, akiknek a szakmai ismeretei nem szaktárgyi, hanem probléma-orientáltak; akiknek ismeretei nem statikusak, hanem folyamatokba rendeződnek; akiknek a tudása olyan dinamikájú, ami folyamatosan képes az aktuális jelen ismereteivel interakcióba lépni, azokkal gazdagodni.”

„A pedagógusi szerepértelmezés, a szerep és feladat újraértelmezése - a jelenkori ismereteknek, tudásoknak megfelelően - jelen pillanatban a legfontosabb teendő. Az új alapra lehet felépíteni egy sikeres(ebb) pedagógusképzést (inclusive a képzők képzése is), egy hatékony és sikeres pedagógusi működést.”

Részterületekre vonatkozó javaslatok

-

V. A kérdőív egészére vonatkozó hozzászólások

Általános policy javaslatok

„A kérdőív kérdései alapján olyan benyomásom keletkezett, hogy a mögöttes lévő kutatási prekonceptió inkább a közelmúlt megoldásaiból indul ki, mint a diákok jellegzetességeiből és/vagy

szükségeiből illetve a társadalmi-gazdasági-kulturális környezet sajátosságaiból. Ez pedig kevésnek tűnik egy valóban perspektivikus oktatáspolitikai, oktatási rendszer felé való elmozduláshoz. Csak bízni tudok abban, hogy a kérdőív feldolgozása során nyert kép Önökben is megerősíti, hogy - egyrészt a változó valóságból és az egymást követő generációkban jól tetten érhető változásból (csak érzékeltetésül sorolok néhány erre utaló fogalmat: zűrés-helyzetű fiatalok, X-generáció, Z-generáció, csillaggyerekek stb.) kell kiindulni - másrészt a közoktatás középpontjába a diákok szuverenitásának kibontása, fejlesztése kell hogy kerüljön - ennek minden következményével együtt (lsd. pl. szuverén pedagógus stb.) - harmadrészt a tanulás/tanítás folyamatába be kell kerülnie mind a nem-formális, mind az informális tanulás/tanítási helyzetek szándékolt használatbavételének (evvel óhatatlanul újradefiniálásra kerül a releváns tudás mibenléte is, elismerése is?!) - negyedrészt a tanulás/tanítás szervezeti környezetét is adekvát módon kell a szuverenitás-igénynek megfelelően alakítani (lsd. pl. evolúciós szervezetelmélet) - t.i. ennek elmaradása esetében a változatlan szervezeti struktúra rendkívül erős determinációja nem tesz lehetővé érdemi megújulást."

Részterületekre vonatkozó javaslatok

-